

DE BRIEF VAN DE APOSTEL PAULUS AAN DE COLOSSENZEN

In de brief aan de Efeziërs heerst het universalisme, in dezen het monisme: Christus' persoon en altijd weer de persoon van Christus en deze uitsluitend! De brief is dus door en door Christologisch. De persoon van Christus is de Heer van eeuwigheid, die hemel en aarde, het zichtbare en onzichtbare vervult en regeert, die, omdat Hij tot ons geslacht is neergedaald en Zich begeven heeft in de geschiedenis van de mensheid, alles en allen met God heeft verzoend, alle eeuwen van de ontwikkeling omvat, zodat buiten en vóór Hem ook de hoogste beschaving van de geest en de edelste opvolging van de wet slechts beginselen, elementen van de wereld zijn, die voorbijgaan. In Hem is daarentegen vrede, leven, heil en vreugde gegeven; evenals elke deugd op elk zedelijk levensgebied gegeven is en wel op de ethische weg van het geloof, in gehoorzaamheid aan Zijn woord en in levende gemeenschap met Hem en in het gebed, zodat de Christus voor ons tot de Christus in ons wordt.

HOOFDSTUK 1

DE ZALIGHEID, DOOR CHRISTUS VERWORVEN, WORDT DE MENSEN DOOR HET WOORD AANGEBODEN

A. Reeds de aanvang van deze brief, die volgens onze opvatting omstreeks een vierde jaar later dan die aan de Efeziërs geschreven is (Deel VI Aanh. II a No. 3), onderscheidt zich van de laatste, waarmee hij veel overeenkomst heeft, daardoor, dat Paulus zich weer hier, zoals hij dat ook in zijn overige brieven doet, tot de lezers in een persoonlijke betrekking stelt en niet, zoals in de brief aan de Efeziërs geschiedt een meer algemene plaats tot hen inneemt. In de brief aan de Efeziërs vinden wij dan ook geen bijzondere omstandigheden aangevoerd, omdat hij niet alleen aan hen schreef, maar ook tegelijk aan de overige gemeenten in Klein-Azië, die tot hun cyclus behoorden.

I. Vs. 1 en 2. Het adres en de groet hebben op een enkel klein verschil van uitdrukking na dezelfde vorm als die in de brief aan de Efeziërs. Noemde de apostel daar alleen zichzelf als schrijver van de brief, hier neemt Timotheus ook deel, want hij is nu bij Paulus te Rome aangekomen, waarheen deze hem in 2 Tim. 4: 9 vv. 21 ontbood, terwijl op die tijd, dat de brief aan de Efeziërs werd geschreven, hij zich nog daar bevond.

1. Paulus, een apostel van Jezus Christus door de wil van God en tegelijk met hem Timotheus, de broeder (2 Kor. 1: 1 Fil. 1: 1. 1 Thessalonicenzen. 1: 1. 2 Thessalonicenzen. 1: 1

2. De heilige en gelovigen broeders in Christus, die te Kolosse zijn: a) genade zij u en vrede van God, onze Vader en de Heere Jezus Christus (Rom. 1: 17. Efeze. 1: 2. en 1Th 1: 1.

a) Gal. 1: 3. 1 Petrus 1: 2

Kolosse was een aanzienlijke en welvarende stad in het zuid-westelijk deel van Frygië, een landschap van Klein-Azië. in de vruchtbare landstreek aan de rivier Lykus, niet ver van Hiërapolis en Laodicea (Hoofdstuk 2: 1; 4: 13, 15 v.) gelegen. Toen Paulus op zijn derde zendingsreis het land van Galatië en Frygië na elkaar was doorgegaan, om daar de discipelen te versterken, doorreisde hij ook de "bovenste delen", zoals in Hand. 19: 1 staat, om van daar naar Efeze te gaan. Volgens de aanmerking bij Hand. 18: 23b "Ac 18: 23" doelt dat op een trekken door de bovengenoemde steden, waarbij door de apostel nog geen gemeente werd gesticht, maar slechts enige kennis werd aangeknoopt en enkele personen tot het Christendom werden bekeerd. Aan deze, waaronder zich Epafras door ijver onderscheidde, een man, die te Kolosse geboren was, lukte het in verloop van tijd bepaalde gemeenten te vormen. Als Paulus schrijft aan gemeenten, door hemzelf gesticht, noemt hij deze ook (behalve in de brief aan de Filippensen, waar hij de gemeente niet met die naam noemt, maar aanspreekt: al de heilige in Christus Jezus, met de opzieners en diakenen. (Fil. 1: 1 1 Kor. 1: 2. 2 Kor. 1: 1 Gal. 1: 2 1 Thessalonicenzen. 1: 1. 2 Thessalonicenzen. 1: 1 In Rom. 1: 7 bedient hij zich, omdat hij niet te doen heeft met een gemeente door hem gesticht, van de uitdrukking: "allen, die te Rome zijn, geliefden van God en geroepen heiligen!" en in Efeze 1: 1, omdat de brief niet aan de Efeziërs voor henzelf alleen, maar als vertegenwoordigers van een reeks van meestal door anderen gestichte gemeenten gericht is, van de uitdrukking "de heilige, die te Efeze zijn en gelovigen in Christus Jezus." Vinden wij nu hier een dergelijk adres: de heilige en gelovige broeders in Christus, die te Kolosse zijn" (in de beide predicationen is de nieuwe, godsdienstig-zedelijke toestand van de lezers zowel van de objectieve als van de subjectieve kant voorgesteld; zij zijn door het ontvangen van de Heilige Geest aan de macht van de

wereld en haar geest ontruikt, en door de persoonlijke gemeenschap met Christus in het geloof tot een nieuwe levensrichting gebracht), zo geeft hij daardoor te kennen, dat hij niet de onmiddellijke stichter is van de gemeente te Kolosse; hij kent in vs. 7 uitdrukkelijk deze ereplaats aan Epafras toe. Over de laatste, die velen ten onrechte voor een en dezelfde houden als Epafroditus, die in Fil. 2: 25 vv. ; 4: 18 genoemd is, weten wij uit Filem. 1: 23 dat hij zich tijdens het schrijven van deze brief bij de apostel in diens gevangenschap bevond. In de laatste tijd heeft men veelal gedacht aan de gevangenschap te Cesarea. Tegen deze mening spreken intussen zulke beslissende gronden (vgl. bij Hand. 24: 23), dat wij die best kunnen ruilen voor de andere, volgens welke de gevangenschap te Rome (Hand. 28: 30 v.) bedoeld is. Zonder twijfel heeft hem de zorg voor de gemeente, die hem zo na aan het hart lag (Hoofdstuk 4: 12 v.) en die in gevaar was om door dwaalleraars van het ware, vruchtdragende, Christelijke geloof afgetrokken en op zeer gevaarlijke wegen geleid te worden, waar de grondslagen van leer en leven op het spel stonden, tot de reis naar Rome bewogen, om bij Paulus aan te dringen, dat deze vermaningen en terechtwijzingen gaf. De apostel deed dat ook in deze brief, die voor ons ligt, die hij, omdat Epafras nog langer bij hem bleef, om hem in zijn gevangenschap te dienen (Filem. 1: 23 vgl. met Kol. 4: 10) aan Onesimus meegaf, opdat deze hem aan Tychicus te Efeze zou afgeven, welke laatste hem dan aan de gemeente zou bezorgen (zie bij Hoofdstuk 4: 7 vv.). Wat voor een soort van dwaalleraars het geweest is, door wie de Kolossensen zo zwaar werden bedreigd, zullen wij later moeten nagaan, als wij na de inleiding van de brief het oog vestigen op de eigenlijke inhoud, die uit twee delen bestaat.

Hij noemt hen "heilige broeders", een woord, dat zoals bekend is een afzondering en onderscheiding van een persoon of zaak tot een godsdienstig einde en gebruik aanwijst. Twee dingen worden ons dan door deze kundigheid aangewezen, deels het onderscheid tussen hen en andere mensen, door God zelf gemaakt, deels het bewijs daarvan in hun toewijding van zichzelf aan God. Zij waren heilige, afgezonderde mensen, reeds van eeuwigheid door God zelf uit vrijmachtig verkiezende genade boven anderen uitgekozen, in de tijd door een hemelse en goddelijke roeping, die van boven was, krachtadig uitgetrokken en dus afgezonderd en onderscheiden gemaakt van de wereld. Door de genade dus bevoorrecht, gedroegen zij zich zoals het de heiligen betaamt. Zij hadden zich met een onbepaalde zielskeuze aan de Heere en Zijn verdiensten gewijd. Zij waren innig verliefd geworden op alles wat de naam van heilig dragen mocht. Zij vonden bijzonder de nauwste vereniging met degenen, die zich heilig in hun gedrag aanstelden. Ja, de vruchten van hun gedrag waren blijkbaar in heiligheid en deugd. Welk gebrek hun toch aankleefde en hoeveel ongelijkvormigheid nog in hen was, als men op het volmaakte zag, echter waren zij ten aanzien van de grondkeuze van hun gemoed en de onophoudelijke poging van hun hart echt als heilige aan te merken en te benoemen.

II. Vs. 3-14. Na het adres en de groet gaat de apostel eerst over tot een dankzegging aan God voor de betrekkelijk gunstige toestand van de gemeente, waarover hij bericht had ontvangen door Epafras, die ook het Christendom daar bekend had gemaakt en dit op de juiste manier had gedaan (vs. 3-7). Heeft nu deze hem meegedeeld, die liefde zij, de Kolossensen, die hem, de apostel, niet persoonlijk kenden (Hoofdstuk 2: 1), in de geest voor hem voelen (vs. 8), dan toont hij dadelijk zijn wederliefde voor hen door de voorbede, die hij op de dankzegging laat volgen. Hij wijst reeds die punten aan, waarin hun Christendom in gevaar schijnt te zijn ten gevolge van de dwaalleraars, die hen lokken op verkeerde wegen, zowel wat de zedenleer als wat de geloofsleer aangaat. Als hij de inhoud van zijn voorbede nader verklaart, legt hij bijzondere nadruk op juiste kennis en voor God welgevallige wandel en laat hij zijn rede

uitlopen op hetgeen Christus' persoon en werk meteen voor alle verkeerde menselijke speculatie beveiligd (vs. 9-14).

3. a) Wij, ik Paulus en Timotheus, de broeder, die met mij u deze groete toezendt (vs. 1) danken de God en Vader van onze Heere Jezus Christus (Efeze. 1: 3) over hetgeen u reeds heeft verkregen (vs. 4 vv.) de zaligheid u reeds ten deel geworden (Efeze 1: 15 v.), altijd voor u biddend om verdere bewijzen van genade (vgl. Fil. 1: 3 v.), die later worden genoemd (vs. 9 vv.).

a) 1 Thessalonicenzen. 1: 2. 2 Thessalonicenzen. 1: 3

Als dan Paulus en Timotheus God dankten voor de Kolossensen, zo mogen wij daaruit veilig besluiten, dat zij zeer duidelijk Gods hand, zo in de aanvankelijke bekering als in de verdere beschrijving en opbouw van die gemeente erkenden; dat, ofschoon zij de werktuigen daartoe niet geweest waren, althans Paulus niet, zij echter ten uiterste verblijd waren over hun bekering tot en volharding bij het Evangelie, dit aanmerkend als een zeer grote en gewenste zaak, waarover elk graag getrouw Evangeliedienaar, wie de eer van God en Christus ter harte gaat, zich zeer had te verheugen; ja dat, hoezeer hun liefde tot de Kolossensen, als door God beweldadigde mensen en als hun broeders in het gemeen geloof, werd opgewekt door deze beschouwing, zij echter daardoor niet bewogen werden om enigszins, of in die mensen zelf, of in Epafras als het werktuig daarvan, te eindigen; maar dat zij er door tot God opgeleid werden en daarmee in de Heere eindigen. Zij zagen daarin de rijkdommen van Gods vrije genade, Zijn vrijmacht in het gebruiken van zulke middelen en wegen, als Hij de beste en geschiktste keurt. Zij verwonderden zich over het onweerstaanbare van Gods macht en het krachtadige van Zijn arm, die de eenvoudige Evangelieprediking, ook van een Epafras, hoewel geen apostel noch Evangelist, met zo'n rijke zegen bekroond en met zulke gewenste vruchtgevolgen begenadigd en verheerlijkt had.

4. Zo wij door Epafras (vs. 8) van uw geloof in Christus Jezus gehoord hebben en van de liefde die u heeft tot alle heilige, zoals die bij u wordt gevonden.

5. Om de hoop op de toekomstige heerlijkheid (Hoofdstuk 3: 3 v. Rom. 5: 2; 8: 18 vv. Ro 5. 2), die, wat haar voorwerp aangaat (Efeze. 1: 8 Tit. 2: 13) u weggelegd is in de hemelen en die ook eens aan u zal worden vervuld (2 Tim. 4: 8), waarvan u van te voren, voordat zo'n vervulling plaats heeft (Efez. 1: 12), opdat u zich reeds te voren zou verheugen en dus in hoop zalig zou zijn (Rom. 8: 24. 1 Petrus 1: 3 vv., gehoord heeft door het woord van de waarheid, namelijk van het Evangelie (Efeze. 1: 13).

Nadat en dus sinds zij van het Christelijk geloof en de liefde van de lezers bericht hebben ontvangen, zeggen zij, Paulus en Timotheus, God dank voor hen, voor hun geloof en hun liefde om de hoop, die voor hen in de hemel is weggelegd. Naar de laatste uitdrukking is niet de aard van het hopen, maar het goed van de hoop uitgedrukt. Dat goed van de Christenen is echter, zo merkt de apostel verder aan, omdat het hun in de hemel, waar Christus is, tot op de tijd van Zijn openbaring bewaard blijft, niet iets onbekends en onzekers, maar zij hebben reeds van te voren daarvan kennis verkregen, toen zij het woord van de waarheid van de boodschap van de zaligheid hoorden.

Geloof en liefde zijn in de Christelijke gemeente de hoofdpunten tot beoordeling van haar staat. Het geloof moet niet slechts op Christus zijn gericht, maar een leven in Christus zijn. Hij is het fundament en de bron van de liefde, waarin Hij werkzaam is. Deze moet, wat de

aard betreft een liefde zijn "in de Geest" (vs. 8), opdat zij rein is en wat de omvang aangaat, door "alle heiligen" worden gevoeld (vs. 4), opdat zij ruim is, zonder beperkt te zijn tot zinnelijke, willekeurige, baatzuchtige sympathieën.

De liefde tot alle heiligen is de liefde tot allen, die met hen van de wereld zijn afgezonderd en in Christus zijn geheiligd. De apostel noemt deze in het bijzonder de Kolossensen, omdat zij als de liefde, die het meest vrij is van alle natuurlijke, zelfzuchtige besmetting, het zekerste kenteken van ware Christenen is.

Voor de wereld geeft ons zeker meer roem en eer het karakter van een mensenvriend, die zich verder uitbreidt en alles in zijn liefde omvat, dan de liefde tot de heilige, want de laatste leidt tot het maken van een onderscheid, dat de wereld niet graag ziet. De wereld heeft een liefde, zodat haar een Jood en Turk liever is dan een heilige, omdat zij de aard van alle anderen beter met haar eigen wezen kan overeenbrengen dan de aard van deze heiligen. Als men nu aan de nog zwakke beginselen van geloof en liefde en aan de verzoeken, die bovendien komen, denkt, dan zou het twijfelachtig kunnen worden, of men reden had om zich reeds te verheugen en te danken; maar bij het uitzien naar het doel van de hoop, die ons is weggelegd, zal ons de genade zeer groot zijn.

Weggelegd. Het Griekse woord betekent een toewijzing van hetgeen weggelegd is voor een bijzonder persoon. Een bewaring en beveiliging daarvan, ten dienste van hen, voor wie het geschikt is. De apostel zinspeelt hier op vaders, die schatten opleggen voor hun kinderen, opdat deze die naderhand bezitten.

Onze hoop op Christus voor de toekomst is de fontein en steunpilaar van onze vreugde hier op aarde. De gedurige gedachte aan de hemel zal onze harten versterken; want alles wat wij kunnen wensen, wordt ons daar beloofd. Hier zijn wij vermoeid en afgetobt, maar daarboven is het land van de rust, waar de arbeider niet meer in het zweet zijns aanschijns zal hoeven te werken en waar de vermoeidheid voor altijd gebannen is. Voor de moede en makken bevat het woord "rust" een hele hemel. Wij zijn voortdurend in het strijdperk; er zijn zoveel verzoeken van binnen en zoveel vijanden van buiten, dat wij zelden of ooit rust hebben; maar in de hemel zullen wij de zegepraal genieten. Daar zal de banier tot een zegeteken van de overwinning opgeheven worden, het zwaard zal in de schede terugkeren en wij zullen uit de mond van onze overste Leidsman de woorden horen: "Wel, u goede en getrouwe dienstknecht!" Wij hebben verlies op verlies geleden, maar wij gaan naar het land van de onsterfelijken, waar graven onbekend zijn. Hier veroorzaakt de zonde ons een voortdurend leed; maar daar zullen wij volmaakt heilig zijn; want in dat koninkrijk zal niet inkomen iets wat onrein is. Het onkruid groeit niet in de voren van de hemelse velden. O, is het niet een oorzaak van vreugde, dat u niet voor altijd in de vreemdelingschap hoeft te blijven, dat u niet voor eeuwig in deze woestijn zult wonen, maar dat u snel Kanaän zult beërven? Laat het echter nooit van ons gezegd worden, dat wij over de toekomst dromen en het tegenwoordige vergeten, laat de toekomst het tegenwoordige tot de hoogste doeleinden heiligen. De hoop voor de toekomst kan door de Heilige Geest een machtige drijfveer tot heiliging worden; zij is de bron van vrolijk streven en de hoeksteen voor het gebouw van een blijmoedige heiligmaking. Wie deze hoop in zich omdraagt, volbrengt zijn werk met ijver, want de blijdschap van de Heere is zijn sterkte. Hij bestrijdt de verzoeking met kracht, want de hoop van de heerlijkheid blust de vurige pijlen van de boze uit. Hij hoeft hier beneden geen beloning voor zijn arbeid, want het loon wacht hem in de toekomstige wereld.

6. Ik bedoel het Evangelie, dat tot u gekomen is, zoals ook in de gehele wereld (vs. 23. Rom. 10: 18), a) en het brengt vruchten voort overal, waar het doordringt, in de harten, die het in geloof opnemen, zoals het ook zijn vrucht aanbrengende kracht betoont onder u van die dag af, dat u gehoord heeft en de genade van God, die zich daarin aan u openbaarde (1 Petrus 1: 13) in waarheid bekend heeft (Joh. 17: 8).

a) Mark. 4: 8 Joh. 15: 16

De apostel zegt dat de aard van het Evangelie is, dat het als een schat het gehele mensdom toebehoort, die dus ook aan hen, de Kolossensen, niet mocht worden onthouden, zodat Epafras met zijn evangeliseren (vs. 7) zeer goed heeft gedaan. Het "zoals ook in de gehele wereld" hoeft niet aangemerkt te worden als een overdrijving, want al was het Evangelie toen Paulus schreef, nog niet algemeen verbreid, het heeft toch in zijn eerste beginselen reeds de strekking en de energie, om de wereld te vervullen en te beheersen (vgl. Fil. 4: 15) en van dit bewustzijn uit stelt hij profetisch het toekomstige voor als reeds verwezenlijkt. In het "dat reeds tot u gekomen is" heeft men verder een tegenstelling tegenover "de hoop, die voor u weggelegd is in de hemel"; terwijl de heerlijkheid en zaligheid in het rijk van God nog ver is, is de gelovigen in het woord van de waarheid hun zaligmakende inhoud reeds geestelijk nabij.

Het is zeker niet uit te spreken, welke goede vruchten de nu zo ongelovige en ondankbare wereld van het Evangelie geniet en hoeveel kunsten en wetenschappen, zachtere zeden en regelingen er zouden worden gemist, als het Evangelie daartoe geen aanleiding had gegeven. De eigenlijke vrucht van het Evangelie is echter de kennis van Gods genade en daarin kon ook Epafras de Kolossensen opbouwen, zodat Paulus hun niets anders zou hebben kunnen zeggen. Door deze getuigenis eert de apostel de genade van God in Epafras, waaraan hij in hetgeen volgt in het bijzonder denkt.

7. Zoals u dan ook het Evangelie geheel overeenkomstig de waarheid geleerd heeft van a) Epafras, onze geliefde mededienstknecht in het Evangelie, die een getrouw dienaar van Christus is voor u.

a) Kol. 4: 12 Filem. 1: 23

8. Die ons ook naar het belang, dat hij in u stelt, verklaard heeft uw liefde in de geest, die u voor ons, die verre van u zijn, voelt.

Hierop legt de apostel vooral groot gewicht, dat de Kolossensen het Evangelie in de vorm van de waarheid, dus niet door bemiddeling van ketterse afdwaling hebben vernomen en hebben leren kennen (vs. 6). Het onderricht van Epafras, hun leermeester, ontvangen, nu had deze vorm, dat wordt aangewezen door het "zoals u ook" aan het begin van vs. 7 De predikaten, die Paulus tot zijn lof aan hem toekent, hebben gedeeltelijk betrekking op zijn verhouding tot hem: "onze geliefde mededienstknecht", deels zien zij op diens betrekking tot de Kolossensen: "een getrouw dienaar van Christus voor u. " Overeenkomstig deze trouw heeft hij dan ook de apostel over hun godsdienstigen en zedelijke toestand de tijding gebracht, waarvan in vs. 4 wordt gesproken en hun tevens de liefde in de Geest geopenbaard, die in vs. 8 wordt geroemd.

De liefde, waarvan Paulus met deze uitdrukking spreekt kan niet weer de liefde zijn jegens de mede-Christenen, die in vs. 4 wordt geroemd. In dat geval was de bijvoeging "in de geest" even overbodig als het noemen van haar voorwerp noodzakelijk was; bovendien zou het op de

voorgond plaatsen juist van deze Christelijke deugd op deze plaats bevreemdend zijn. Er moet een liefde bedoeld zijn, wier voorwerp uit de zin zelf blijkt, dus liefde tot Paulus en Timotheus, die een liefde in de geest wordt genoemd, omdat zij aan de gemeente persoonlijk onbekend waren gebleven. Wat Epafras tot de apostel over haar had gezegd, was zowel een dienst, die hij aan de gemeente van zijn woonplaats bewees, als een blijdschap, die hij hem daardoor aandeed.

Het is duidelijk, dat Paulus hier alle moeite aanwendt, om het aanzien van Epafras in ieder opzicht te bevestigen; diens leer is de ware, zijn betrekking tot de apostel hartelijk en innig, zijn belangstelling in de Kolossensen levendig en rein, oprecht als van het begin. Het schijnt, dat de dwaalleraars hem verdacht hebben gemaakt; daarom stelt Paulus al deze feiten op de voorgond, om de dwaalleraars te beschamen en de gemeente voor hen te waarschuwen en te behoeden.

EPISTEL OP DE VIERENTWINTIGSTE ZONDAG NA TRINITATIS

In het Evangelie (MATTHEUS. 9: 18 vv.) zien wij, hoe Christus werkzaam is, om Zijn rijk te stichten, in het epistel juichen wij erover, dat dit rijk aanwezig is en wij daarin zijn geplaatst. Het Evangelie wijst de Koning aan, het epistel diens rijk. Daar komen enkele trekken van Zijn heerlijkheid voor, hier is al Zijn rijkdom en Zijn rijk aangewezen en wij erkennen onszelf als burgers en kinderen van het rijk en van de grote Koning.

Het Evangelie stelt ons het leven van de mens op aarde voor in zijn donkerste en smartelijkste vormen; in de vrouw met de vloeijing van het bloed het lijden van langdurige ziekte, in het dochttertje van Jäirus de dood met zijn macht, die alles wegmaait, ook de liefelijkste leeftijd niet verschoont. Tegenover dit alles zien wij ook de Heere als de machtige Helper, die door één woord daar de ellende van de ziekte wegneemt, hier de doden in het leven terugroept. Het epistel dringt tot dergelijke beschouwingen, doordat hij bij de voorafgaande voorbede de vermaning voegt dank te betuigen aan de Vader, die ons heeft bekwaam gemaakt tot het erfdeel van de heilige in het licht, heenwijzend op de redding van de overste van de duisternis en de overplaatsing in het rijk van de Zoon, in wie wij de verlossing hebben door Zijn bloed, namelijk de vergeving van de zonde.

Waarom een Christen ten allen tijde en hoofdzakelijk voor zichzelf en anderen moet bidden en waarvoor hij moet danken?

1) Hij moet bidden om geestelijke wijsheid, geestelijke wandel en geestelijke groei. 2) Hij moet danken voor het deelgenootschap van de erfenis van de heiligen, voor de redding van de overste van de duisternis en voor de vertaling in het rijk van de Zoon van God.

Het groot geluk van te behoren tot het rijk van de Zoon van God: 1) waarin dit geluk bestaat, 2) waartoe het dringt.

Het licht van het erfdeel van de gelovigen: 1) zij hebben het licht van de waarheid, 2) zij wandelen in het licht van de deugd, 3) zij komen tot het licht van de zaligheid.

De wandel van de Christen, de Heere waardig: 1) het gebed er om, 2) de vrucht daarin, 3) de erfenis daarna. - De vrucht van de verlossing door Christus: 1) de geestelijke wijsheid, 2) voor God welgevallige werken, 3) kostelijk erfdeel.

Over de Christelijke voorbede; door deze 1) vervullen wij een heilige plicht, 2) bevredigen wij een diepe behoefte van ons hart, 3) bereiden wij onszelf en anderen een rijke zegen.

Drie vragen tot beproeving van onszelf aan het einde van het kerkelijk jaar: 1) ben ik toegenomen in de kennis van God en van Zijn heilig en heerlijk welbehagen? 2) ben ik bevestigd in Christelijke wandel en vruchtbaarder geworden in goede werken? 3) ben ik gevorderd in het aannemen van de zonden vergevende en in het prijzen van de zaligmakende genade van de Heere?

9. Zo is dan, zoals wij hebben gezegd, reeds een goede grond voor uw Christendom gelegd (Efeze. 1: 15 vv.). Waarom ook wij uw liefde in de Geest beantwoorden (vs. 8), van die dag af, dat wij het door Epafra (vs. 4 vv.) gehoord hebben, dat u reeds tot de Christelijke staat gekomen bent, niet ophouden voor u te bidden en te begeren (vs. 3), a) dat u voor uw bewaring voor de valse en tot bevordering op de goede weg vervuld mag worden met de kennis van Zijn wil, in alle wijsheid en geestelijk verstand, om die kennis te bezitten (Fil. 1: 9 vv.).

a) 1 Kor. 1: 5

Het is enigermate verrassend, dat de voorbede van de apostel voor de Kolossensen vooruitgang in kennis tot onderwerp heeft gekozen. Met het Christelijk leven, wat aangaat het geloof, de liefde en de hoop, is het volgens vs. 3 vv. in het algemeen te Kolosse goed gesteld. Daarentegen is door de dwaalleraars de zuiverheid van de kennis van het Evangelie in gevaar gebracht en daardoor indirect ook geloof, liefde en hoop d. i. het gehele Christelijke leven van de gemeente.

De uitdrukking "van Zijn wil" kan de wetgevende (Rom. 12: 2 Efeze. 5: 17. 1 Thessalonicenzen. 4: 3), of de besluitende wil van God (MATTHEUS. 18: 14 Joh. 6: 40 Efez. 4: 9) betekenen. Het verband spreekt hier duidelijk genoeg voor de tweede betekenis, omdat het Christelijk leven, zoals de apostel dat beschrijft in hetgeen volgt, niet kan voortkomen uit de kennis van de goddelijke wet, maar uit die van het goddelijk raadsbesluit. Zo moet dan hier onder de wil van God het goddelijk raadsbesluit tot verlossing van de mensen worden verstaan. Door de volgende woorden "in alle wijsheid en geestelijk verstand" bepaalt Paulus, hoe het vervuld worden met de kennis van de goddelijke wil gesteld moet zijn, aan de ene kant namelijk zo, dat die kennis het leven in zijn onderscheidene richtingen bepaalt, aan de andere kant zo, dat de kennis in haar geheel en in bijzonderheden wordt begrepen.

Wijsheid is de kennis van dit inwendig verband van het goddelijk raadsbesluit en het werk van de zaligheid, het overzicht over de goddelijke waarheid; verstand is een specialiteit van de wijsheid, het is de Christelijke levenswijsheid, waarin de mens de juiste toepassing maakt van het inzicht in de goddelijke waarheid op de bijzondere menselijke omstandigheden. De wijsheid is een veronderstelling voor het verstand. De bijvoeging "alle" of "allerlei" zegt, dat de apostel wijsheid en verstand in ieder opzicht, zodat die voor alle omstandigheden voldoende zijn, de Kolossensen toewenst; hij noemt ze echter beide "geestelijk" omdat beide het werk en de gave zijn van de Heilige Geest en slechts op geestelijke zaken gericht zijn.

Deze nadere bepaling is hier geheel op haar plaats, nu de apostel moet waarschuwen tegen een wijsheid, die niet uit de Geest voortkomt (2 Kor. 1: 12), die zich aan de Kolossensen tot regeling van hun wandel zou kunnen opdringen.

10. Wij bidden dat voor u, a) opdat u, wat het praktische leven aangaat, mag wandelen waardig de Heere tot alle behaaglijkheid (Efeze 4: 1 Fil. 1: 27. 1 Thessalonicenzen. 2: 12), b) en dit zal het geval zijn, als u leeft, in alle goede werken vrucht dragend en groeiend in de kennis van God, in plaats van u over te geven aan een valse heiligheid, zoals die dwaalleraars aanprijzen.

a) Gen. 17: 1. 1 Kor. 7: 20 b) Joh. 15: 16

In de woorden aan het begin van vs. 10 "opdat u mag wandelen waardig enz. " is niet, alsof het geplaatst was bij het "dat u mag vervuld worden met de kennis van Zijn wil enz. " een tweede bede te zien, maar dit wandelen moet gedacht worden als afhankelijk van de kennis van de goddelijke wil, zodat de zin is: "om (door middel van deze kennis) waardig te kunnen wandelen", waar in de gedachte ligt, dat het zonder deze onmogelijk is.

De fout zat bij de Kolossensen in het wandelen; zij peinsden over allerlei hemelse verborgenheden; met die verkeerde speculaties moesten zij eindigen en al hun aandacht stellen op het ene nodige. Ten eerste moesten zij wandelen "waardig de Heere", die zij bezitten, d. i. zij moesten wandelen zoals het dienstknechten van zo'n Heer betaamt. Welke wandel nu betaamt volkomen en alleen aan de dienstknechten van de Heere? De Heere Jezus wandelde naar het welbehagen van Zijn Vader, zoals ook Zijn Vader gedurende Zijn leven op deze wereld vaker getuigd heeft. Een wandel de Heere waardig is een wandel volgens Gods welbehagen, daarom moeten zij in de tweede plaats wandelen "tot alle behaaglijkheid. " Zij moeten het welbehagen van God najagen, dat moet het hoogste doel van hun wandel zijn.

De hoofdzaak is (Gal. 1: 10) de Heere te behagen en niet de mensen.

Het woord "alle" hier zo vaak herhaald, wijst er op welk een goed begin bij hen gemaakt was, maar ook hoeveel er nog aan de voltooiing ontbrak.

Waardig de Heere te wandelen, zegt deze twee zaken: - zich zo gedragen zoals het past voor mensen, die een allervoortreffelijkste Heer voor hun Heer erkennen. Evenals in het natuurlijke dienstknechten van aanzienlijke, veel kunnen en tevens deugdzaame heren en vorsten, in hun kleding, houding, zeden en levenswijze boven het gemeen behoren uit te munten en een zweem plegen te vertonen van de grootheid, macht en eerwaardigheid van hun heren, evenzo betaamt het ook Christenen om zich zo aan te stellen in al hun handel, dat men ze kennen en erkennen moge voor mensen, die aan de rijkste, de beste, de machtigste en allerheerlijkste Heer toebehoren en Hem ten dienste staan. En omdat nu dit allerbest geschieden kan door in gelijkvormigheid van Christus zo te wandelen, zoals Hij zelf hier op aarde gewandeld heeft, zo is dan vanzelf ook in die spreekwijze dit opgesloten, dat de voorname zorg van een Christen moet zijn aan het deugdenbeeld van Zijn dierbare Heer en Meester zo nabij te komen als mogelijk is en daaraan gelijkvormig te zijn; zo te denken, zo te spreken, zo te verkeren in het eenzame en onder zijn medemensen, dat men zien moge dat zij mensen zijn, die de Geest van Christus hebben, die ware leden zijn van Zijn verborgen lichaam, dat Christus in hen en zij in Hem leven, met één woord het erop gezet hebben, om, schoon met ongelijke stappen en met een altoos oneindig overblijvende afstand, echter in hun mate, oprechtelijk en wat het wezen van de zaak betreft, volkomen Jezus voorbeeld na te volgen en Zijn voetstappen te drukken. Vatten wij de spreekwijs in die zin, dan zullen wij ook snel bevroeden, waarom de apostel er ter nadere verklaring nog bij doet: "waardig de Heere te wandelen", of liever "tot alle behaaglijkheid. " Het woord behaaglijkheid wordt hier zeker in het afgetrokken genomen, voor alles wat liefelijk, aangenaam, betamelijk en voor God

welgevallig is. Naardien er nu vele zaken zijn in en waardoor men zich dus te gedragen heeft, zo spreekt de apostel terecht met een zeer ruime en onbepaalde uitdrukking van alle behaaglijkheid. En ongetwijfeld geeft hij hier in het kort datgene op, wat hij in de brief aan de Filippensen met een opeenstapeling van uitdrukkingen dus voorstelt: Voorts broeders, al wat waarachtig is, al wat rein is, al wat liefelijk is, al wat welluidt, als daar enige deugd is en zo daar enige lof is, bedenk dat.

Naar de macht van Zijn heerlijkheid. In de herhaling van dit vers heeft men Paulus zijn eigen krachtige stijl laten bewaren, hoezeer dit verder van onze trant afwijkt. Wij zouden zeggen: door Gods heerlijke almacht, op de krachtigste manier versterkt en in staat gesteld tot beoefening van lijdzaamheid in lankmoedigheid. (V. D. PALM).

11. Bovendien bid ik, omdat de inwendige ervaring van het goddelijk leven de beste leermeesteres is tot het indringen in de geheimen van de goddelijke waarheid, dat u wandelen mag met alle kracht, die u door God in steeds rijkere mate gegeven wordt, bekrachtigd zijnde, naar de sterkte van Zijn heerlijkheid (Efez. 1: 19; 6: 10, tot alle lijdzaamheid en lankmoedigheid en wel zo'n lijdzaamheid en lankmoedigheid (Rom. 15: 4 v. 2 Tim. 3: 10 Jak. 5: 10), die niet met tegenzin en heimelijk morren worden betoond, maar met blijdschap.

12. Dankend de Vader (Efeze. 1: 17), die ons bekwaam gemaakt heeft door de Geest, ons bij onze roeping meegedeeld, om deel te hebben in de erfenis van de heiligen in het licht, aan de erfenis, die de heiligen bezitten en dat ligt in het gebied van het licht (Hand. 20: 32; 26: 18. 1 Joh. 1: 5 en 7 en 18).

De hoofdtrekken van een wandel de Heere waardig stelt de apostel nu nog meer in het bijzonder voor. De Kolossensen moeten de Heere waardig wandelen, doordat zij 1) vruchtbaar zijn in alle goede werken en bij dit vrucht dragen opgroeien in kennis, 2) bekrachtigd worden met alle kracht naar de sterkte van Zijn heerlijkheid tot alle lijdzaamheid en lankmoedigheid met blijdschap, 3) de Vader danken, die ons bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben in de erfenis van de heiligen in het licht. Hun wandel moet dus bestaan in het vruchtbaar zijn in goede werken, in versterking om het moeilijke te verdragen en in dankzegging jegens God voor het ontvangen aandeel in Zijn rijk.

Het eerste voorname punt van het Christelijk leven, dat de apostel noemt, is het vrucht dragen in alle goede werken en het groeien in de kennis van God. De Kolossensen moeten dus niet vruchten dragen in een bijzonder soort van goede werken, maar in ieder goed werk. Wij vinden hier weer dat "alle", dat de apostel in deze inleiding zo vaak gebruikt, "in alle wijsheid en geestelijk verstand, de Heere tot alle behaaglijkheid, in alle goede werken vrucht dragen, met alle kracht bekrachtigd zijnde. " Dit heeft daarin zijn reden, dat de Kolossensen zich niet tevreden mogen stellen met het gemaakte begin, maar naar volmaaktheid moeten streven. Met het vruchtbaar zijn in goede werken is nu echter ook verbonden een groeien in de kennis van God; want de kennis van God is aan de ene kant het zaad, de moederschoot van het goede werk, zoals vs. 9 in verband met vs. 10 zegt. Uit een juiste kennis van God komt een echt leven voor en in God noodzakelijk in ons voort; aan de andere kant oefent ook ieder goed werk, dat wij in erkentenis van God hebben gedaan, op onze kennis van God zelf een werking uit. Het maakt die vruchtbaar, voedt die, bevordert en ontwikkelt die. Niet door ons denken, maar door onze wandel komen wij in de nabijheid van God. Niet met de logica van het verstand, maar met de gehoorzaamheid van het geloof, met het hart wordt God gekend. Die slechts verstandiger wordt, maar niet beter, komt in de kennis van God geen stap vooruit.

Vruchtdragen en groeien zijn de beide werkzaamheden, waarin de levenskracht van een gewas zich openbaart. Met het vruchtdragen en groei van de boom moet zich echter ook zijn sterk worden verbinden, opdat hij stand houdt en volhardt onder alles, wat hem aanvalt en zo verenigt zich in het Christelijk leven met vruchtdragen en groeien als tweede punt het bekrachtigd worden tot alle lijdzaamheid en lankmoedigheid, of het bekrachtigd worden tot het tweevoudig geduld, aan de ene kant dat van het standhouden onder bezwarende omstandigheden, waaraan niets te zwaar valt en aan de andere kant dat van het gelaten standhouden bij het vijandig dringen van de boze het wachten bij het achterblijven van het goede, dat men hoopt en waarvoor het nooit te lang wordt. Daaraan kan zich (vgl. Efeze. 6: 23. 1 Tim. 2: 15 het "met blijdschap" aansluiten. Het leeft dan te kennen, dat dit tweeledig geduld blijdschap bij zich moet hebben, dus een blijde lankmoedigheid moet zijn.

De Christen is bij zijn lijdzaamheid en lankmoedigheid verzekerd, dat zijn zaak zal zegevieren en verheugd over het heil, dat hij in zijn binnenste geniet en in de hemel genieten zal.

De lijdzaamheid of de gelatenheid van de natuurlijke mens, de Stoïsche of zogenaamde filosofische, komt voort uit trotsheid, eergierigheid of tegenstand en is daarom ook verbonden met inwendige, heimelijke ontevredenheid, hoezeer zij ook uitwendig schoon moge schijnen. Het geduld van de Christen daarentegen komt voort uit het vaste vertrouwen op de goddelijke vaderliefde in Christus, uit de verzekerdheid, dat alle dingen ons ten goede moeten dienen, uit de vaste hoop, dat het lijden van deze tijd niet is te waarden bij de heerlijkheid, die aan ons zal worden geopenbaard; daarom is zij verbonden met uitwendige vreugde. Het "als droevig zijnde, maar altijd blij" (2 Kor. 6: 10) kan geen ongelovig filosoof de grote apostel nazeggen.

De dankzegging aan God is het derde, waardoor het Christelijk leven zich moet onderscheiden en de grond van zo'n danken moet worden uitgesproken in de woorden: "die ons bekwaam gemaakt heeft, om deel te hebben in de erfenis van de heilige in het licht. " De uitdrukking moet verklaard worden uit het Oud-Testamentische spraakgebruik. Evenals volgens het Oude Testament iedere Israëliet bij de verdeling van het beloofde land zijn bepaald aandeel verkreeg, zo is ook voor ieder gelovige Christen zijn aandeel in het koninkrijk der hemelen bepaald.

De heilige d. i. alle wedergeborenen als eenheid gedacht, hebben een gemeenschappelijke erfenis, waarvan elk in het bijzonder zijn deel ontvangt. Evenals nu in vs. 13 van een rijk van de duisternis sprake is, zo wordt hier gesproken van een rijk van het licht, waarin zich het erfdeel van de heilige bevindt; zij zijn kinderen van het licht en erfgenamen van het rijk van het licht.

In het rijk van het licht, hier geestelijk en onzichtbaar, daar ook stoffelijk en zichtbaar, ligt het erfdeel van de heilige, het lot, dat aan het geestelijk Israël in het eeuwig Kanaän ten deel valt.

Als de apostel zegt: de Vader heeft ons bekwaam gemaakt, dan geeft hij daarmee, bij wijze van ontkenning, stilzwijgende te kennen, dat die bekwaamheid geenszins van de mens zelf af te leiden is en ook aan geen middelen, als middelen, was toe te schrijven. En zeker, de mens, wie hij ook zijn moge, is van nature geheel ongeschikt voor de hemel en wel zo ongeschikt, dat, als er niet een goddelijke en krachtige verandering aan hem geschiedt, hij van de hemel geen genot zou hebben, al was het dat hij, hetgeen onmogelijk is, in een onveranderde gemoedsstemming in de hemel komen kon. De mens een vijand van God en alle ware heiligheid zijnde, zou het onder het ook van de vlekkeloos heilige God, in het gezelschap van

zonnezuivere geesten niet kunnen uithouden. De genoegens van de hemel zouden hem tot een last en de bezigheden die daar plaats hebben de allerverdrietelijkste zijn. Ja, deze ongeschiktheid is zo groot, dat nooit in het hart van een onherboren mens een oprechte zucht naar de hemel, zover die een land en woning van licht is, opkomt. Begeert hij naar de zaligheid van de hemel, hij verbeeldt zich een vleselijke hemel, zoals de Mohammedanen, of hij begrijpt in het algemeen een staat van ontheffing van verdriet en vol van genoegens, maar de juiste aard van de hemelse gelukzaligheid is voor hem ten enenmale onbekend en onbewust. Geen taalgebruik op zichzelf is ook in staat, om deze ongeschiktheid weg te nemen en de mens voor de hemel en het hemelse vatbaar te maken. Nee, dit vereist een goddelijke kracht. God zelf moet daartoe schijnen in het hart, om te geven door de Geest verlichting van de kennis van de heerlijkheid van God in het aangezicht van Christus Jezus.

13. Die door de roeping, die Hij heeft doen toekomen (1 Thess. 2: 12. 2 Thess. 2: 14. 1 Petr. 2: 9, ons getrokken heeft uit de macht van de duisternis, waaronder wij van te voren stonden (Efeze. 2: 2) en overgezet heeft in het koninkrijk a) van de Zoon van Zijn liefde (Matth. 12: 18. 17: 5 Efez. 5: 5. 2 Petr. 1: 11

a) Matth. 3: 17. 2 Petr. 1: 17

In deze woorden verklaart de apostel hoe God Zijn kinderen en volk bekwaam maakt tot hun erfenis van de hemel en van de eeuwige heerlijkheid, namelijk, door hen uit de duistere staat van het heidendom, de zonde en ellende, waarin zij lagen, over te brengen in die staat van de gemeente, hier genoemd het Koninkrijk van Gods beminde Zoon.

De mensen, die God in eeuwige liefde gekend heeft, worden ook in de tijd getrokken met goedertierenheid en wel niet met zo'n normale roeping en trekking, die door velen weerstaan kan worden, wat voor een er mogelijk ook bedoeld wordt; maar zij worden geroepen en getrokken tot Gods gemeenschap op zo'n onweerstaanbare en goddelijke wijze, dat hun dadelijk uitgaan uit de macht van de duisternis en een overgaan tot het rijk van Christus het gevolg daarvan is. Een trekking en roeping, die in de bijbel heet een scheppen, een wederbaren en een levendig maken, het schenken van een nieuw hart en van een nieuwe geest, een wegnemen van het stenen, het geven van een vleselijk hart en wat dergelijke nadrukkelijke spreekwijzen meer zijn. Dit almachtig genadewerk werkt God in Zijn uitverkorenen bij, met en onder het toedienen van zulke gepaste middelen en gelegenheden, die geschikt zijn, om de mens als een zedelijk schepsel op een zedelijke en met zijn natuur overeenkomende manier bewrocht te doen worden. God doet de mens geboren worden onder de bedieningen van wet en Evangelie, of Hij brengt ten minste hem in de gelegenheid ook het woord te kunnen horen, het zij dat Hij het Evangelie tot hem zendt, of de mens, die als met Zijn hand daar brengt, waar het verkondigd wordt. Hij opent onder het lezen, horen of bedenken van dat woord het hart door almachtige genade, en doet door Zijn genadige invloed een Lydia recht acht geven op hetgeen door een Paulus gesproken wordt.

14. Waarin wij de verlossing hebben a) door Zijn bloed, namelijk de vergeving van de zonden (Efeze 1: 17), zodat wij nu ook de Heilige Geest konden ontvangen en zo bekwaam konden worden tot het erfdeel van de heiligen in het licht (Hand. 2: 38)

a) Hand. 20: 28 Hebr. 9: 14. 1 Petr. 1: 19

Als deelgenootschap aan de vergeving van zonden, die in en met Christus aanwezig is, is onze redding uit de heerschappij van de duisternis en overplaatsing in het rijk van Christus die

daad van God, waardoor Hij ons voor het erfdeel van de heilige in het licht geschikt gemaakt heeft; als zodanig moet zij met dankzegging worden geroemd. Dit staat tegenover de dwaling, alsof de mens nog iets anders zou nodig hebben, om daarvoor geschikt te zijn. Is zo'n dankzegging verbonden met het vrucht dragen naar buiten en het opgroeien in het inwendige, dat een gevolg is van de verkregen kennis van God en met de versterking tegen hetgeen buiten is, die wij nodig hebben om onder tegenspoed stand te houden en met gelatenheid het einde daarvan af te wachten, dan bevinden zich de lezers in de juiste toestand, om zich niet te laten verleiden door hen, tegen wie deze brief volgens zijn bedoeling wil waarschuwen.

In de zin "die ons getrokken heeft uit de macht van de duisternis", wil de uitdrukking "getrokken uit" meer zeggen dan "bevrijd van." Bevrijd worden ook zij, die bevrijd willen zijn, dat wensen en het waardig zijn; maar uitgetrokken worden vaak degenen, die in het geheel niet willen gered worden, zoals Lot uit Sodom (Gen. 19: 16); het woord verheerlijkt dus Gods macht en genade.

In de uitdrukking "macht van de duisternis" wordt met het een woord gezegd, waarin de Christenen vóór de verlossing waren, namelijk in handen van een geregelde macht, het andere wijst de aard van die macht aan (Efeze. 2: 2; 6: 12).

Men zou onder "macht of overste van de duisternis" de macht kunnen verstaan, die de zonde als duisternis uitoefent over de onwedergeboren mens; de vergelijking met andere gezegden van de apostel (vooral in Hand. 26: 18) leidt ertoe, om bij deze uitdrukking te denken aan de heerschappij van de vorst van de wereld, wat ook bevestigd wordt door het tegenovergestelde "Koninkrijk van de Zoon van Zijn liefde."

Als Paulus verder zegt: "Hij heeft ons overgezet in het Koninkrijk van de Zoon van Zijn liefde" dan is het zeker een van de duidelijkste en meest bepaalde leerstellingen van de Heilige Schrift, dat de mens niet zichzelf overgezet heeft of vertalen kan in het rijk van het licht, maar dat dit een geschenk is van Gods vrije genade door Christus. Door te spreken van het rijk van de Zoon, waarin de Vader overzet, baant de apostel zich vervolgens de weg tot beschrijving van deze Zoon en van Zijn werk, omdat over beide in de gemeente te Kolosse door Joodse theosofen dwalingen werden verbreid. De idee van een bevrijding en verlossing van alles wat verkeerd en eindig is, van een wedervereniging met God en het terugkeren tot Hem was, toen het Christendom in de wereld kwam, het bezielende principe vooral van de Oosterse beschouwing. En omdat het Evangelie eveneens een verlossing en weder-vereniging verkondigde en dit voor zijn kern en middelpunt aanzag, zo vond het bij allen, die over deze dingen dachten of speculeerden, te gemakkelijker ingang. Zij namen echter nu niet het eenvoudige woord van het kruis aan, maar vermengden het Evangelie met hun vroegere emanatiestelsels en verdere speculaties. Dit was ook hoogstwaarschijnlijk bij de Joodse theosofen te Kolosse het geval. Zij leerden, zoals uit het volgende beter zal blijken (vgl. bij 17 en 2: 28) een gaandeweg voortgaande bevrijding en verlossing door het opklimmen van de ene emanatie in de andere tot de volheid van de Godheid. In vereniging met deze hogere geesten moest men door sterkere afkeer van, door het doden van het lichaam komen. Tegenover deze leer stelt de apostel zijn Evangelie van de verlossing door de Zoon van God, met wie men alleen door een levend geloof in verbintenis komt en die alleen tot God leidt.

B. Wij kunnen bij dit epistel weer, evenals bij die aan de Efeziërs, twee hoofddelen onderscheiden, In Hoofdst 1: 15-2: 23 ligt voor ons het eerste dogmatische deel, dat handelt over de leer van Christus persoon en werk en niet meer alleen, zoals de voorgaande afdeling

dat deed, indirect, maar onmiddellijk en uitdrukkelijk het oog heeft op de dwaalleraars met hun valse meningen en grondstellingen, zodat wij deze nu nader zullen leren kennen.

I. Vs. 15-29. In de laatste woorden van de vorige afdeling heeft de apostel gezegd waarvoor Christenen God de Vader te danken hebben. Hier stelt hij voor in welke verhouding Christus staat tot God, dat Hij namelijk Diens evenbeeld is, gelijk in wezen en welke plaats Hij ten opzichte van alle schepselen inneemt, dat zij namelijk in Hem en door Hem en tot Hem, die vóór hen allen, ja van eeuwigheid als de Eerstgeborene van de Vader van eeuwigheid geweest is, allen te samen, ook de tronen en heerschappijen en overheden en machten, de hoogste aller engelen niet uitgezonderd, geschapen zijn en in Hem hun bestaan hebben. Nu is Hij, die te Zijner tijd mens is geworden en het raadsbesluit van God tot verlossing van het menselijk geslacht in het bijzonder door Zijn kruisdood heeft volvoerd, het Hoofd van de Gemeente hier beneden en door Zijn opstanding het begin van een nieuw geslacht en de Eeniggeborene uit de dode als ook Degene, die alles wat van te voren op aarde en in de hemel gescheiden was, verzoend en verenigd heeft (vs. 18-20). Paulus wendt zich hierop weer tot de Kolossensen en stelt hen voor, welke grote genade zij nu reeds door deze Christus hebben ondervonden en aan het einde van de tijden nog verder zullen ondervinden, als zij namelijk in Hem blijven en zich niet van de hoop van het Evangelie door bedrieglijke leringen afkerig laten maken (vs. 21-23). Daarna stelt hij hen de betekenis voor van het lijden, dat hij heeft geleden en spreekt hij over plicht en bedoeling van zijn apostolisch ambt (vs. 24-29).

15. a) Welke geliefde Zoon van God (vs. 13) volgens Zijn goddelijke natuur het werkelijke, volmaakte beeld is van de onzienlijke God (2 Kor. 4: 4 Hebr. 1: 3), b) de eerstgeborene aller schepselen, omdat Hij reeds was, toen nog geen schepsel bestond (Joh. 1: 1 vv., 8: 58).

a) Filipp. 2: 5 b) Openb. 3: 14

Wat het grammatische aangaat, komt in vs. 10 slechts een nadere betrekkelijke zin van gelijke aard (welke) naast die van het 14de. Het blijkt echter dadelijk, dat hier een woord over de Zoon van God begint dat de gedachte, in vs. 12-14 vervat, geenszins met dezelfde noodwendigheid eiste als die van het 14de vers, al loopt het in vs. 2 vv. op een zin uit, die ook het inwendig verband van de afdeling, met vs. 14 laat opmerken. De relatieve zin van vs. 15 is een van die, in plaats waarvan wij volgens onze manier van spreken op demonstratieve manier zouden kunnen voortgaan (met "deze. De gehele volgende afdeling, waarin de apostel tegenover de valse Christologie van de dwaalleraars te Kolosse de werkelijke waardigheid en grootheid van de persoon van Christus voorstelt, moet op de volgende wijze worden verdeeld: 1) vs. 15 met het 16de vers, dat daartoe behoort, het bewijst en verklaart; 2) vs. 17 en 3) vs. 18 met de verzen 19 en 20, die daarbij behoren, dat bewijzen en verklaren. Deze manier van verdeling wordt duidelijk aan de hand gedaan aan de ene kant door het "want" aan het begin van vs. 16 en aan het begin van vs. 19 ; aan de andere kant door het "en Hij" aan het begin van de verzen 17 en 18. Zo mag men hier in vs. 15 niet met enigen dadelijk na "beeld van de onzienlijke God" een scheiding maken en met "eerstgeborene aller schepselen" de beschrijving laten beginnen van een nieuwe verhouding; men moet echter beide bepalingen samenvatten. Paulus spreekt 1) in vs. 15 vv. van de goddelijke natuur van Christus, volgens welke alles wat is, door Hem geworden of geschapen is, d. i. door Hem, als Werker van de eerste fysische schepping; 2) in vs. 17 als de onderhouder van al het geschapene, in Wie alles zijn bestaan heeft; 3) vs. 18 vv. van de verhouding van de Zoon van God tot de tweede nieuwe zedelijke schepping, waarvan Hij ook de Bewerker en Hoofd is, waarvan de verhouding uit No. 1 en 2 volgt.

Beeld van de onzienlijke God heet Christus niet als een wezen naar God gevormd, maar als degene, die de volheid van het wezen en van de goddelijke eigenschappen, die in de Vader besloten zijn, openbaar maakt, zodat zij in Hem kunnen worden gezien. Evenals in Joh. 1: 18 wordt gezegd: "Niemand heeft ooit God gezien" en daarbij wordt gevoegd: "de Eengeboren Zoon, die in de schoot van de Vader is, die heeft Hem ons verklaard", zo stelt Paulus de Vader voor als onzichtbaar (1 Tim. 1: 17), maar als Zich openbarend in de Zoon, het afschijnsel van Zijn wezen (Joh. 14: 9). Zo opgevat ligt dan in de naam "beeld van God" de wezensgelijkheid uitgedrukt. Evenals echter in de naam "Zoon" het gegenereerd zijn ligt opgesloten, zo in het begrip "beeld" de idee van uitstraling. De uitdrukking "eerstgeborene aller schepselen" zou volgens de woorden van de grondtekst zo kunnen worden opgevat, dat Christus zelf tot de schepselen werd gerekend en alleen bovenaan onder deze werd geplaatst, zoals de Arianen, Socinianen en andere tegenstanders van de Godheid van Christus het ook werkelijk zo willen opvatten. De mogelijkheid van zo'n opvatting blijkt uit vs. 18, waar Christus de eerstgeborene uit de doden wordt genoemd en dit woord alleen zo kan worden verstaan, dat Hij zelf ook een dode was. Volgens het gehele verband van de plaats kan er echter in het geheel geen twijfel zijn, of de apostel wilde de woorden anders doen opvatten; want in vs. 16 vv. wordt al het geschapene voorgesteld als in absolute afhankelijkheid van Hem, de Zoon van God. Hij kan dus onmogelijk zelf als een eerste medeschepsel worden voorgesteld. Luther heeft in zijn vertaling "voor alle schepsel" willen aanduiden het geboren zijn van Gods Zoon uit God in het begin voor alle schepselen, zodat het "eerstgeborene" na verwant is aan het Johanneïsche "eengeborene".

De uitdrukking "eengeborene" stelt alleen het absolute onderscheid van de Zoon over ons in het licht, de uitdrukking "eerstgeborene" daarentegen de analogie, die tussen Hem en ons in verhouding tot de Vader bestaat, zonder het onderscheid van geboorte en schepping op te heffen. Bij ons is het een geschapene, bij Hem een voortgebrachte, daarom ook daar een tijdelijke, hier een eeuwige wording, waardoor de Eerstgeborene in betrekking tot de schepselen komt en staat.

Christus wordt hier gezegd te zijn het beeld van God, zowel in opzicht van Zijn eeuwige geboorte van de Vader, zijnde het uitgedrukt en eeuwig beeld van Zijn persoon, alsook zoveel Hij mens geworden zijnde, God de Vader in Hem en door Hem, als een levendig beeld voor onze ogen vertoonde Zijn heerlijke eigenschappen van wijsheid, goedheid, rechtvaardigheid, almacht. De Vader wordt genoemd de onzienlijke God; niet alleen omdat Zijn wezen onzichtbaar is, maar ook omdat Hij Zich nooit voor de ogen van de mensen geopenbaard had, zoals de Zoon heeft gedaan in Zijn menselijke natuur.

Die het waarachtig en volmaakt beeld is van de onzichtbare God. Terwijl God in Zijn eigen goddelijke uitmuntendheid door geen sterfelijke ogen gezien kan worden, heeft de tweede persoon van de heilige Drieëenheid, die van dezelfde oneindige goedheid en macht is met de Vader en die op gelijke wijze, onzichtbaar, ten opzichte van Zijn goddelijke natuur, voor Zijn vleeswording een zichtbare heerlijkheid heeft aangenomen, waarin Hij aan de aartsvaders is verschenen en bij Zijn vleeswording zelf vlees aangenomen, waarin Hij Zich vertoond en onder ons gewandeld heeft in deze laatste dagen; en dezelfde tweede persoon van de heilige Drie-éénheid mag ook genoemd worden de Eerstgeborene aller schepselen, die door Zijn goddelijke natuur gegenereerd was door de Vader, vóór alle schepselen en ten opzichte van Zijn menselijke natuur was de eerste, die uit de doden werd opgewekt om nimmermeer te sterven.

De innige vereniging van Godheid en mensheid in de persoon van Christus is van oudsher een steen des aanstoots geweest voor alle mensenwijsheid. Dat dezelfde Jezus, die in ons vlees hier op aarde wandelde, ook het eeuwige, aan God gelijke evenbeeld van de Vader en de Schepper aller dingen is, zal geen wereldse wijsheid toegeven, die zich niet verootmoedigt voor de goddelijke openbaring in de Heilige Schrift. Daarom verdraaien dan ook de uitleggers, die hun eigen wijsheid huldigen, de zin van deze plaats geheel en al en moeten daartoe aan alle uitdrukkingen in het bijzonder een betekenis tegen haar aard toeschrijven. "Het evenbeeld van God, de eerstgeborene" zouden namen zijn, die op grond van het Oude Testament door vele Joodse godgeleerden aan het eeuwige Woord of aan de Zoon van God werden gegeven, die zij zich voorstelden als de gezamenlijke wereld van denkbare beelden, die de zichtbare schepping van God Zijn voorafgegaan. Maar zoals Johannes in zijn Evangelie en in zijn brieven tegenover hun dwalingen vooral doet uitkomen, dat deze Zoon, die van eeuwigheid de Vader openbaart, de Vader gelijk is, dan beweert Paulus vooral, dat de mens Jezus juist die in het vlees verschenen Zoon is, dat Hem daarom al die verheven namen toekomen, die de Joodse wijzen aan hun evenbeeld en aan hun eerstgeborenen gaven. Evenbeeld van de onzichtbare God heet Christus als de eeuwige, God gelijke, volkomen openbaring van de zonder Hem onzichtbare, verborgene, niet kenbare God. Naar het gewone zinnelijke begrip is ook Hij als Gods evenbeeld onzienlijk, want het onzienlijke is immers ook door Hem geschapen. Maar God is ook voor alle geesten onkenbaar buiten en zonder de Zoon. Slechts in dit onderscheid tussen de Vader en de Zoon, waardoor God van eeuwigheid God ziet en liefheeft, ontwikkelen zich alle eigenschappen van het goddelijk Wezen, slechts door dit onderscheid is de schepping van de wereld mogelijk, omdat nu wezens buiten God bestaan en door Hem vervuld en beziel kunnen worden, zodat zij zowel buiten God als in God zijn; slechts daardoor is de regering van de wereld door een Godmens, de menswording van God en de verlossing van het menselijk geslacht mogelijk. Zo woont dan God in een ontoegankelijk licht, totdat Hij in Zijn Zoon, die zelf het licht en het leven is, Zich openbaart en Zich geheel de mensen betoont, zoals Hij is. De eerstgeborene heet Christus, omdat Hij niet geschapen, maar uit God geboren, zelf God, één persoon met het enige goddelijke Wezen is. Dat Hij geboren is vóór alle schepping, vóór alle schepsel, bevestigt de apostel nog nader door te zeggen: "Hij heeft zelf alles geschapen. "

Hij is de Eerstgeborene van alle schepselen, dat is, van alle geschapen wezens, van het gans heelal. De benaming van "Eerstgeborene" betekent in de spreekstijl van de Hebreeuwen, het hoofd, de Heer, de Koning. De Joodse rabbijnen noemen God zelf de Eerstgeborene, dat is de Koning van de wereld. De Eerstgeborene van de dood is Hij, die de macht en het gebied heeft over de dood. In deze zelfde zin komt deze benaming nog eens voor in het volgende. Christus dan wordt hier beschreven als verhoogde Middelaar, als zodanig is Hij de koning en de gebiedende Opperheer van alle geschapen wezens in het hele heelal, die alle macht ontvangen heeft in de hemel en op de aarde.

Als er voor schuldige zondaren, voor ellendigen en die nergens in de wereld rust of troost vinden kunnen, iets belangrijks is, dan is het de vergeving van zonden, volkomen verlossing en de zekere verzekering van dit een en ander in een bloed van de verzoening, waarvan men buiten Christus' Evangelie geen kennis hebben kan. Hoe meer men dan ook in de geheiligde kennis van hoog verhevene en oorspronkelijke waardigheid van de Heiland versterkt en bevestigd is, des te zekerder kan men op de gezegde waarheid van zijn hart aangaan. Het is daarom dat Paulus de persoon van de Verlosser voordraagt als het oorspronkelijke, eigendommelijke en waarachtige beeld van de onzienlijke God, zodat elk, die Hem in waarheid ziet en leert kennen, de Vader heeft gezien en kennen mag. Ja, ook als de Eerstgeborene van alle schepselen, dat is, niet de Eerstgeschapene (dit zegt de apostel

geenszins, omdat Hij niet tot de rij van de schepselen behoort) maar de Eerstgeborene, met een woord, aan het eerstgeboorterecht van de oosterlingen ontleend (zie Ps. 89: 28) d. i. het hoofd, de gebiedvoerder van de schepping (evenals vs. 18).

Vgl. de Aanm. "Re 3: 14".

16. a) Want door Hem (beter: "in Hem" als de goddelijke idee van de dingen of hun voorbeeld) zijn alle dingen geschapen, beide die in de hemelen en die op de aarde zijn (Openb. 10: 6. 1 Kron. 29: 11 en, om in het bijzonder op de hemel te letten, weer beide die zienlijk en die onzienlijk zijn; want er is een materiële, zichtbare en een immateriële, onzichtbare hemel en om nu nader bij de laatste, de onzichtbare hemel te blijven, hetzij tronen, hetzij heerschappijen, hetzij overheden, hetzij machten Efez. 1: 22 Rom. 8: 38. 1 Petr. 3: 22, alle dingen, het hele heelal of het geheel van alle dingen, zijn door Hem als Middelaar (1 Kor. 8: 6) en tot Hem, als einddoel, waarin alles zijn volmaking ontvangt, geschapen (Joh. 1: 3 Hebr. 1: 2).

a) Gen. 1: 3 Ps. 33: 6 Efeze. 3: 9

De gedachte, dat alles in Christus geschapen is, wordt door de apostel door het "want" met het voorgaande verbonden en daardoor de uitspraak "de Eerstgeborene aller schepselen" bevestigd. Hij, de Zoon van God, moet vóór de gehele schepping uit het wezen van de Vader geboren zijn, want alles is in Hem geschapen.

De uitdrukking "in Hem is alles geschapen" zegt nog meer dan "door Hem." Het laatste zou men ook kunnen opvatten als weer gesproken van een werkmeester, die op Gods last de wereld geschapen heeft; in Hem geeft te kennen, dat de scheppende kracht in Hemzelf aanwezig was. Zoals Paulus nu aan het begin van het vers zegt, dat alles in Hem geschapen is, zo zegt hij aan het einde, dat alles door Hem en tot Hem geschapen is. Het woord "in" geeft te kennen de in Hem rustende scheppingskracht, het andere "door" de scheppende werkzaamheid naar buiten in betrekking tot hetgeen Hij heeft voortgebracht; het "tot Hem" duidt tevens aan, dat Hij het doel is, dat alle dingen voor Hem aanwezig zijn. Maar bepaald en meer zinrijk laat het zich niet uitdrukken, dat Christus, de allerhoogste God zelf, dat Hij van eeuwigheid af persoonlijk onderscheiden van de Vader en toch één met Hem is.

De apostel verdeelt het heelal van de dingen, waarvan hij zegt, dat het in Christus geschapen is, in de beide tegenstellingen van datgene, wat hier beneden en van dat, waar daarboven is ("die in de hemelen en die op de aarde zijn en van dat, wat van zichtbare en wat van onzichtbare aard is, (die zienlijk en die onzienlijk zijn) en verbindt aan het laatste met "hetzij - hetzij" verschillende namen van de geesten, om uitdrukkelijk ook al de geesten, van welke naam zij mogen zijn, daaronder te omvatten.

De verdeling "die zienlijk en die onzienlijk zijn" is niet hetzelfde als "die in de hemelen en die op de aarde zijn." Het zienlijke omvat de gehele zichtbare wereld, ook de sterren aan de hemel, in zoverre zij met het oog kunnen worden opgemerkt, het onzienlijke daarentegen de onzichtbare wereld, dus voornamelijk de engelen, die geesten zijn en daarom als zodanig niet met de zinnen kunnen worden waargenomen. Dat de apostel werkelijk onder deze uitdrukking vooral de engelen bedoelt, blijkt uit de bijvoeging "hetzij tronen, hetzij heerschappijen, hetzij overheden, hetzij machten." Vergelijkt men deze vier woorden met die in Efeze. 1: 21, dan is daar "tronen", hier "kracht" weggelaten. Uit het verschillende van de namen, zowel als uit de opeenvolging van de namen blijkt, dat hij niet bedoeld heeft bepaalde orden van engelen

daarmee aan te wijzen al moet ook wellicht het vooraangeplaatste "tronen" wijzen op de orde, die het hoogst in rang is.

Een verschil in rang onder de engelen wordt reeds daardoor in de Heilige Schrift geleerd, dat tussen aartsengelen en engelen onderscheid gemaakt wordt en bij de kwade engelen van een vorst van deze en van boze geesten, van de duivel en zijn engelen sprake is. Nadere bepalingen over die rang kunnen uit gebrek aan voldoende uitspraken van de Schrift niet worden gegeven. Wij worden wel door de menigte van woorden gewezen op de grote menigvuldigheid van hun wezen, om ons de heerlijkheid van God duidelijk te maken, die overal de grote menigvuldigheid van openbaringen en krachten, maar nergens eentonige gelijkvormigheid tot stand brengt. Evenwel blijft een duidelijker inzicht in het wezen van het bestaande verschil voor ons buiten gesloten, omdat de engelen voor ons in hun verhouding tot de mens, allen samen slechts één geheel uitmaken en de tegenstelling, die tussen hen en ons plaats vindt een algemene, doorgaande en bij allen gelijke is, zoals dan ook in hun verhouding tot God voor alle één gemeenschappelijke roeping, één en hetzelfde doel bestaat.

17. En Hij is vóór alle dingen (Spr. 8: 22 vv.) en alle dingen bestaan te samen door Hem, die alle dingen draagt door het woord van Zijn kracht (Hebr. 1: 3).

Nadat de apostel in vs. 16 de bedoeling van de uitdrukking in vs. 15 "de Eerstgeborene aller schepselen" nader bepaald en verklaard heeft, vat hij het begrip, dat daarin ligt, van Christus bestaan vóór de wereld nog eens op met de woorden: "en Hij is vóór allen." Hiermee verbindt hij een tweede in de woorden: "en alle dingen bestaan te samen door Hem." Hiermede wordt eerst de gedachte, daar begonnen, ten einde gevoerd, omdat het begrip van de schepping eerst dan volkomen is geworden, als het begrip van onderscheiding daarin wordt opgenomen.

In de kerk van Klein-Azië dreigde toenmaals een gevaar van vervalsing van het Evangelie, waarvoor de apostel reeds vroeger in zijn afscheidswoord de oudsten te Efeze had gewaarschuwd (Hand. 20: 29 vv.). Het grove Farizeese Judaïsme was door de krachtige en besliste polemiek van de brief aan de Galaten teruggedrongen. Nu nam echter de Judaïstische dwaalleer een fijnere, spiritualistische vorm aan en begon door verbinding met elementen van Helleense filantropie tot een gnosticisme te worden. Vele ontwikkelde Joden, vooral te Alexandrië, schaamden zich voor de realiteit van hun godsdienst en bekleedden de eenvoudige naaktheid daarvan met Griekse vijgebladeren. Zij verklaarden de feiten van de heilige geschiedenis voor slechts symbolische omkleedsels van hogere platonische ideeën en probeerden deze door middel van de uitlegging zelfs in het Oude Testament in te voeren. Zo ontstond die opmerkelijke samensmelting van Jodendom en heidendom, die wij vroeger in Philo hebben leren kennen. De dwaalleraars van Kolosse nu schijnen geenszins in direct verband met dit eelecticisme te staan, maar hun theorie is eenvoudiger te verklaren uit het Essenisme in verband met de frygische nationaliteit, die tot dweperij en overspanning geneigd was. Zij komen in onze brief voor als ascetische theosofie, die in de nevelachtige streken van de geestenwereld opstegen, ten koste van Christus hogere waarde de engelen vereerden, op een verborgen wijsheid roemden en in het doden van de zinnelijkheid het middel tot ontzondiging zochten. Nu plaatst zich de apostel met een positieve polemiek tegenover dit Judaïserend gnosticisme, terwijl hij in bijzonder rijke korthed de leer van de persoon van de Heere Jezus Christus en van Zijn verlossingswerk ontwikkelt. Christus wordt namelijk door hem voorgesteld als het centrum van de gehele geestenwereld, dat boven alle schepselen verheven is als de Middelaar van de wereldschepping in wereldonderhouding, als het belichaamd geheel van de volheid van God, als het Hoofd van de gemeente en de bron van alle wijsheid en kennis. De door Hem teweeg gebrachte verlossing omvat hemel en aarde,

maakt vrij van de uitwendige instellingen, van het vergankelijke van deze wereld en leidt de gelovigen trapsgewijze tot de volmaaktheid.

Voor de Esseërs was even groot gevaar de Esseese hoofdbeschouwing vast te houden en daarnaar het Christendom te veranderen, als voor de Farizeese Joden om het Christendom tot een nieuwe wet te maken. Een spoor van het Essenisme op Christelijk gebied vinden wij het eerst in Rom. 14: 1 vv. Hier is sprake van Christenen, die weigerden vlees te eten en wijn te drinken, ook tussen de dagen onderscheid maakten, dat alles eigenlijk Esseese trekken zijn. Omdat echter de apostel zeer zacht met deze mensen handelt en hen slechts voorstelt als zwak in het geloof, moeten wij aannemen, dat bij hen de Esseese gnosis en filosofie geheel op de achtergrond trad.

18. En - om nu van het verhevene van Zijn oorspronkelijke staat over te gaan tot dat van Zijn staat als Heiland, van Zijn kosmische heerlijkheid tot Zijn soteriologische - Hij is het Hoofd van het lichaam, namelijk van de gemeente (Efeze. 1: 22 v. ; 4: 12; 5: 23, 30 1. 22 4. 12), namelijk Hij (Hebr. 12: 2), die het begin is, de eerstgeborene uit de doden (Hand. 26: 23. 1 Kor. 15: 20, 23 opdat Hij in alle, in alle zaken, die de schepping en onderhouding van de wereld aangaan, alsook tot het gebied van de verlossing van het menselijk geslacht behoren, de eerste zou zijn, de voornaamste plaats zou innemen.

Dit vers begint evenals het voorgaande met een "en Hij. " Dit is niet om het nauwer daaraan vast te sluiten, maar integendeel om het des te meer ervan af te zonderen. Van de verhouding, waarin Christus naar Zijn goddelijke natuur tot de wereld in het algemeen staat, gaat Paulus over tot Zijn verhouding tot de mensheid, die ten gevolge van haar zonde verlossing nodig heeft.

Christus staat als behorende tot de gemeente, evenals het hoofd tot het lichaam, omdat het hoofd evenmin zonder het lichaam kan zijn, als omgekeerd het lichaam zonder het hoofd. Zo staat Hij werkelijk in andere en nadere betrekking tot haar, dan in Zijn eigenschap als Schepper tot de schepping. Omdat het echter de gemeente is, waarin de schepping gekomen is tot het vervullen van de bestemming, waarvoor zij geschapen is, om voor de Zoon datgene te zijn, wat Hij haar voor Zich wil laten zijn, zo wordt Zijn betrekking tot de schepping daarin volkomen, dat Hij het Hoofd van de gemeente is. Hoe het nu is met Die, die het Hoofd van de gemeente is, wordt gezegd in één woord, dat door gelijkheid van zinnenbouw ("die het begin is, de Eerstgeborene uit de doden bepaald aan vs. 15 ("die het beeld is van de onzienlijke God, de Eerstgeborene aller schepselen herinnert.

Zoals Christus in betrekking tot God Diens evenbeeld heet, zo heet Hij in betrekking tot de gemeente haar begin of stichter. Door Hem is de gemeente oorspronkelijk en uitsluitend geworden. Met het "Eerstgeborene aller schepselen" is nu verder overeenstemmend de "Eerstgeborene uit de doden. " zoals Hij in vs. 15 is voorgesteld als de gegenereerde vóór ieder schepsel, zo hier als die vóór iederen doden is opgestaan. Het doel van de opstanding van Christus, die wat de tijd aangaat vóór alle andere opwekkingen van de doden in de gemeente (want anders waren reeds in het Oude Testament en door Christus zelf doden opgewekt) heeft plaats gehad, geeft de apostel te kennen met de woorden: "opdat Hij in allen de eerste zou zijn. "

Volgens Zijn niet verheerlijkte mensheid was Christus door Maria uit het zaad van David, dus als zodanig met het menselijk geslacht verbonden; maar als Verheerlijkte was Hij een absoluut nieuw mens, het begin (Hebr. 2: 10). Wat dan de uitdrukking "Eerstgeborene uit de

doden" aangaat, kan de opwekking uit de dood er niet tegen aangevoerd worden, dat Christus de Eerstgeborene uit de doden is; zij toch waren met hun sterfelijk lichaam opgewekt en stierven later weer. Henoeh en Elia smaakten de dood niet, ook is de verheerlijking van hun lichaam wel slechts een voorlopige geweest, die met die van Christus niet kan worden vergeleken. Bij de slotwoorden van het vers merkt Chrysostomus op: Christus is allerwege de Eerste - in de gemeente de Eerste, in de opstanding de Eerste. "

Hij wordt genoemd de Eerstgeborene uit de doden, omdat Hij eerst was opgestaan tot een onsterfelijk leven; alle anderen die uit de dood opgewekt waren, behalve Hem, zijn weer gestorven, omdat Hij was de voorname uitwerkende oorzaak van de opstandingen; allen die vóór Hem opgewekt waren, waren opgewekt door Hem, door een macht, die van Hem uitging. En ten slotte voor zoveel Hij een patroon en voorbeeld is van de opstandingen, zullen zijn leden niet alleen opgewekt worden door Hem, maar ook gelijk aan Hem, Zijn heerlijk lichaam gelijkvormig geworden zijnde. Hoe gepast wordt onze Heer dan Heer genoemd, de Eerstgeborene uit de doden! Ook daarin had Hij de voorrang.

19. Zo'n voorgaan in alles moet Hij hebben om Zijn verheven bestemming: want het is het welbehagen van de Vader (Efez. 1: 9) geweest, dat a) in Hem, toen Hij mens werd en Zijn werk hier beneden volvoerde, al devolheid van datgene, waarmee de wereld door Hem zou worden gezegend (Efeze. 3: 19 Joh. 3: 34 v.), wonen zou, opdat men daaruit genade voor genade zou kunnen ontvangen (Joh. 1: 16).

a) Kol. 2: 9

Als de Godmens en Middelaar bezit Hij beide die naturen, die vereist worden om Hem in staat te stellen, ter teweegbrenging van zo'n oneindig waardige voldoening, waarin de hoge God zonder enige krenking van Zijn deugden tot in alle eeuwigheid genoeg kan nemen. Zijn menselijke natuur toch kan lijden en de wet gehoorzamen en terwijl zij door de goddelijke ondersteund wordt wegens de nauwe personele vereniging, zo is zij bevoegd, om al het benodigd lijden te kunnen doorstaan en aan lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid van de Heiland de prijs van een oneindige waarde bij te zetten. Dus kan Hij zijn de Heere onze gerechtigheid, die Heer, in wie wij, arme en doemwaardige zondaren, tot vaten van de barmhartigheid gesteld kunnen worden, ontvangende de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving van de misdaden, naar de rijkdom van Gods genade, zoals de apostel zegt hier en in het 14de vers van ons tekst-hoofddeel. De Heere Jezus bezit niet alleen als Godmens die benodigde hoedanigheden, die ter verwerving van eeuwig heil nodig zijn, maar Hij bezit ook al hetgeen ter toepassing van de zaligheid en ter vervulling van alle gebrek in Zijn leden gevorderd wordt. Bij hem zijn op de volkomenste manier al die voortreffelijke sierdeugden, die tegen al onze behoeften zo zeer vereist worden, te vinden. Neemt eens een onbegrijpelijke genade, goedertierenheid en mensenzelfde; een ondoorgrondelijke wijsheid, almacht, lijdzaamheid en getrouwheid. Deugden zeker, die hoogst nodig zijn in de Middelaar, zal Hij bewogen worden, om de belangen van arme en onwaardige doemelingen aan te slaan en op de duur te behartigen, en zal hij ook bestand zijn tegen alle list en geweld van de vijanden. Het is hierom dat de Geest van de Heere op Hem rusten moest, de Geest van de wijsheid, van de raad, van de sterkte, van de kennis en van de vrees van de Heere. In Hem eerbiedigt de Kerk de grote Profeet, die uit- en inwendig leren kan met macht en ons Gods hele raad aangaande onze verlossing heeft bekend gemaakt. In Hem zien wij de enige Hogepriester naar Melchizedeks ordening, die niet alleen de verlossing en vrijkoping door Zijn eigen offerande daarstelde, maar ingegaan zijnde in het binnenste heiligdom, volkomen zalig kan maken allen, die door Hem tot God gaan, naardien Hij altoos leeft om voor de Zijnen te bidden. Ja, in Hem

zien wij Zions gezalfde Eerekoning, die Zijn kerk door Zijn woord en Geest wijselijk bestuurt en tegen alle geestelijke en lichamelijke vijanden krachtdadig beschut en bewaart.

20. a) En dat Hij door Hem (Efeze 2: 16), b) vrede gemaakt hebbend door het bloed van Zijn kruis, door het bloed, dat Hij aan het kruis heeft gestort (Hebr. 9: 14; 10: 19 vv. 1 Petr. 1: 19; 2: 24, door Hem, zeg ik, alle dingen verzoenen zou tot Zichzelf, zoals ook alles door Hem en tot Hem geschapen is (vs. 16). Ik zeg alle dingen, zodat niets is uitgesloten, maar daaronder begrepen zijn, hetzij de dingen, die op de aarde zijn, waar Hij uit die twee één nieuwe mens zou scheppen (Efeze. 2: 15), hetzij de dingen, die in de hemelen zijn, waar de tegenstelling moest worden weggenomen tussen heilige engelen en de mensen, die in zonde waren weggezonden, door de laatste terug te brengen tot gelijkvormigheid aan de eerste (Matth. 6: 10; 22: 30

a) 2 Kor. 5: 18. 1 Joh. 4: 10 b) Jes. 9: 6 Joh. 16: 33 Hand. 10: 36 Rom. 5: 1

De geesten van de hemels hadden zeker geen verzoening en verlossing nodig, zoals de gevallen mensen; zij bevonden zich voortdurend als het gezond gebleven deel van het gehele lichaam onder de leiding van hun Hoofd, de eeuwige Zoon van God; maar omdat de schepping één groot geheel is, waarin, als één lid lijdt alle leden medelijden, zodat dus de genezing van de geschonden en zieke leden ook die tot zegen is, die gezond bleven, dan omvat de verlossing door Christus hemel en aarde. Niet alleen worden mensen en engelen onderling verbonden door de verlossing, maar beide te samen vormen van dit uur af een nieuwe, verheerlijkte gemeente van God, die zo ook tot een nieuwe en heerlijke verhouding tot God door Christus komt, evenals een koning, als hij het oproer in één gedeelte van zijn rijk dempt, het gehele rijk daardoor tot rust brengt, tot nieuwe trouw aan zich verbindt en tot veel heerlijker bloei verheft.

Ook de hemelse geestenwereld heeft haar harmonie met God, zoals die oorspronkelijk geweest is, verloren, omdat een gemeente van de engelen, de gevallene, het tegen God vijandige rijk van de duivel vormde en onder de toorn van God de eeuwige straf moest lijden. Door de verzoeningsdood van Christus zijn de demonische machten reeds nu overwonnen en voorwerp geworden van de goddelijke triomf (Hoofdstuk 2: 15). Is nu ook daarmee nog niet het rijk van de duivel, dat uit de engelenwereld is voortgekomen, opgeheven en moet daarin nog de gevaarlijke werkzaamheid tegenover de Christenheid worden ondervonden, toch zal door de terugkomst van Christus de verzoening van de wereld in Hem teweeg gebracht, worden voltooid en, evenals het ongelovige gedeelte van de mensheid wordt afgezonderd, zo zal ook het demonische deel van de engelenwereld uit de nieuwe wereld worden verwijderd en in de hel gestoten worden.

Spreekt de apostel toch van verzoening, dan gebruikt hij hier een woord, dat eigenlijk bevrediging of dadelijke herstelling van de vriendschap aanduidt, waarom hij ook zegt, dat Hij vrede gemaakt, verzoening aangebracht had door het bloed van het kruis, dat is, door Zijn bloedig lijden en sterven op Golgotha. Alles wat in hemel en op aarde was en dat door de zonde verwijderd werd, moest door Jezus Christus weer bevredigd en tot één gebracht worden in Zijn dood. Niet de aanbidding van de engelen en mensen, de verzameling van één reine gemeente in de hemel en op aarde was het grote doel van God en blijft dit ook nog voor ons en voor alle volgende tijden.

Van de engelen kan men niet zeggen zij worden verzoend met God, want dat hebben zij niet nodig gehad, zoals getoond is; ook niet onder elkaar, want nooit is er onder de rijen van die

zalige troongeesten een wanorde of twist. Elk dient daarenboven God gewillig en leeft in ongestoorde rust met al de heilige inwoners van de hemel. De engelen worden ook nooit verzoend met de onzalige duivels, of reeds ter straffe verwezen mensen. Nee, zij berusten met welbehagen in Gods oordelen, die aanbeddend. Maar zij worden verzoend met de mensen en wanneer zij bemerken, dat God iemand tot Zijn vriend gekozen heeft, die zijn zij ook tot vrienden. Zij verblijden zich over zijn bekering in de hemel. Zij brengen graag de vromen enige boodschap van Godswege. Zij legeren zich als heerschaar rondom hen, die de Heere vrezen. Zij schamen zich zelfs niet, de laagste diensten uit te voeren omwille van de uitverkorenen, al was het, dat zij in een graf moesten gaan zitten, of geringe herders in het veld en een apostel in de gevangenis bezoeken. In één woord, omdat zij de afgefallen mens met afkeer en vijandschap beschouwen, omdat zij volmaakt heilig zijn, daar zijn zij nu van de vromen vrienden en zullen met hen zonder de allermiste afgunst of nijdigheid tot in alle eeuwigheid vreedzaam samen leven in de hemel. Wat de zalige vrienden in de hemel betreft, die kan men zeggen zijn bijzonder verzoend, niet alleen wanneer zij hier op aarde tot Gods vriendschap worden toegelaten, maar zij zijn naast allen, die ten tijde van Jezus lijden leefden en tot aan het einde van de wereld leven zullen, in nadruk met God verzoend, toen hun overtredingen door de Heiland van de wereld geboet en aan Hem gestraft werden. Christus toch is gekomen, om ook te verzoenen de overtredingen, die onder het eerste Testament waren en schoon deze zalige mensen wegens de vooruitwerkende kracht van de zoenverdienste van de Heiland, tot de onmiddellijke genieting van de gelukzaligheid voor die tijd waren toegelaten, zo denk ik, dat op die tijd, wanneer hun schulden geboet werden, dit hen in de hemel bekend zal zijn gemaakt en nieuw voedsel aan hun Godverheerlijkende dankzegging voor de hun verleende genade zal hebben toegebracht.

21. En Hij heeft ook (Efeze. 2: 1) u, die eertijds als heidenen vervreemd waren, uitgesloten van de gemeenschap van God (Efeze. 2: 12; 4: 18) en vijanden van God (Rom. 8: 7) door het verstand in de boze werken, door uw gezindheid, die zich openbaarde in verkeerde daden (Rom. 1: 21 vv.) nu ook verzoend.

22. En Christus heeft dat gedaan in het lichaam van Zijn vlees, zoals Hij dat in de dagen op aarde doorgebracht (Hebr. 5: 7) bezat (Hebr. 2: 14. 1 Petr. 2: 24 en wel door de dood 1), die Hij aan het kruis had geleden (vs. 20), a) opdat Hij u voor die dag, waarop Hij het oordeel zal houden en het rijk van de heerlijkheid zal oprichten (vs. 28), zou heilig en onberispelijk en onbeschuldigd (Efeze. 1: 4. 1 Kor. 1: 8 voor Zich stellen 2) (Efeze 5: 27. 2 Kor. 5: 10

a) Luk. 1: 75. 2 Tim. 1: 9

1) De apostel wendt zich hier tot de lezers, om hen te doen opmerken, dat zij zelf de verzoenende werkzaamheid van Christus in de staat van hun bekering hebben ondervonden, terwijl zij vroeger van God vervreemd waren. Op de parallelle plaats, Efeze 2: 11 vv., wordt dezelfde tegenstelling gevonden tussen "eertijds" en "nu" en een overeenkomende schildering van de toestand van de bekering. Daar heeft de apostel te doen met hen, die vroeger heidenen waren en zo zonder twijfel ook hier, want volgens Hoofdstuk 2: 11 vv., maakten dezen het grootste deel van de gemeente te Kolosse uit.

De eerste uitdrukking "vervreemd" ziet meer op het niet deelhebben aan de gemeenschap met God, op het zich niet bekommeren om Hem. In het tweede "vijanden" komt meer de werkelijke bepaalde strijd tegen God, het eigenzinnige, dadelijke verzet uit. Als nadere bepaling voegt hij er de woorden bij, die vertaald zijn "door het verstand in boze werken." Er zou beter in plaats van "verstand" "gezindheid" staan en dan is de zin deze: u toonde het in

uw boze werken als vervreemd van God en Hem vijandig tegenstrevende en wel als degenen, wier gehele gezindheid dat was. De aard en wijze, waarop de verzoening plaats heeft gehad, drukte hij uit met de woorden: "in het lichaam van Zijn vlees door de dood. " Nadat hij onmiddellijk van te voren de dood van Christus reeds als het middel van de verzoening in het algemeen had voorgesteld, zou deze uitdrukkelijke herhaling bij de bijzondere toepassing of de Kolossensen als in het oog lopend kunnen voorkomen. Paulus heeft echter aanleiding daartoe, doordat hij het oog vestigt op de dwaalleraars aldaar, die aan de dood van Christus niet die betekenis toeschreven, die die in verband met de Christelijke leer werkelijk heeft.

Volgens hun geloof in engelen schreven zij de verzoenende bemiddeling ten dele toe aan de hogere geestelijke wezens, die zonder een lichaam van het vlees zijn.

23. a) Als u, waaraan ik niet twijfel, maar blijft in het geloof, gefundeerd (Efeze. 3: 17. 1 Petr. 5: 10) en vast (1 Kor. 15: 58) en niet bewogen wordt, door niets u laat afbrengen (Gal. 1: 5) van de hoop van het Evangelie, van de hoop van het eeuwige leven (Tit. 1: 2. 3: 7, 14), dat u door de beloften van het Evangelie voor ogen wordt gehouden (vs. 5. Efeze 1: 18), dat u van Epafras gehoord heeft, dat gepredikt is onder al de schepselen, die onder de hemel zijn (vs. 6. Mark. 16: 15 Rom. 10: 18); waarvan, in het bijzonder wat de verbreiding ervan onder de heidenen aangaat, ik Paulus een dienaar geworden ben (Efeze. 3: 7 Gal. 1: 15 v.).

a) Joh. 15: 6

De woorden "opdat Hij u heilig en onberispelijk en onschuldig voor Zich zou stellen" drukken het doel van de verzoenende werkzaamheid van Christus uit, die op de gelijkvormigheid van de gelovigen met de Heere ziet. Het bereiken van dit doel wordt geplaatst in de tijd van het oordeel, waarbij de gelovigen voor Zijn rechterstoel geopenbaard worden. Als voorwaarde tot het bereiken daarvan noemt de apostel het gefundeerd blijven in het geloof en in de hoop; want alleen door de gelovige gesteldheid van de ziel neemt de mens de krachten van de onzichtbare wereld in zich op, die de nieuwe vlekkeloze mens, de Christus in ons aankweken. De uitdrukkingen "gefundeerd en vast" moeten verklaard worden uit het beeld van de tempel, het huis van God (Efeze 2: 22), waarin ieder in het bijzonder een levende steen vormt, die vast in het gehele gebouw door het geloof (Hoofdstuk 2: 7) is ingevoegd (1 Petr. 2: 5). Zonder twijfel dacht Paulus bij het woord "blijft" en het "niet bewogen wordt" vooral aan de dwaalleraars en hun verleiding, alhoewel ook persoonlijke zedelijke ontrouw de grond van het geloof omver kan stoten. Onder de hoop van het Evangelie moet men het deelgenootschap aan het rijk van God, dat het Evangelie belooft, verstaan.

Met het woord "dat u gehoord heeft", waarbij moet worden ingevuld "door Epafras" legt de apostel een getuigenis af voor de waarheid van de leer van zijn leerling.

Als hij dan vervolgens met de woorden "dat gepredikt is onder al de schepselen, die onder de hemel zijn" de onbegrensde omtrek van de verkondiging van het Evangelie voorstelt, doet hij dit om die wereld omvattende openbaarheid tegenover het voortsuipen van elke bijzondere leer, die zich hier of daar verheft, te stellen.

Dat hij de bode is, die deze belangrijke mare overal heeft te verkondigen, vermeldt Paulus zowel om de grote eer, die aan een zondig mens kan te beurt vallen (Ef. 3: 7 v.) als om daarmee nadrukkelijk de Kolossenzen in te scherpen, dat God hem als Zijn gezant tot hen gezonden heeft, aan wie zij zich te houden hebben.

25. Zo nauw toch is Christus met de gemeente verbonden dat Hij haar Zijn lichaam noemt, de gemeente, van die dienaar ik Paulus, in onderscheiding van de andere apostelen, geworden ben, naar de bedeling van God, naar de maat van het ambt, dat ik naar Gods roeping in het huis van God bekleed (Num. 12: 7. 1 Tim. 3: 15. 1 Kor. 9: 17 Nu 12. 7 1Ti) en deze is de apostolische bediening, a) die mij gegeven is aan u, de heidenen (vs. 24 Rom. 1: 5), om te vervullen het woord van God, dat overal zonder onderscheid tussen heidenen en Joden bekend te maken, uit te breiden (Hand. 5: 28 Rom. 15: 19).

a) Rom. 16: 25 Efeze 1: 9; 3: 9. 2 Tim. 1: 10 1 Petr. 1: 20

26. Namelijk de verborgenheid (vgl. Hoofdstuk 4: 3 Efeze. 3: 2 vv.), die verborgen is geweest van alle eeuwen en van alle geslachten, zo lang er mensengeslachten zijn geweest (Hand. 15: 21), a) maar nu aan de apostelen ten deel geworden en door deze verkondigd, geopenbaard is aan Zijn heiligen, aan de Christenen (Hoofdstuk 1: 2).

a) Matth. 13: 11

27. a) Aan wie, namelijk aan de heiligen, die in geloof het Evangelie hebben aangenomen, God, als degenen, die Hij daartoe had verkoren en verordend en die Hij nu ook diensvolgens tot Zijn rijk riep, bekend heeft willen maken, ook door eigen ervaring (Efez. 3: 10), die zij de rijkdom van de heerlijkheid van deze verborgenheid onder de heidenen. Die rijkdom is groot, die is, die in het wonderlijke heerlijke woord kan worden bevat: Christus onder u, die eertijds heidenen waren, zonder hoop in de wereld (Efez. 2: 12). Hij wonende en onder u als Zijn tegenwoordig volk wandelend (Ex. 29: 45 v. Lev. 26: 12 Efeze 3: 17. 2 Kor. 6: 16. 1 Petr. 2: 9 v. Christus, de hoop van de heerlijkheid (Hoofdstuk 3: 4. 1 Tim. 1: 1).

a) 2 Kor. 2: 14

Aan het einde van vs. 23 had Paulus gezegd, dat hij een dienaar van het Evangelie geworden was, nu herhaalt hij aan het begin van vs. 25 dit gezegde, maar met het oog op hetgeen hij in vs. 24 had gezegd, dat hij in zijn vlees de overblijfselen van het lijden van Christus vervulde voor Zijn lichaam, dat is de gemeente, noemt hij zich nu een dienaar van deze gemeente. Als hij vervolgens nader aanduidt, welke bijzondere roeping hem in de dienst van de gemeente ten dele geworden is en aan zijn goddelijke aanstelling tot apostel van de heidenen denkt, zal het zonder twijfel dit apostolisch ambt onder de heidenen zijn, wat zijn lijden maakt tot een betoning, zoals hij die van te voren heeft beschreven, zodat wij dus hier een bevestiging verkrijgen voor de juistheid van de boven door ons medegedeelde opvatting van die woorden. Als het doel, waartoe dit ambt hem is opgedragen, geeft hij aan, dat hij door het volbrengen daarvan vervulde of volmaakte het woord van God. Niet alsof, wat de inhoud aangaat, aan het woord van God iets ontbrak, maar wel was het volgens zijn universele bestemming nog niet tot zijn volheid gekomen, zolang de boodschap van de zaligheid of het Evangelie (want dit is niet onder het woord van God bedoeld, 1 Kor. 14: 36. 2 Kor. 2: 17; 4: 2 alleen de Joden en niet ook aan de heidenen was verkondigd. Daarentegen doelt de apostel op de inhoud van het woord van God of van het Evangelie, als hij het in vs. 26 "de verborgenheid" noemt. De uitdrukking is hem eigen om aan te duiden het van eeuwigheid af in God verborgene, door Christus te volvoeren en vervolgens door de prediking van het Evangelie aan de mensen bekend te maken raadsbesluit ter verlossing (Rom. 16: 25. 1 Kor. 2: 7 vv. Voornamelijk echter bedient hij zich dan daarvan, als hij van dit raadsbesluit in het bijzonder die kant op de voorgrond stelt, die ook de heidenen tot deelname aan de verlossing, door Christus teweeggebracht, doet deel hebben, zonder eerst door het Jodendom te moeten doorgaan. Dat geheim stelt hij hier voor als een, dat van alle eeuwen en van alle geslachten verborgen is

geweest, om te kennen te geven dat dit raadsbesluit niet genomen is in latere tijd; maar reeds van eeuwigheid af, noch ook in zijn hele omvang vroeger openbaar is gemaakt, maar pas door hem, door Paulus openbaar was geworden, als niet beperkt te zijn tot enkelen, maar voor alle heidenen gegeven. Hadden toch de profeten heldere blikken daarin geslagen en bepaald genoeg ervan gesproken, dat de heidenen eveneens tot de zaligheid in Christus zouden komen (Rom. 15: 9 vv.), dan was hun toch onbekend, langs welke weg dat laatste zou geschieden. En ook de overige apostelen hebben er zich lange tijd niet in kunnen vinden, dat zo volkomen vrij de heidenen de ingang in het rijk van God in Christus Jezus openstond dat het hier noch Jood noch Griek was (Gal. 3: 28 Hand. 10: 9 vv. ; 21: 18 vv.), totdat Paulus de erkenning van deze waarheid meer en meer bewees en meer bewerkte en ten slotte Petrus en Johannes ook, om ons van die uitdrukking te bedienen, Paulinisch werden (vgl. bij Efeze 3: 7). Hij zegt echter op onze plaats opzettelijk, dat de heiligen en niet, zoals in Efeze 3: 5, de heilige apostelen en profeten het hier genoemde geheim geopenbaard was geworden, omdat de uitdrukking "geopenbaard", waarvan hij zich in den grondtekst bedient (efanerwyh), niet zozeer ziet op de ontvouwing voor het verstand door de verlichting van de Heilige Geest, die hij daar op het oog heeft (apocalufyh Rom. 16: 25), als wel op de bekendmaking voor de ervaring van hen, wie het door de gehoorde prediking en door het aannemen van zulke prediking in het geloof openbaar wordt (Hoofdstuk 4: 4, Tit. 1: 3 Rom. 16: 26). Of deze bekendmaking en niet op die ontvouwing ziet hij, omdat hij zich tegenover de dwaalleraars te Kolosse stelt, die graag roemden op een verborgen wijsheid, in welk bezit zij alleen en niet de gewone Christenen waren. Omdat echter niet allen, tot wier oren de prediking van het Evangelie eenmaal doorgedrongen is, heiligen zijn; maar alleen die het zijn, die deze in geloof hebben aangenomen en zo aan zichzelf de zegen hebben ervaren van het nu aan het licht gebrachte geheim, stelt Paulus dit punt in vs. 27 nog in het bijzonder op de voorgrond en spreekt daarvan een bekendmaking, die nog verder gaat, namelijk van die, die niet alleen voor de oren (vs. 23), maar ook voor de harten heeft plaats gehad (Rom. 9: 23 v.). De kring van hen, aan wie het eerste ten deel is geworden, is toch veel groter dan de kring van hen, die ook de tweede hebben ontvangen. Dat echter deze kring niet door de eerste bedekt wordt, maar in omvang ver achter die blijft, rust op hetzelfde goddelijke voornemen, waarvan de apostel in Rom. 8: 28 vv. uitvoeriger heeft gehandeld, op dezelfde keuze van de genade, waaraan hij ook in Efeze 1: 4 vv. heeft gedacht en zo schrijft hij hier: "aan wie God bekend heeft willen maken" (vgl. Efeze 1: 9). Wat nu God aan Zijn te voren verkoren, verordeneerde en geroepene heilige (Rom. 1: 7) heeft willen bekend maken, wordt uitgesproken in de woorden "die zij de rijkdom van de heerlijkheid van deze verborgenheid onder de heidenen." Christus onder de heidenen als Heiland en Koning, die hen verheft tot de heerlijkheid, aan het volk van God beloofd, dat was het nieuwste, wonderbaarste, voor Joodse oren meest aanstotelijke woord, dat men kon uitspreken. Zo ver was het nu gekomen, dat het woord van Christus in Matth. 21: 43 geheel vervuld was: het rijk van God was van de Joden weggenomen en de heidenen gegeven en zo maakten zij nu het volk van God, het eigendom van Christus en de erfgenamen van de belofte uit, die van te voren zonder God in de wereld, zonder Christus en zonder hoop van het eeuwige levens geweest waren. Paulus had van dit standpunt reeds de brief aan de Efeziërs geschreven en daarin het wezen en de heerlijkheid van de kerk van Christus aan de gemeenten, die bijna uitsluitend uit heidenen verzameld waren, de vertegenwoordigers van de Christelijke kerk uit de heidenen ook in de volgende tijden, voorgesteld. Wat hem juist in zijn gevangenschap te Rome op dit standpunt verheven heeft, hebben wij in het slotwoord op die brief uitvoeriger aangewezen. Van datzelfde standpunt gaat dan ook de Openbaring van Johannes, die weinige jaren later geschreven is, uit, zoals het gezicht in Openb. 1: 9 vv. duidelijk genoeg doet opmerken, als men slechts het wandelen te midden van de zeven gouden kandelaren de juiste zin laat behouden. Vandaar ziet hij het oordeel van Christus over het volk, dat oorspronkelijk Zijn eigendom was, maar Hem verworpen heeft (Joh. 1: 11), een

oordeel, dat toch niet zonder hoop is voor de toekomst van dit volk. Hij overziet dan verder de tijd van de heidenen, totdat met Hoofdstuk 10 de ontwikkeling van de dingen die weg inslaat, waarop, hetgeen Paulus in Rom. 11: 12, 15 en 23 voorspelde, vervuld zal worden en van daar af wordt gehandeld over de laatste dingen. Het zal altijd een vruchteloos pogen blijven het boek van de Openbaring te verklaren, als men dit inzicht in zijn organisme niet aanneemt.

Christus onder ons betekent Christus door het geloof onder u aangenomen als uw gerechtigheid en uw sterkte en dit is de vaste grond, waarop wij onze hoop van de heerlijkheid bouwen. In dezelfde betekenis komen deze woorden dan ook voor (Efeze 3: 17). Opdat Christus door het geloof in uw harten woont. Als het hart van de zondaars door de Heilige Geest geopend en hem de heerlijkheid en liefelijkheid van Christus getoond wordt, dan neemt hij Hem van heler harte als zijn Zaligmaker aan en wordt met Hem verenigd. Door iedere nieuwe openbaring van Christus aan de ziel wordt deze geloofsvereniging met de Heere in het hart hernieuwd. Bij alle smaad, iedere verzoeking, iedere struikeling, en bij elk verlies leert de ziel telkens meer wezenlijk en standvastig in Christus als haar algenoegzame Zaligmaker geloven en zo kan Christus door een levend geloof gezegd worden, in het hart te wonen, zoals wij Efeze 3: 17 lezen: "Opdat Christus door het geloof in uw harten woont. " Waar Christus zo aangenomen wordt, is Hij de hoop van de heerlijkheid. Het is dus standvastig, levend geloof, deze hartelijke aanneming van Christus als onze gerechtigheid, die ons die kalme, liefelijke, gegronde, vreedzame hoop van de heerlijkheid schenkt. De ziel, die kan verklaren: Christus is de mijne, kan zeggen: De heerlijkheid is voor mij weggelegd; want in Christus zijn wij volkomen geborgen tegen de dag van het oordeel. Kunt u naar waarheid verklaren, dat Christus zo in u de hoop van de heerlijkheid is? Als u geen deel aan Hem heeft, dan kunt u zich niet met grond in de hoop van de heerlijkheid verblijden.

28. Het zijn niet Mozes en de engelen, die wij u, evenals die dwaalleraars, voorhouden, maar het is Christus, die wij apostelen en onze medehelpers, verkondigen, vermanend een ieder mens en lerend een ieder mens in alle wijsheid (Hoofdstuk 3: 16), opdat wij, overeenkomstig de bedoeling van de Heere ter zaligheid (vs. 22) een ieder mens volmaakt zouden stellen in Christus Jezus, in wiens gemeenschap alleen de volmaaktheid te bereiken is en niet in de dienst van de wet of van de engelen (Hoofdstuk 2: 10 vv.).

Voelt u niet in uw eigen ziel, dat er geen volmaaktheid in u is? Leert iedere dag u dit niet? Elke traan, die langs uw wang biggelt, weent: onvolmaaktheid; elke zucht, die uw hart ontsnapt, roept onvolmaaktheid uit; ieder hard woord, dat uw lippen voortbrengen, fluistert: onvolmaaktheid. U heeft te vaak een inzicht in uw eigen hart gehad, om voor een ogenblik slechts van enige volmaaktheid in uzelf te dromen. Maar te midden van dit droevig bewustzijn van onvolmaaktheid, is hier troost voor u; u bent volmaakt in Christus Jezus. In Gods ogen bent u in Hem volmaakt; nu reeds bent u begenadigd in de Geliefde. Maar er bestaat nog een andere volmaaktheid, waartoe u ook moet komen en die aan iedere gelovige verzekerd is. Is het niet heerlijk, uit te zien naar de tijd, wanneer iedere zondeplek de gelovige ontnomen en hij volmaakt voor de troon gesteld zal worden, zonder vlek of rimpel of iets dergelijks? De kerk van Christus zal dan zo rein zijn, dat zelfs het oog van de Alwetendheid geen vlek noch gebrek in haar zal bespeuren; zo heilig en zo heerlijk, dat Joseph Hert niet buiten de waarheid gaat, als hij zegt:

In des Heilands mantel veilig, Als de Heiland zelf heilig.

Dan zullen wij kennen en smaken en de zaligheid van deze veelomvattende, maar korte uitspraak ervaren: volmaakt in Christus Jezus. Niet eerder zullen wij ten volle verstaan de

hoogte en diepte van de verlossing in Jezus. Springt uw hart niet van vreugde op bij de gedachte daaraan? Zo zwart als u bent, zo wit zult u eens zijn; zo vuil als u nu bent, zo rein zult u worden. O, wat een wonderbare verlossing! Christus neemt een worm en herschept die in een engel: Christus neemt een zwart en ongevormd ding en maakt het rein en onvergelijkelijk in zijn heerlijkheid, weergaloos in zijn schoonheid en geschikt om de metgezel van de serafs te zijn. O mijn ziel, sta vol aanbidding stil voor deze zalige waarheid van de volmaaktheid in Christus.

Als ik na lang en doelloos dolen, na vruchteloos heen en weer zwerven, eindelijk dan toch het kruispunt van heirbaan en bergpad bereik, vanwaar men mij gezegd heeft, dat ik nu maar al door, recht door uit, heb op te wandelen, om te komen waar ik wezen moet, dus roep ik bij het zien van dat kruispunt, blij en overgelukkig uit: "Goddank, nu ben ik er", ook al weet ik uitnemend goed, "dat ik er lang nog niet ben" en nog uren gaans voor mij heb. Mijn uitroep: "Nu ben ik er! " betekent dan niet, dat ik metterdaad de eindpaal van mijn tocht reeds met de arm omklem, maar dat ik nu dan toch de weg betrad, waarlangs het bereiken van die eindpaal mij verzekerd is. Overgebracht nu op de worsteling van de ziel van de mensen om heilig te worden, betekent dit ten eerste, dat de arme mens eerst eeuwen lang doelloos zocht en langs alle paden omdoolde, om de weg naar het ideaal van de heiligheid te vinden, maar zonder ooit te vorderen, ja, eer al verder van dat hoogheerlijk ideaal afzwervend. En ten andere, dat hij door de wedergeboorte door de bekering, door het geloof in Christus, nu op het kruispunt van een geheel nieuwe weg is geplaatst, waarvan het begin nog wel zeer ver van het einddoel af ligt, maar die er toch, zo rechtstreeks, zo ontwijfelbaar zeker en zo vanzelf, heenvoert, dat hij, reeds bij de eerste stap "op die verse en levende weg" verrukt en uitgelaten van heilige vreugde, uitroept, "nu ben ik er! " en de ambtlieden van Sion hem inschrijven als: "weer één volmaakt! "

Zo noemde men eertijds ook bij de heidense mysteriën hen "volmaakt", die voor het eerst in de verborgenheden van deze diensten waren ingewijd; wel wetend, dat hun ontwikkeling in dit opzicht nu pas begon, maar er even vast op gaande, dat die, nu ze eenmaal op het hoger standpunt waren geplaatst, vanzelf zou volgen. Verre van gewrongen of gedrongen, is het dus veeleer volkomen juist en natuurlijk, wanneer ook de Heilige Schrift de nog zeer onvolmaakte Christenen en die erger nog, hun onvolmaaktheid in dit leven nooit te boven zullen komen, niettemin nu reeds "volmaakten" noemt ter aanduiding, dat door hen dan het juiste standpunt ingenomen, de goede weg ingeslagen en de rechte gang is gekozen, die hen zeker en onfeilbaar eens tot het bezit van de volmaaktheid leiden zal. Zó wanneer Jezus tot Zijn discipelen zegt: "Jullie zijn nu rein om het woord dat Ik tot u gesproken heb! " of ook, als Paulus schrijft: "Ik onderwijs een ieder mens en leer hem in alle wijsheid, opdat ik hem volmaakt stel in Christus; " of Petrus getuigt van hen, "die daardoor hun ziel gereinigd hebben, dat ze gehoorzaam werden aan de waarheid. " Hierbij is sprake van volmaaktheid, naar gelang het standpunt, dat men inneemt en zo vaak als de leden van een gemeente in Paulus' brieven worden toegesproken als "heilige en beminden", als "volmaakten" en "gelovigen", "uitverkorenen" en wat hoge eretitels meer aan de gemeente van die dagen door Paulus worden toegekend, dan is hiermee nooit iets anders bedoeld, dan dat zij door hun belijdenis van de Christus van God de enige weg, die tot volmaaktheid brengen kan, als waar en betrouwbaar ook voor zichzelf hadden aanvaard. Of iemand werkelijk "een gelovige", in de waarheid "een uitverkorene", ook in Gods oog een van Zijn geliefde kinderen is, - kan op aarde door niemand dan door hemzelf met volkomen zekerheid geweten worden. De apostelen denken er dan ook in de verte niet aan, door deze erebenamingen een erecertificaat aan de enkele personen van deze gemeente uit te reiken. Veeleer toont hun onverbloemd kastijden van allerlei ruwheid en zonde, dat er van het "volmaakte", helaas nog maar al te veel

ontbrak. Maar optredend met het Evangelie, dat het heil niet uit de mens deed opklimmen, maar van God neerdalen, laten zij van die heilige canon ook in hun eretits niet af en kwalificeren zij hun volgelingen niet naar wat in hen gevonden, maar door hen beleden wordt te vinden te zijn in God. Aan deze eerste betekenis van volmaakt het naaste verwant is het volmaakt zijn in Christus. Elk Christen is dat. Ook de pas bekeerde. Zelfs hoe hard het ook schijnt, we moeten het neer schrijven, zelfs het afgedwaalde kind, dat weer zo schrikkelijk afdoolde en het goed van zijn vader brengt in een ver en vreemd land. Ja, zóver reikt dit "volmaakt in Christus", dat onder de nog niet geborene, ook het geslacht van Gods kinderen, dat pas hierna het levenslicht zal aanschouwen, nu reeds in de lendenen van de Messias als "volmaakt in Hem" besloten is. Dit volgt onmiddellijk uit de aard van de "mystieke unie" en uit het mysterie van Christus' plaatsbekleding. Immers, Zijn werk moet niet weer volbracht worden, maar is volbracht. De verzoening is verworven en daarmee de reinigmaking en de heiligheid teweeg gebracht. Hij is gekomen om de wil van de Vader te doen en heeft die gedaan en dat centrale, heerlijke, vlekkeloos reine menselijke leven, dat Hij uit de dood opgebracht en, in ons menselijk vlees, in de hemel heeft ingedragen, dat leven is nu de fontein en springader, waaruit eeuwig de leden van het lichaam Christi het levensbloed van hun ziel zullen indrinken of wilt u, de goddelijke onuitputtelijke marmergroeve, waarin het heilig beeld van al Gods kinderen nu reeds besloten ligt. Met de werkelijke al of niet volmaaktheid van de Christenen op aarde heeft het dus volstrekt niets te maken, zo vaak hen een volmaaktheid wordt toegeschreven in Hem. "Hun leven is met Christus verborgen in God" en al de arbeid van hun ziel moet maar zijn, om van wat op aarde, ook aan henzelf nog is af te komen en door het geloof zich met dat leven in Christus te vereenzelvigen. "Niet meer ik leef, maar Christus leeft in mij! " blijft hun wachtwoord en dienovereenkomstig kan hun toegevoegd: "U bent volmaakt in Hem, die het Hoofd is over alle overheid en macht! " of wilt u, sterker nog: "U bent afgewassen, u bent geheiligd, u bent gerechtvaardigd in de naam van de Heere Jezus Christus en door de Geest van onze van God. " Van geheel andere strekking is de eretitel van "volmaakt", zo daarmee, naar de derde categorie, de mate van onze groei is bedoeld, bijvoorbeeld in de uitdrukking: "van de volmaakten is het vaste voedsel. "

Er wordt dan bedoeld op de tegenstelling tussen hen, die pas tot het Evangelie toetraden en degenen, die de kennis van het Evangelie naar de hun betamende omvang en de voor hen passende diepten reeds verwierven.

De eersten heten dan kinderen, die nog met melk worden gevoed, de anderen volmaakten of volwassenen, wie het vaste voedsel reeds kan worden aangeboden. Bij die groei heeft elk schepsel zijn eigen mate. Het lam is reeds tot een volkomen ram opgegroeid, ook al blijft het nog ver beneden de mate van de grootte, waarmee de welp van de olifant geworpen werd. Zo heeft elke plant, elke boomsoort en evenzo elk van die en elk mensengeslacht de "mate van zijn grootte", die hen door God beschikt is. Zelfs onder de leden in eenzelfde gezin brengt weer elk individu, elke persoon, reeds bij zijn geboorte de vaste bepaling mee van de hoogte, die het in zijn groei bereiken, maar ook van de hoogte, die het nooit overschrijden zal. Dan is er eerst een groeien, een uitzetten, een toenemen, een groeien. En dat proces gaat aldor, tot eindelijk de groei naar zijn mate verkregen is, om dan opeens alle groei een einde te doen nemen en voorts geen andere werking te vertonen dan van innerlijke harding en bevestiging, sterking en vulling van het weefsel van het lichaam. Niet anders nu gaat het in het geestelijke toe. Ook wie in Christus geboren wordt, brengt de bepaling van de mate van zijn groei met zich. Vandaar na de eerste bekering die honger, dat wegtrekken van alle levenssappen naar, dat groeien van de ledematen en zo gaandeweg dat rijpen tot die mate van de grootte, die in de voorverordining van God ons beschikt was. Daarop doelt Paulus, als hij zegt: "Zovelen dan als wij volmaakt zijn, laat ons naar dezelfde regel wandelen; " en doelt evenzeer wat de

Hebreeën te lezen bekwamen: "Een ieder, die melk krijgt, die is onervaren in het woord van de gerechtigheid, want hij is een kind; maar voor de volmaaktten is het vaste voedsel, die door de gewoonte de zinnen geoefend hebben tot onderscheiding beide van goed en van kwaad. " Maar al heeft men nu ook eenmaal die "groeï naar zijn mate" bereikt, dan is hiermee toch de "toeneming in Christus" nog zó weinig uit, dat dan veeleer pas echt beginnen kan, wat de brieveschrijver onmiddellijk daarna noemt: "Laat ons nu tot de volmaaktheid voortvaren. " Zo weinig, dat daarna de "inleiding in het heilgeheim" zelf eerst komt; en eerst na afloop van die groeï de onderscheiding van Johannes zin krijgt van "kinderen" en "jongelingen", van "mannen" en "vaders in Christus. " Wat nu eindelijk de laatste of vierde onderscheiding aangaat tussen volmaaktheid in de delen, die een kind van God alleszins en volmaaktheid in de trappen, die hij op aarde nooit zal bezitten, dan is ook hier het zegel van de Schrift en van de geestelijke ervaring onbetwistbaar. Een korreltje mosterdzaad, hoe klein ook, bevat in zich de kiem, niet slechts van de stengel en zijn stoel en voor die stoel de wortelvezels, maar evenzeer voor de takken en twijgen, voor de sprieten en bladen, voor de bloesems en vruchten, die aan de mosterdboom in zoeler luchtstreek bij zijn voltooiing prijken. Die korrel is dus gaaf, is ongeschonden en is, omdat de kiem aller delen er in ligt, de volkomen mosterdzaad. Dat is het heilig en onveranderlijk kenmerk van al wat God doet. Wij mensen, als we iets maken, moeten eerst stuk voor stuk, deel voor deel in gereedheid brengen om ze daarna aan elkaar te hechten, vast te lijmen en ineen te zetten. Maar bij al wat God werkt worden steeds alle delen tegelijk voorverordineerd en wat de kiem betreft, tot aanzijn gebracht, om zich daarna elk in zijn orde te ontwikkelen. Ons menselijk werk is, onder de wording, nooit, Gods werk altijd volmaakt in de delen. Dit is waar van de plant. Dit geldt voor dier en mens. Maar in sterkere zin nog voor de geestelijke ontwikkeling van de mens na zijn wedergeboorte. Is de heiligmaking van de mens zijn eigen werk, dan gaat het ook hier zo toe, dat hij stuk voor stuk, deel voor deel vooraf gereed probeert te maken, om pas daarna het ene aan het ander te verbinden en in elkaar te zetten. Er zal dan een neiging zijn, om één bepaalde zonde te bestrijden, terwijl op hetzelfde ogenblik een andere, niet minder verfoeilijke zonde vrij spel houdt. Er grijpt dan een oefening plaats om zich bijvoorbeeld in zijn gebeden en smekingen te volmaken, of ook toe te leggen op mortificatie en nederigheid, terwijl, onder die oefening door, de gierigheid vrij rondloopt en de prikkelbaarheid zich nog gevoeliger maakt en het lijden met anderen al meer verkwijnt. Sterke ontwikkeling aan de éne, met wegtering en verkwijning aan de andere kant van ons wezen. Een groeï, maar in delen, onvolmaakt. Heeft u daarentegen met wezenlijke wedergeboorte, met doorgezette bekering, met oprecht geloof, d. i. met een werk van God te doen, dan komt er opeens een haat tegen alle zonden, een liefde voor alle deugden en is, ook al trad die nog niet naar buiten, de kiem van alle heerlijkheden aanwezig. "Nog wel maar een klein beginsel van deze gehoorzaamheid", zoals de catechismus zegt, "maar zó nochtans, dat ze niet slechts naar sommige, maar naar alle geboden van God met een ernstig voornemen beginnen te leven. " Een kustlicht, dat men bij alle prijzenswaarde pogingen in onze dagen, bijvoorbeeld om de demon van hun dranklust te bedwingen, wel zeer scherp in het oog dient te vatten, om niet ongemerkt uit de Christelijke stroming af te drijven. Want die stroming is geen andere en kan nooit een andere zijn, dan dat het nieuwe leven in ons een werk van God en niet van mensen is en nu volmaakt blijkt, volstrekt niet in een enkel stuk, maar in al zijn delen. "De mens van God moet volmaakt zijn", zoals Paulus aan Timotheüs schrijft, dat is naar Paulus' eigen uitlegging: volmaakt toegerust tot elk goed werk. " Wat onberispelijk bewaard moet worden voor de dag van Jezus' toekomst, is naar luid van zijn brief aan de Thessalonicensen: "een geheel oprechte geest", maar ook evenzeer "de ziel en het lichaam. " We moeten God liefhebben, niet slechts "met het hart, maar ook met de ziel, maar ook met het verstand, ja met alle kunnen (krachten) die aan ons wezen geschonken zijn. " Kortom, een heiliging moet door Christus in ons uitgewerkt, maar zó, dat Hij ons heiligt, niet naar een enkel deel van ons

wezen, maar "geheel en al. " Zo'n volmaaktheid echter, die ook naar onze overtuiging de kinderen van God alleszins toekomt, verschilt hemelsbreed van die andere volmaaktheid, die op zo hinderlijke wijze door de enthousiasten gedreven wordt; t. w. de volmaaktheid in de trappen. Dit toch houdt in zich, dat in het kind van God niet slechts alle delen van het nieuwe leven in kiem aanwezig zijn, maar ook dat elk van deze delen reeds hier op aarde zó ver ontwikkeld kan worden, dat er geen tekort en dus geen zonde meer bij overblijft. De volmaaktheid van de trappen valt samen met de volmaaktheid van Gods wet. In die zin volmaakt zijn, sluit dus in zich, dat men al de geboden van God en elk van die geboden in volkomen geestelijke zin, in al hun omvang en naar hun zeer wijde, oneindige strekking, onafgebroken houdt. Houdt, niet naar de standaard van de burgerlijke samenleving, of de maatstaf, die in uw kerk geldt, noch naar de opvatting, die in uw vrome kring gangbaar is, maar houdt naar de commentaar van de Heilige Geest, waarin Jezus ons heeft ingeleid. Bovenal houdt, niet slechts met zijn uitwendig, maar ook met zijn inwendig wezen, dat wil zeggen niet voor zover mensen ons beoordelen, of ook onze eigen mens zichzelf bezien kan, maar zoals we bij het aldoorzoekend licht van de Eeuwige doorschouwd worden door het heilig oog van onze God. En in die betekenis nu, dat is waar de trappen, wordt de volmaakbaarheid op aarde nergens door de Schrift geleerd, altijd op het ernstigst door haar gelogenstraft en, waar zij schijnt voor te komen, als zelfmisleiding gewraakt. "Als wij zeggen dat wij geen zonde hebben, dan misleiden wij onszelf en de waarheid is in ons niet! "

29. Waarvoor, tot welk doel, namelijk om een ieder mens volkomen in Christus Jezus voor te stellen, ik ook werk, mij niet tevreden stellend met verstandige vermaning en leren alleen. Omdat ik nu een gevangen ben en niet meer in het openbaar kan werken, ben ik strijdend met waakzame zorg voor alle gemeenten, in gebed, schrijven en tegenstaan van hen, die de waarheid verkeren en de gemeenten verwoesten (Hoofdstuk 2: 1; 4: 12. 2 Kor. 11: 28. 1 Thessalonicenzen. 2: 2. 2 Tim. 4: 7). Ik doe dat niet met menselijke macht, maar naar Zijn werking, die in mij werkt met kracht. Christus zelf dringt er mij toe en maakt mij daartoe bekwaam (2 Kor. 5: 14; 3: 5).

"In alle wijsheid", want de wijsheid kiest en vindt het juiste gepaste woord; "in alle wijsheid", zegt de apostel, spreken wij tot ieder mens en leren wij ieder mens met dat doel voor ogen, dat hij "in Christus volmaakt" zij. Dat de mens zo wordt, is het doel van de prediking van Christus. Ieder moet tot Christelijke, namelijk op Christus gegronde en aan Hem gelijkvormige volmaaktheid geraken. Om dit en niet maar een oppervlakkige werking te verkrijgen, moet de prediking van Christus gepaard gaan met vermanen en leren. Het eerste, opdat ieder op het gemoed wordt gedrukt, wat hij is en wat hij moet zijn en het laatste, opdat hij leert kennen, wat hij in Christus worden kan. Zo'n verkondiging van Christus kan de apostel van zichzelf en zijn medewerkers betuigen. Hij kan betuigen, dat zij op die manier aan ieder mens doen, om bij ieder dat doel te bereiken. Hij heeft hierbij niet de tegenstelling van Joden en heidenen op het oog, maar hierop legt hij de nadruk, dat zij het bij niemand aan zo'n vermanen en leren laten ontbreken, doordat zij niet maar in het algemeen Christus prediken, maar ieder in het bijzonder tot Christelijke volmaaktheid probeert in te brengen. (Vgl. 1 Thessalonicenzen. 2: 11 Hand. 20: 31).

Met al deze woorden wil de apostel zowel de liefde en deelneming winnen van de gemeente, die aan zoveel gevaren van de verleiding blootstaat, als hij haar vertrouwen wil wekken op de grote kracht van God ook in hem, Gods afgezant, zichtbaar. In weinige, veelomvattende woorden stelt ons Paulus hier de werkzaamheid van een echte prediker van het Evangelie voor ogen; hij predikt de geheimenis van de genade van God in Christus, hij vermaant alle zondaars tot boete zonder moe te worden, of mensengunst te bejagen; hij onderwijst ook de

armste, eenvoudigste, onwetendste lieden; hij leidt allen tot volkomenheid; hij wil niemand hoger licht en hoger leven onthouden, niemand houden op een lagere trap; hij voldoet zichzelf nooit en acht nooit dat het voor anderen genoeg is; hij is zich bewust, dat hem een leven van arbeid, en ook van strijd verordend is; hij vertrouwt daarin alleen de in hem machtig werkende, hem beloofde kracht van God en geeft daarom ook van alles God de eer.

HOOFDSTUK 2

OVER MENSELIJKE INZETTINGEN, OVER CHRISTUS, OVER DE HEILIGE DOOP EN OVER DE KRACHT VAN ZIJN DOOD

II. Vs. 1-23. De apostel wil nu nog nader en meer bepaald dan hij dit in de vorige afdelingen heeft gedaan, over de dwaalleraars spreken en de gemeente te Kolosse voor hun bedrog waarschuwen; omdat zij, evenmin als andere gemeenten van die streek, hem niet persoonlijk kent en daarom des te meer is blootgesteld aan het gevaar, om tot een vreemde leer verleid te worden, probeert hij hen eerst daardoor tot zich te trekken, dat hij hen op een manier, geschikt om hun harten te winnen, een blik laat slaan in zijn zorg voor hun zielenheil en in zijn gebedsstrijd om hun bewaring (vs. 1-3). Hij zegt dan ook openlijk wat het gevaar was, waarom hij voor hen bezorgd was. Toch had hij voor haar nog slechts bezorgde gedachten vanwege hetgeen plaats kon hebben; voor het tegenwoordige was de gemeente nog in een juiste toestand en bezat zij het ware geloof, zoals hij, die wel naar het vlees van haar verwijderd, maar in de geest bij haar tegenwoordig was, wel kon afmeten (vs. 4 en 5). Daarop vermaant hij de Kolossensen bij Christus Jezus, die zij in geloof hebben aangenomen, steeds met volhardend, steeds dieper wortelend en hoger klimmend geloof, vol dankbaarheid voor de genade hun in Hem ten deel geworden, te blijven (vs. 6 en 7). Hiermee leidt hij de volgende waarschuwing tegen de filosofie en verleiding van de dwaalleraars in. Deze willen door leringen van mensen en inzetten van de wereld haar beroven van hetgeen zij in Christus hebben. Hij stelt daarom vooraf ernstig voor alles wat zij in de Heere hebben, in wie al de volheid van de Godheid lichamelijk woont en hoe in Hem al hun zaligheid in alle opzichten teweeg wordt gebracht (vs. 8-15), om vervolgens die punten in het bijzonder te noemen, waarin zij moesten waken tegen verleiding tot afval van hun Heer (vs. 16-23).

1. Ik heb U zo-even (Hoofdstuk 1: 29) gezegd, dat ik voor u arbeid en worstel, want ik wil dat u weet, welke groete strijd ik voor u heb van zorgen en gebed (Rom. 15: 30) en voor degenen, die te Laodicea zijn, wie mijn brief eveneens aangaat (Hoofdstuk 4: 16) en in het algemeen zo velen in nog andere gemeenten, zoals bijvoorbeeld in die te Hiërapolis (Hoofdstuk 4: 13), als er mijn aangezicht in het vlees, mijn gelaat (Gal. 1: 22), niet hebben gezien, maar door leerlingen van mij de prediking van het Evangelie hebben ontvangen en nu des te meer in gevaar zijn door dwaalleraars van de juiste weg te worden afgeleid.

De herinnering aan zijn arbeid en zijn strijd, waarvan hij vroeger had gesproken, biedt de apostel een gereede aanleiding aan, om over te gaan tot een bijzondere bezorgdheid, die hem veroorzaakt werd door de toestand van de gemeente te Kolosse, die bedreigd werd door de verderfelijke Judaïstisch-theosofische dwaalleer. Met de woorden: "welke grote strijd ik voor u heb", wijst hij op de grootte van zijn zorgen, d. i. indirect op de grootte van het gevaar, dat de Colossensen vanwege de dwaalleer bedreigde. Uit de volgende bijvoeging "en voor degenen, die te Laodicea zijn en zo velen als er mijn aangezicht in het vlees niet hebben gezien" blijken twee zaken, ten eerste, dat de Laodiceesche Christenen eveneens door de dwaalleer waren bedreigd en ten tweede dat Paulus aan de medeleden van beide gemeenten persoonlijk onbekend was. Zijn zorg nu voor beide gemeenten, alsmede voor alle andere, die hem persoonlijk onbekend waren, was des te groter naarmate hij die minder verzekerd kende door zijn persoonlijke werkzaamheid tot haar vestiging.

De apostel stelde er vooral belang in, dat het Christendom in zijn volkomen zelfstandigheid, in zijn onafhankelijkheid van alle menselijke inzetten werd opgevat, zodat Christus als de enige Heer en Heiland en het geloof in Hem als het enige en volkomen voldoende middel tot

verkrijging van de zaligheid werd erkend. Hij was het, door wie het Christendom het eerst op die manier met volkomen helder bewustzijn werd verkondigd. Hoe sterker nu de oppositie op de voorgrond trad tegen het principe, dat hem bezielde, des te meer moest het hem tot geruststelling zijn, als hij zelfs op een plaats, waar die zich vertoonde, het Evangelie verkondigd had op de vrije, hem eigenaardige wijze, omdat hij dan met des te meer vertrouwen kon hopen, dat de herinnering van zijn prediking, alsmede de liefde, die de gemeente voor hem voelde, hen zou verbinden aan het Evangelie, zoals zij dat van hem hadden gehoord. Leerde hem daarentegen de ervaring, dat zelfs in zulke gemeenten dwaalleraars ingang konden vinden, zoals dit bij de Christenen in Galatië het geval was, dan moest het hem des te meer verontrusten, wanneer in gemeenten, waarin wel in zijn geest, maar niet door hemzelf het Evangelie was verkondigd, dwaalleraars optraden, door wie de gelovigen in hun geloof aan het wankelen konden worden gebracht, zodat dus juist de onbekendheid een natuurlijke reden tot bijzondere zorg moest zijn.

2. Ik wens, dat zij weten, wat een bezorgdheid ik voor hen voel, opdat hun harten vertroost mogen worden en opgewekt tot getrouwheid aan het Evangelie (1 Thessalonicenzen. 3: 2; 2 Thessalonicenzen. 2: 17 en zij zelf als leden van een lichaam, die bij elkaar behoren, tegenover de verzoeking van de vreemde leer, die scheiding en tweespalt veroorzaken, samengevoegd zijn in de liefde. Dat is mijn begeerte voor hen en dat zij daardoor mogen komen tot alle rijkdom van de volle verzekerdheid 1) van het verstand a), dat zij bij scheiding en onenigheid toch nooit zouden bereiken, a) tot kennis van de verborgenheid van God; en dat is een geheim van God de Vader en tevens een verborgenheid van de Heere Christus (Hoofdstuk 4: 3 Efeze. 3: 4).

a) Jes. 53: 11 Jer. 9: 23 Joh. 17: 3 Filippenzen 3: 8

1) Door de onze goed uitgedrukt met twee woorden "volle verzekerdheid", geeft te kennen, zo'n volledige en nadrukkelijke overreding van ons gemoed over een zaak, waardoor wij desaan gaande met geen twijfelingen belemmerd zijn, maar zo'n volkomen zekerheid hebben, dat, welke schijnredenen voor het tegendeel ook mochten ingebracht worden, wij daardoor uit onze vastheid ons niet laten rukken. Zo'n gesteldheid van ons gemoed verschilt zeer veel van een redeloze stijfzinnigheid. Zij is een deugd, waar redeloze stijfzinnigheid die naam geenszins verdient. Zij wordt altoos op een redelijke manier in ons verwekt, hetzij dan door de ervaring, die wij zelf hebben van een zaak, hetzij door de geloofwaardigheid van iemands getuigenis, waarop wij ons gegrond verlaten, hetzij door het inzien van het verband van die waarheden, waarvan wij ten volle overtuigd zijn, met zo een, waarover wij nu opnieuw overreed worden. Het kan zijn dat al deze drie wegen te samen lopen, om ons tot een volle overreding te brengen, maar in vele gevallen moeten wij ons vergenoegen met de tweede of derde manier van overreding, dan namelijk, als de zaak voor geen proeven van ervaring vatbaar is. Desalniettemin kan onze overtuiging even redelijk en zeker zijn, wanneer wij op iemands gezegde ons verlaten, van wiens waarheid wij ons ten volle verzekerd mochten houden en wanneer wij uit het verband van de waarheden, zonder inmengsel van drogredenen, welingerichte gevolgen en besluiten afleiden. En dit mogen wij vast geloven dan te gebeuren, wanneer wij op het onfeilbaar getuigenis van God, die de waarheid zelf is, ons verlaten en door Gods Geest bestraald worden, om bij het eigen licht van de Heere de waarheden van God zelf ontdekt, juist en grondig in te zien.

3. Waarin, als in een gesloten plaats, waarin men die moet opzoeken en men moet binnendringen, als men ze wil krijgen (MATTHEUS. 13: 44), al de schatten van de wijsheid en de kennis verborgen zijn (Jes. 11: 2. 1 Kor. 1: 24

Het doel van de strijd van Paulus, waarvan hij vroeger heeft gesproken, is de stichting van de gelovigen. Deze wordt in de eerste plaats uitgesproken in de woorden "opdat hun harten vertroost of vermaand worden. " Omdat nu de vermaning, waar die vruchten draagt een versterkende, het hart bevestigende werking heeft, moet de uitdrukking hier worden opgevat met het oog op deze uitslag. Zoals echter het doel van Paulus' strijd is, dat zijn lezers worden beveiligd tegen alle verleiding door verkeerde leer, is dat doel verder, dat zij "samengevoegd zijn in de liefde" tot overwinning van alle twisten en partijschappen. Als het doel van dit verbonden zijn in de liefde wordt dan genoemd het verhoogde inzicht in het geheim van God, waardoor een verzekerdheid tegen afleiden van Christus als de enige bron van alle ware wijsheid is gegeven.

De goddelijke verborgenheid, waarvan de apostel zozeer wenst, dat zij, voor wie hij werkt en strijdt, haar verstaan, is niet hetzelfde, als waarvan hij in Hoofdstuk 1: 26 v. heeft gesproken, maar staat daarmee in betrekking als in Efeze. 3 het in vs. 4 genoemde tot het in vs. 9 nader bepaalde; het is het geheim van God, dat Christus is. Deze is persoonlijk, de in God besloten en uit God geopenbaarde waarheid en juist daarom wordt van Hem gezegd, dat in Hem alle schatten van wijsheid en van kennis verborgen zijn. Die Hem heeft, die heeft deze; die het verstand heeft van Hem, die Hem heeft leren kennen, zoals Hij is, die ontbreekt niets, om alles te bevatten (wijsheid) en er is niets voor zijn inzicht afgesloten (kennis 1 Kor. 12: 8 Rom. 11: 33). Als de apostel zegt "dat alle schatten van wijsheid en kennis in Christus verborgen zijn, dan wil hij daarmee uitdrukken, dat men ze in Hem moet zoeken, omdat zij niet voor een gewoon oog open liggen en dat men ze niet anders machtig wordt, tenzij men in deze indringt.

Dat de apostel bij dit woord de tegenstelling tegenover de dwaalleraars op het oog heeft, blijkt duidelijk uit het verband, in zo verre namelijk deze leerstellingen verkondigden, die uit het goddelijk mysterie van de verlossing door Christus niet ontwikkeld konden worden, maar hun grond hadden in een wijsheid daaraan vreemd.

De gemeente heeft geen ander leerstelsel nodig, maar alleen diepere kennis van hetgeen in Christus is.

4. En dit zeg ik, het zo-even (vs. 1 vv.) gezegde heb ik u daarom doen horen (Gal. 3: 17), a) opdat niet iemand van hen, die allerlei drogredenen tot u richten, u misleidt met beweegredenen, die een schijn van waarheid hebben (vgl. Rom. 16: 18).

a) Efeze. 5: 6 Kol. 2: 18

5. Want hoewel ik met het vlees van u afwezig ben, nochtans ben ik met de geest bij u (1 Kor. 5: 3), mij verblijdend en God dankend. En wel heb ik daartoe reden, ziende uw ordening, uw juist geordende toestand (1 Kor. 14: 40) en de vastheid van uw geloof in Christus (Hoofdstuk 1: 4).

Paulus heeft de Kolossensen de bezorgdheid, die hij voor hen heeft, en zijn grote belangstelling, dat zij vermaand en voor scheuringen bewaard worden, niet verzwegen, omdat hij wenst, dat niemand hen bedriegt met schoon schijnende redeneringen. De uitdrukking, "beweegredenen, die een schijn hebben" betekent volgens de grondtekst de kunst van overreding een vaardigheid en gemakkelijke om drogredenen te doen horen. Zij verklaart dat de dwaalleraars te Kolosse geslepen dialectici, geofende sofisten waren, die de fundamente van het geloof bij de gemeente aldaar door logische schermkunsten aan het wankelen probeerden te brengen en de beginselen van het Paulinisch Christendom zelfs in

twijfel stelden. Dat de misleiding lukken zou, werd eerder van hem verwacht, omdat de apostel de verleiders niet in eigen persoon met het gezag van zijn apostolisch ambt en het gewicht van zijn geestelijke meerderheid kon bestrijden en zij dus te Kolosse geen tegenstand vonden, die geestelijk tegen hen was opgewassen. Toch kan hij ondanks dat afwezig zijn met het lichaam zich onder hen verplaatsen, namelijk in de geest en als hij dit doet, verheugt hij zich ondanks de zorgvolle omstandigheden met echt apostolischen geloofsmoed, want nog hebben de dwaalleraars in de gemeente geen eigenlijke storm en verwarring teweeg kunnen brengen; nog had de oude, de uitwendige eendracht en gehoorzaamheid ten opzichte van de opzieners niet opgehouden en nog was de gemeente door de vastheid van haar geloofsovertuiging als door een vestingwerk tegen de aanvallen beschermd.

Vroeger had de apostel de Kolossensen verzekerd, dat hij voor hen bad, om hen daardoor te meer aan de Heere te verbinden. Nu verzekert hij hen met dezelfde bedoeling, dat hij bestendig bij hen is in de geest en dat hij verheugd is over hetgeen hij bij hen opmerkt.

Volgens vs. 20 vv. schijnt het, alsof Paulus niet echt kon spreken van vastheid van het geloof bij de Kolossensen; hij roemt die echter voornamelijk met het doel om hen te zeggen, wat hij van hen verwacht. Daarenboven is de vraag meer van oratorische aard en hoeft niet te worden opgevat alsof de Kolossensen zich reeds aan de dwaalleraars hadden overgegeven.

6. Zoals u dan, toen het woord van de waarheid tot u kwam door de prediking van Epafras (Hoofdstuk 1: 5 vv.), Christus Jezus de Heere (Joh. 1: 12. 1 Kor. 15: 1 heeft aangenomen, wandel zo in Hem; laat u in uw hele in- en uitwendige leven door Hem besturen.

Het leven van het geloof wordt ons voorgesteld als een aannemen, een daad die alles wat naar verdiensten zweemt buitensluit. Het is eenvoudig het aannemen van een gift. Zoals de aarde de regen indrinkt, zoals de zee de stromen ontvangt, zoals de nacht het licht van de sterren aanneemt, zo hebben wij, zonder zelf iets te geven, deel aan de vrije genade van God. De gelovigen zijn van nature geen bronnen of stromen, maar zij zijn putten, waarin de levende wateren vloeien; zij zijn lege vaten, waarin God zijn heil uitgiet. De gedachte dat wij iets ontvangen, veronderstelt een gevoel van verwezenlijking, waardoor de zaak zelf een werkelijke wordt. Niemand kan een schaduw ontvangen; wij ontvangen iets werkelijks; zo is het leven van het geloof. Christus wordt een werkelijkheid voor ons. Zolang wij niet geloven, is Jezus slechts een naam voor ons, iemand die lang geleden leefde, zolang geleden dat zijn leven nu slechts een geschiedenis voor ons is! Door de daad van het geloof wordt Jezus een werkelijkheid voor het bewustzijn van zijn hart. Maar ontvangen betekent ook aangrijpen, meester van iets worden. Hetgeen ik ontvang, wordt mijn eigendom; ik eigen mij het gegevene toe. Wanneer ik Jezus ontvang, dan wordt Hij mijn Heiland, zodanig de mijne, dat leven maar dood Hem mij ontroven kunnen. Christus aan te nemen, sluit dit alles in; het betekent, dat ik Hem als Gods vrije gift aanneem, Hem tot werkelijkheid voor mijn hart maak en Hem als mijn eigendom mij toeëigen. De verlossing moge beschreven worden als de blinden, die het gezicht, de doven die het gehoor en de doden, die het leven ontvangen; maar wij hebben niet alleen deze zegeningen ontvangen, wij hebben Christus Jezus zelf gekregen. Het is waar, dat Hij ons het leven uit de dood gaf. Hij gaf ons de vergeving van onze zonden. Hij gaf ons de toegererekende gerechtigheid. Dat zijn voorwaar kostbare dingen, maar wij zijn daarmee niet tevreden; wij hebben Christus zelf ontvangen. De Zoon van God is in ons neergedaald en wij hebben Hem ontvangen en ons die gave toegeëigend. Hoe vol moet het hart zijn dat Jezus bezit, want de hemel zelf kan Hem niet vatten.

Als wij Christus zelf in het diepst van ons hart hebben ontvangen, zal ons nieuw leven onze innige bekendheid met Hem door een wandel van geloof in Hem openbaren. Wandelen veronderstelt een daad. Onze godsdienst moet niet tot onze binnenkamer beperkt zijn, hetgeen wij geloven moeten wij in praktijk brengen. Als iemand in Christus wandelt, dan handelt hij zoals Christus gehandeld zou hebben; want omdat Christus in hem is, als zijn hoop, zijn liefde, zijn vreugde, zijn leven, is hij het afschijnsel van het beeld van Jezus en de mensen zeggen van die man: Hij is zoals zijn meester, hij leeft zoals Jezus Christus geleefd heeft. Wandelen betekent ook vooruitgang, wandel zo in Hem; ga voort van kracht tot kracht, loop vooruit totdat u de hoogste trap van kennis heeft bereikt, die een mens over Christus kan bereiken. Wandelen veronderstelt aanhouden. Er moet een voortdurend blijven in Christus zijn. Hoeveel Christenen menen dat zij 's morgens en 's avonds in de gemeenschap met Jezus moeten treden en voor het overige van de dag hun hart aan de wereld mogen geven; maar dat is een armelijk bestaan. Wij moeten altoos met Hem zijn, in Zijn voetstappen wandelen, en Zijn wil volbrengen. Wandelen sluit ook de gedachte aan gewoonte in. Wanneer wij van de omgang van iemand spreken, dan bedoelen wij zijn gewoonten, de voortdurende strekking van zijn leven. Welnu, als wij Christus soms genieten en Hem dan weer vergeten; als wij Hem soms ons deel noemen en Hem dan weer loslaten, dan is dit geen gewoonte; wij wandelen niet in Hem. Wij moeten bij Hem blijven, Hem aanhangen, Hem nooit laten gaan, maar in Hem leven en bewegen. Zoals u dan Christus de Heer heeft aangenomen, wandel zo in Hem, volhard op dezelfde wijze, waarop u begonnen bent en zoals Christus Jezus in het begin het voorwerp van uw geloof en de vreugde van uw gemoed was, laat Hem dezelfde blijven tot aan het eind van uw leven; dezelfde wanneer u wandelt door de vallei van de schaduwen van de dood en ingaat in de vreugde en de rust, die daar overblijft voor Gods volk. O Heilige Geest, geef ons de kracht om dit hemels voorschrift te vervullen.

Wie in Hem wandelt, leeft door Hem, door Zijn invloed en Zijn kracht. Zoals de rank geen vrucht kan dragen van zichzelf, als zij niet in de wijnstok blijft, zo ook u niet, als u niet in Mij blijft. Wie in Mij blijft en ik in Hem, die draagt veel vrucht; want zonder Mij kunt u niets doen. Dat woord van de Heer is hem levendig voor de geest. Hij is er ten volle van overtuigd en deze overtuiging oefent haar weldadige invloed uit op het hart en leven. Bij de Heere zoekt hij de vervulling van al zijn geestelijke behoeften. Uit Hem put hij zijn wijsheid en kennis, zijn rust en zijn troost, zijn moed en zijn kracht. En dat doet hij niet slechts nu en dan, maar gedurig. Hij leeft bestendig door Christus, de Heer. Met Hem begint hij de dag, met Hem zet hij die voort, met Hem eindigt hij die. In een woord, hij voelt zich in alles en ten allen tijde van Hem afhankelijk en laat zich door Hem onderwerpen, vertroosten, leiden, heilige en voor de hemel vormen. Zo leeft hij door zijn Heer.

7. Betoon u te zijn als eikenbomen van de gerechtigheid en plantingen van de Heere (Jes. 61: 3), geworteld (Efeze. 3: 17) en als stenen, die in de door Hem gestichte tempel van God zijn ingevoegd (Efeze. 2: 19 vv. 1 Petrus 2: 5, opgebouwd in Hem en bevestigd in het geloof (1 Kor. 15: 58), zoals u door uw leraar daartoe geleerd bent, a) overvloedig zijnde daarin, in het geloof, doordat u de zaligmakende macht daarvan steeds meer ervaart, met dankzegging voor de overvloedige genade, die u heeft gekregen (Hoofdstuk 1: 12 vv.).

a) Kor. 1: 5

Bij de lof, vroeger uitgesproken over de Christelijke staat van de Kolossensen, voegt de apostel een vermaning, waarin hij leert, dat het hier geen nut zou doen, dat zij Christus (de in Jezus van Nazareth verschenen Christus als hun Heere) eenmaal hadden aangenomen, als zij ook niet in Hem bleven.

Zoals in Gal. 3: 1 vv. wijst hier de apostel de Colossenzen op hetgeen zij ondervonden sinds zij het eerst onderwezen zijn. Hij wekt ze op en zet ze aan door dankbaarheid altijd rijker te worden.

Het opwekkende woord "wandel in Hem" zegt nog meer dan het drukken van Zijn voetstappen. Het geeft namelijk te kennen, dat men tot zo'n wandel, als Hij die geleid heeft, ook alle kracht aan Hem ontleent, dat de wandel een vrucht is in Christus, de wijnstok.

In het "geworteld en opgebouwd in Hem", zijn twee beelden aan één verschillend gebied ontleend, om één en dezelfde gedachte in twee onderscheidene opzichten uit te drukken. Het "geworteld" stelt de lezers voor als gewassen, die in Christus ingeworteld zijn, onveranderlijk tot die grond behoren, het "gebouwd" stelt hen voor als stenen, die als bestanddelen van een verrijzend gebouw in en met dit steeds meer worden wat het zelf is: een tempel van God.

Nadat de apostel de Kolossensen met de zo-even verklaarde woorden heeft gezegd, dat Christus de grond moet zijn van hun hele leven, zegt hij hun nu met de woorden, die verder volgen: "wees bevestigd in het geloof, zoals u geleerd bent", dat zij op deze grond steeds meer in het geloof bevestigd moeten worden. Het toenemen in geloof moet echter met het dankbare bewustzijn van de zaligmakende kracht eraan verbonden zijn.

De vermaning, dat de Kolossensen in hun geloof overvloedig moeten zijn in dankbaarheid jegens God, die hen daartoe heeft gebracht, verbindt zich met de voorgaande te gereder, omdat de dankzegging voor de ontvangen genade niet slechts het geloof zelf levendig houdt, maar door die vermaning het geloof nog meer als een kostbaar kleinood wordt voorgesteld, zodat daarin voor de lezers een nieuwe drang gelegen was, om getrouw daarin te volharden.

Alleen onder deze driefvoudige voorwaarde kan het geloofsleven toenemen, als het namelijk bevestigd wordt, steeds voortgaat en dankbaar is.

8. a) Zie toe (Hebr. 3: 12), dat niemand u als een door vervoert, u berooft van hetgeen u bezit, namelijk van de schatten van wijsheid en kennis in Christus (vs. 3), door de filosofie, die men u voor echte wijsheid aanbiedt en door ijdele verleiding, waardoor men u kennis wil aanbrengen naar de overlevering van de mensen (Mark. 7: 8), naar de eerste beginselen van de wereld Ga 4: 3 en niet naar Christus.

a) Rom. 16: 17 Hebr. 13: 9

De apostel waarschuwt hier openlijk tegen de valse filosofie, zoals de dwaalleraars te Kolosse die verbreidden een waarschuwing, die eerst in vs. 16 weer wordt opgevat en meer in bijzonderheden wordt voortgezet, terwijl in vs. 9-15 de gedachte is uiteengezet, dat men niet van Christus mag wijken, omdat in Hem alles gegeven is wat tot zaligheid nodig is.

Filosofie is het methodisch streven naar kennis, die de vrucht daarvan moet zijn; zij vormt hier de tegenstelling tot die wijsheid, die volgens vs. 3 de Christen eigen is, omdat hij Christus in geloof heeft leren kennen (1 Kor. 1: 30). De lezers moeten zich dus niet hun wijsheid laten ontroven, zij moeten zich hun geloof, waarin zij die wijsheid, waarvan hier wordt gesproken, namelijk de kennis van de betrekking van God en de mensheid, reeds bezitten, niet laten ontrukken om een poging te doen, van het geloof afgescheiden, ten einde een wijsheid te vinden; want op het gebied, waarbinnen de apostel zich tegenover zijn lezers beweegt, is een werkzaamheid van het denken, die met menselijke middelen naar kennis

streeft, niet mogelijk, omdat dit gebied behoort tot het geloof, dat de enige en volkomen kennis bezit: en wie evenwel haar plaats geeft, ruilt de waarheid, die de zekerheid van de goddelijke openbaring bevat, tegen hetgeen een denken vol dwaling in deze richting geeft. Daarom is het roven door filosofie tevens een roven door ijdele verleiding of door enkel bedrog. Voor waarheid geeft zich de vrucht van die werkzaamheid van het verstand uit, die op een ander gebied is verdwaald, maar bedriegt hem, die haar gelooft, omdat zij allen werkelijke inhoud mist. Aan het "ijdele verleiding" sluit zich dan ter andere bepaling aan het "naar de overlevering van de mensen, naar de eerste beginselen van de wereld en niet naar Christus." Deze bijvoeging namelijk wil zeggen, wat voor de filosofie het leidende beginsel is en dat nu juist daardoor, dat dit en niet Christus voor haar het leidende beginsel is, terwijl zij toch op het gebied van het geloof plaats wil nemen, zij de naam van ijdele verleiding verdient.

Als de apostel spreekt van de "overlevering van de mensen", volgens welke datgene, wat de dwaalleraars de Kolossensen met hun filosofie en ijdele verleiding in de plaats van hun eenvoudig Christelijk geloof aanbieden, zich richt en waarop het zich grondt, wordt deze leer als een zodanige, die van mensen afkomstig is, gesteld tegenover die, die van God komt (1 Kor. 11: 2. 2 Thessalonicenzen. 2: 15; 3: 6 In die uitdrukking ligt opgesloten het onvoldoende, onzekere, dat dus ook het waarachtig heil niets kan aanbrengen tegenover het betrouwbare, het door God geopenbaarde woord.

Als reeds in de uitdrukking "overlevering of leer van de mensen", die volgens de grondtekst verwant is met de "inzettingen van de ouden", die in MATTHEUS. 15: 2 voorkomen en door de Farizeeën zo hoog werden geacht, die ook in Mark. 7: 7 v. "geboden van de mensen" worden genoemd, dit ons zegt, dat te Kolosse sprake was van een dwaalleer, uitgaande van Joden, dan wordt dit bevestigd door de uitdrukking, die nader volgt: "eerste beginselen van de wereld", die in vs. 20 terugkeert en die wij reeds in Gal. 4: 3 en 9 ontmoetten. Deze heeft betrekking op de Joodse ceremoniële wet, waaraan zich de dwaalleraars aansloten, ja zelfs nog verder dan deze gingen. De Joodse rituele wet handelde als zodanig in de eerste plaats over de dingen van de wereld, de zichtbare uitwendige, vergankelijke dingen, als over voedsel, drank, wassingen, offers enz. Toen nu de waarheid zelf gekomen was, was het verkeerd tot deze uitwendige zaken terug te keren, die die slechts moesten afbeelden, of op die moesten wijzen en leidde zo'n beginnen rechtstreeks terug tot de dienst van de wereld. De dwaalleraars nu verklaarden het onthouden van zekere spijsen en dranken, in het algemeen een strenge ascese, voor noodzakelijk, om zich te verheffen tot de geestenwereld, waarmee men zich in verbintenis moet stellen, om tot ware verlossing te komen. Zij erkenden daarentegen Christus niet als de Heere en als het hoofd boven alles, niet als de Alfa en Omega, zoals de apostel Hem in Hoofdstuk 1: 15 vv. heeft beschreven. Daarop zien de slotwoorden van het vers "en niet naar Christus."

9. Maar juist daardoor, dat die filosofie niet tot Christus leidt, maar meent over Hem heen en om Hem heen te kunnen gaan, openbaart zij zich dadelijk als een nietswaardige verleiding. Want in Hem, die ik boven "het beeld van de onzienlijke God" noemde (Hoofdstuk 1: 15) woont al de volheid van de Godheid, de gehele volheid van hetgeen God tot God maakt, of van het goddelijk Wezen, lichamelijk, op lichamelijke wijze. In Hem heeft zij werkelijk een lichaam aangenomen en zich voor ons lichamelijke mensen zichtbaar en tastbaar gemaakt (vgl. Luk. 3: 22). Over Hem heengaan is dus een onmogelijke zaak, om Hem heengaan is niets dan een beroven van zichzelf en van anderen (vs. 8).

De manier waarop de volheid van hetgeen het goddelijk wezen uitmaakt, in Christus woont, wordt daarom als een lichamelijke voorgesteld, omdat Hij, in wie zij woont, een lichamenlijk levende is. Was Hij dat niet, dan kon er ook geen sprake zijn van een lichamenlijk inwonen in Hem van de gehele volheid van het Goddelijk wezen. Zo min men van God kan zeggen, dat in Hem de gehele volheid woont van wat het wezen van God uitmaakt, evenmin kan men het van Christus zeggen, als men spreekt van dat zijn, waarin Hij in het begin God bij God geweest is (Joh. 1: 1 vv.). Alleen van de mens geworden, die door het lichamenlijke van Zijn leven van God onderscheiden is, kan het worden gezegd. En zo is nu het grote en wonderbare dit, dat een lichamenlijk levende alles in zich sluit wat God, die Geest is, tot God maakt.

Christus is dienvolgens het zichtbare God-menselijke evenbeeld van de onzichtbare God. In deze heerlijkheid, als bezitter van de Godheid, die lichamenlijk in Hem woont, zal Hij, ook bij Zijn terugkomst, verschijnen, die verschijning daarom als werkelijke verschijning van de heerlijkheid van de grote God zichtbaar zal worden voorgesteld (Tit. 2: 13. 1 Joh. 3: 2). Het onderscheidende moment van hetgeen in Hoofdstuk 1: 19 van Christus wordt gezegd, berust daarin, dat hier de volheid metafysisch d. i. van het goddelijk wezen, maar daar charismatisch d. i. van de goddelijke genade bedoeld is en het wonen hier in tegenwoordige permanentie, maar daar historisch (van Christus' geschiedkundige, aardse openbaring) gedacht is.

De hele volheid is als Hoofdstuk 1: 19 zo te verstaan, de heerlijkheid van God, alle echt goddelijke eigenschappen en krachten. De heerlijke volheid is verschenen "lichamenlijk" in Jezus, of met andere woorden, het Woord werd vlees en wij zagen Zijn heerlijkheid als de Eniggeborene van de Vader (Joh. 1: 14). De Godheid zelf verenigde zich ten nauwste met een lichamenlijke mens en woont ook nu nog in dezen, nu Hij in het verheerlijkte lichaam ter rechterhand van God verhoogd is, niet in een zinnebeeldige voorstelling of afschaduwing, zoals in de tempel boven de ark van het verbond, maar in waarheid; niet door invloed op Hem, maar door persoonlijke vereniging; niet om tijdelijk bij Hem in te keren, maar om altoos bij Hem te wonen; niet in een lichaam of in een ziel, die tot een andere persoon behoren, maar in een lichaam en in een ziel, die haar uitsluitend eigen zijn. Een echte Israëliet plaatst zich in de geest altijd voor deze verbondsark en voor deze genadetoon, om het verbond van de genade te vernieuwen. Dit vormt dus de tegenstelling met de ijdele bedrieglijke mensenwijsheid, met de dienst van de natuur, waaronder hen de dwaalleraars wilden gevangen nemen.

Al de eigenschappen van Christus, als God en als mens, zijn tot onze beschikking. Al de volheid van de Godheid, wat die wondervolle uitdrukking ook moge omvatten, is de onze, om ons te volmaken. Hij kan ons de eigenschappen van de Godheid niet geven, maar Hij heeft gedaan alles wat gedaan kon worden, want Hij maakte zelfs Zijn goddelijke kracht en Godheid dienstbaar tot onze verlossing. Zijn almacht, alwetendheid, alomtegenwoordigheid, onveranderlijkheid en onfeilbaarheid, zijn alle tot onze verdediging verenigd. Sta op, gelovige, en aanschouw de Heere Jezus, terwijl Hij al Zijn goddelijke Godheid aan de wagen van de verlossing hecht! Hoe groot is Zijn genade, hoe vast Zijn getrouwheid, hoe onwrikbaar Zijn onveranderlijkheid, hoe grenzeloos Zijn kennis! Deze allen zijn door de Heere Jezus tot pilaren van de tempel van de zaligheid gemaakt en zonder vermindering van hun oneindigheid zijn zij ons tot een eeuwige erfenis toegezegd. De onfeilbare liefde van het hart van onze Verlosser is geheel de onze, elke spier in de arm van de macht, elke parel in de kroon van de majesteit, de oneindigheid van de goddelijke kennis en de strengheid van de goddelijke rechtvaardigheid, zij zijn alle de onze en zullen voor ons aangewend worden. Christus heeft Zichzelf in Zijn aanbiddelijk karakter als de Zoon van God, geheel en al aan ons gegeven om Hem rijkelijk te genieten. Zijn wijsheid is onze leiding, Zijn kennis ons

onderwijs, Zijn kracht onze bescherming, Zijn rechtvaardigheid onze zekerheid, Zijn liefde onze troost, Zijn barmhartigheid onze steun en Zijn onwankelbaarheid ons vertrouwen. Hij houdt niets achter, - maar opent de verborgenheden van de Berg van God en nodigt ons uit, om in Zijn mijn te graven, om de verborgen schatten te vinden. Hij zegt: Alles, alles, alles is het uwe; wees verzadigd van de goedgunstigheid en ook van de goedertierenheid van de Heere. " O, hoe liefelijk is het Jezus te aanschouwen en Hem aan te roepen met het vaste vertrouwen, dat, wanneer wij de tussenkomst van Zijn liefde of macht zoeken, wij slechts dat vragen, wat Hij reeds getrouw beloofd heeft.

Al wat goddelijk is, is in Hem, als in één lichaam, begrepen; geen ware leer van God en goddelijke zaken, waarvan Hij niet de ziel en het middelpunt is. Hoezeer nu dit gezegde hier niet onmiddellijk de goddelijke natuur van de Verlosser te kennen geeft, mag men echter betwijfelen, of Paulus zich zo had kunnen uitdrukken, als hij niet overtuigd was, dat hij sprak van een goddelijk persoon. (V. D. PALM).

10. En u bent in Hem volmaakt, volkomen met alle goddelijke gaven toegerust (Joh. 1: 16), in Hem, die het Hoofd is van alle overheid en macht, van de hemelse geesten of engelen (Efez. 1: 21), zodat deze u zeker nooit iets groters kunnen geven, dan u reeds in degemeenschap met Christus bezit (vs. 18 vv.).

De apostel mocht er dan met reden bijvoegen: U ontbreekt niets ter zaligheid, u heeft het niet nodig tot de filosofen te gaan om kennis, want u heeft in Christus volmaakte wijsheid, u heilige broeders, die Christus heeft aangenomen en dus geestelijk verenigd bent met Hem, in wie al de volheid woont, hebbende een geest met Hem, zoals de leden met het hoofd, u bent volmaakt, of vervuld van de alvolheid in uw Hoofd.

11. Waarin u ook besneden bent, zodat u de Joodse besnijdenis, waartoe men u wil overhalen, zeker niet nodig heeft. U bent besneden met een besnijdenis, die zonder handen (Efez. 2: 21) geschiedt, in de uittrekking van het lichaam van de zonden van het vlees. De besnijdenis bestaat daarin, dat u de gehele zondige aard van het lichaam wordt weggenomen, in plaats van een klein deel van een enkel lid. Die uittrekking heeft plaats door de besnijdenis van Christus, waarop reeds die van Mozes (Joh. 7: 22), als een, die hoger stond en de enig noodzakelijke was, heeft gewezen (Deut. 30: 6 Jer. 4: 4 Rom. 2: 28 vv. Fil. 3: 3).

Men merkt op, dat de apostel, hier sprekend van de besnijdenis die zonder handen geschiedt en van de besnijdenis, die gedaan werd door de doop en bestaat in de aflegging van de zonde van het vlees, door de besnijdenis van Christus, niet kon verstaan zijn eigen besnijdenis, die met handen geschied was, maar die, die ingesteld was in plaats daarvan, namelijk de doop. Dat de doop bijgevolg een plechtigheid is van inwijding van de Christenen, zoals de besnijdenis van de Joden; want uit kracht van geestelijke besnijdenis in de doop, bewijst hij, wat wij geen uitwendige besnijdenis nodig hebben, om een afbeelding te zijn van de reiniging door de doop verkregen. Hieruit besluit ik, dat de doop een instelling van Christus is voor kinderen van gelovigen ouders, zoals de besnijdenis vanouds was voor de kinderen van de Joden; want als het anders geweest was en de kinderen onder het Christendom niet door een plechtigheid van het verbond waren aangenomen in het verbond van God, zou de tegenwerping van de noodzakelijkheid van de besnijdenis voor die van kracht geweest zijn, omdat zij niet door enige andere plechtigheid in het verbond ingelijfd wordend en dus vreemdelingen blijvend van de kerk, even vreemd waren van de aanneming tot kinderen, van het verbond en de beloften als de heidenen, wat de Joden zeker zouden ingebracht hebben, als zij het met waarheid hadden kunnen doen tot verachting van het Christendom. Die instelling

moest daarom, tot troost en voldoening van de ouders, voor eeuwige manier van heiliging van deze kinderen verstrekken, of van toelating in het getal van de kinderen van God, die, buiten tegenspraak, geen andere zijnde dan de doop, moet men toestaan, dat hierdoor, volgens de spreekwijze van Ireneüs "infantes et parvuli, renacantur in Deum", de kinderen wedergeboren worden.

Vraagt men nu waarin deze geestelijke besnijdenis gelegen is? Bij voorraad zeggen wij maar alleen, dat er dat krachtadig hart-veranderend genadewerk van Gods Geest door wordt aangewezen, waardoor men aanvankelijk, bij de eerste levendmaking een nieuw hart ontvangt. Welk nieuw levensbeginsel daartoe gegeven werd, om onder de invloed van de kracht van de Heere de oorspronkelijke en natuurlijke verdorvenheid gedood te krijgen, hetgeen dan ook in de werkelijke voortzetting van de heiligmaking meer en meer geschiedt en in de heiligmaking voltooid wordt. Een stuk, waarvan wij nu alleen nog maar opmerken, dat het terecht als een besnijdenis en wel zo een, die zonder mensenhanden geschiedt, hier genoemd wordt. Immers het heet een besnijdenis, omdat zij, die ermee verwaardigd worden, daardoor het eerste kennelijk bewijs ontvangen van hun aandeel aan Gods verbond en een blijvend onderpand van het verder deelachtigmaken van de overige genadeweldaden. Ook dat die geestelijke besnijdenis aan onze vleselijke natuur pijn en smart veroorzaakt. Want zij diende daartoe, opdat het lichaam van de zonde teniet werd gedaan. En eindelijk omdat de gelukkige deelgenoten daarvan niet alleen verplicht en in staat gesteld worden om God en de gerechtigheid dienstbaar te zijn, maar ook zichzelf daartoe vrijwillig aan te bieden en er van harte toe gezind worden. Het heet een besnijdenis, die zonder handen geschiedt, deels om de geestelijke aard van die genadeweldaad te levendiger uit te drukken, deels ook om een verheven begrip van het goddelijk werk, dat daartoe vereist wordt, te geven: waarin ook God, ofschoon hij deze geestelijke besnijdenis wel elders als een betamelijke plicht van Israël afvordert, nochtans tevens belooft die te zullen geven en werken. Maar er is nog iets in Paulus' algemeen voorstel, dat wij geenszins onopgemerkt mogen voorbijgaan, te weten: dat de apostel zegt, dat de Kolossensen dus op een geestelijke manier besneden waren in Christus. Dit zeggen is zeker net zo te vatten, als hij van hun volmaking in Christus gesproken had. Wees nu die uitdrukking aan, niet alleen dat de Heere Jezus als het Hoofd van de gemeente aangemerkt, de verdienende oorzaak van hun volmaakte, rechtvaardig-achting zij, maar ook dat Hij door Zijn krachtadige invloed, als het hoofd boven alle overheid en macht, Zijn gemeente dadelijk vervult, zo zal dan ook het gezegde in onze tekst twee dingen aanwijzen, te weten: dat de Heere Jezus niet alleen de verdienende, maar tevens de toepassende oorzaak van deze genade- weldaad is; ja dat de gelovigen alleen in gemeenschap aan en vereniging met Christus deze geestelijke besnijdenis hadden ontvangen: zijnde hen daartoe alles, wat Jezus tot teweegbrenging van dat heil lijden en ondergaan moest, ter rechtvaardigheid toegerekend en uit kracht van de volmaaktheid van Zijn middelaarslijden en daaronder betoonde gehoorzaamheid aan Gods wil, hun dadelijk de Geest van het leven geschonken, om in hen de geestelijke besnijdenis teweeg te brengen en trapsgewijze tot volkomenheid op te leiden.

12. Zijnde met Hem, met dat besnijden van Christus tot aflegging van de hele zondige aard van het lichaam (Rom. 7: 5, 18 vv.) dat aan u is geschied, begraven in de doop (Rom. 6: 3 v., 11) waarin u ook, verwaardigd met grotere genade dan die besnijdenis zonder handen, met Hem opgewekt bent tot een nieuw van het vorige geheel onderscheiden leven, dat tot een eeuwig, hemels leven wordt verhoogd (Hoofdstuk 3: 1), door het geloof van de werking van God (Efeze 2: 8), die Hem uit de doden opgewekt heeft (Efeze 1: 10 vv.).

a) Gal. 3: 27 Efez. 3: 7

De apostel vergelijkt hier de Christelijke doop met de Joodse besnijdenis en wijst aan, dat de betekenis en het geestelijk oogmerk van beiden, een en hetzelfde was, allen verplichtend, die dit uitwendig teken aan zich namen, de oude mens af te leggen en de nieuwe aan te doen, voor de zonde te sterven en voor God te leven. En daartoe maakten de ouden gebruik van verscheiden plechtigheden en het dopen van volwassenen en bejaarde personen, om daardoor te tonen de dood, de begraving en opstanding van Jezus Christus, zoals de indompeling van de persoon driemaal onder water, of zoals onze Zaligmaker drie dagen was geweest onder de aarde, of met zinspeling op de drie personen in de Drieëenheid, in wiens naam zij gedoopt werden; en zo ook de wederoprijzing, of wederopkoming uit het water, ter vertoning van de verrijzing van onze Heer uit het graf.

Maar nu zal de vraag zijn, hoe wij dit zeggen van de Apostel nader te begrijpen hebben? Was de doop het middel geweest, waaronder en waardoor God allereerst het beginsel van de genade in hen gelegd had en wil Paulus dit hier eigenlijk leren? Toch, ofschoon wij in het geheel niet willen treden in de behandeling van het verschil, dat over dit stuk tussen godgeleerden, zo oudere als latere, bijzonder ten aanzien van de kinderen, plaats heeft, zo zeggen wij alleen dat het ons niet voorkomt, dat dit in deze tekst de mening van de apostels is. Want behalve andere redenen, kan niemand ontkennen of het groter deel van de Kolossensen was als bejaarden gedoopt. Welke bejaarden doopten nu de apostelen en welke bejaarden, die uit de heidenen tot het Christendom overkwamen, begeerden de doop op de juiste manier? Het waren zeker degenen, die het gepredikte woord graag aannamen en dus voor het minste zoveel belang toonden te stellen in Christus, dat zij zich aan Zijn dienst en gemeenschap overgeven wilden. En welke reden heeft men om te denken, dat Epafra anders gehandelt heeft, dan de apostelen gewoon waren te doen? Het wordt dus ten uiterste waarschijnlijk, dat bij de Kolossensen, toen zij gedoopt werden, de genade reeds enige uitwerkselen had beginnen te oefenen. Wat dan, zult u zeggen. Paulus spreekt hier evenwel zeer sterk en de Heilige Schrift doet dit meermaal op andere plaatsen. Wij antwoorden, dat is zo, maar al die gezegden moet men naar de aard van de bondzegels verstaan en het juiste inzien van hetgeen wij in Hand. 22: 16 vinden, kan ons tot een sleutel dienen. Daar zegt Ananias tot Paulus, volgens het eigen verhaal van de man: "Sta op, laat u dopen en uw zonden afwassen. " Nu zal echter niemand twifelen of Paulus was reeds aanvankelijk van de genade deelachtig geworden op de weg naar Damascus en dus eer Ananias tot hem deze woorden sprak. Die moeten dan van een sacramentele afwassing, waardoor hem de afwassing van zijn zonden levendig afgeschetst en nader verzegeld werd, verstaan worden. Evenzo verstaan wij het ook in onze tekst. De apostel wil naar onze gedachten zeggen dat de Kolossensen in de doop een uiterlijk zichtbaar en plechtig teken hadden ontvangen, waardoor hen de weldaden van de genade in Christus duidelijker te verstaan gegeven en tevens zowel inwendig als uitwendig verzegeld waren.

13. En Hij heeft u, de heidenen, evenals ons de Joden (vgl. Efez. 2: 1 en 5), toen u dood was in de zonden, die u buiten alle maat bedreef (Gal. 2: 15) en in de voorhuid van uw vlees, die u geheel en al, zonder enige betoming van haar macht beheerste, zoals uw onbesneden zijn ook zinnebeeldig aanduidde (Efeze 2: 11. v.) ook levend gemaakt met Hem, al uw misdaden u vergevend.

Een geestelijk dood zondaar, zoals wij allen van nature zijn, leeft wel voor een tijd op de wereld, voor zover hij, niet alleen als de planten en dieren voortgebracht, gevoed en gedragen wordt in de lankmoedigheid van de Heere, maar hij leeft in een zekere zin ook als een mens, voor zover hem zijn natuurlijke kunnen van ziel en lichaam zijn gelaten en hij die ook in vele natuurlijke burgerlijke, ja zelfs in uitwendig godsdienstige zaken enigszins gebruiken kan en

dadelijk gebruikt. En hierom dan is het ook weleens zo gesteld, dat men uit de uiterlijke daden en verrichtingen, zover die zich aan ons voordoen, alleen oordelend, sommigen denken zouden, dat zij leven, ofschoon zij in nadruk midden in de dood liggen; zoals van de engel van de gemeente te Sardes getuigt wordt: u heeft de naam dat u leeft, schoon u dood bent. maar welke schone schijn ook deze geestelijke dode mensen mogen vertonen, hun ziel is van de ware gemeenschap met God gescheiden, en tevens zijn zij ten ene male onbekwaam om met juiste grondbeginselen en tot het juiste einde, zedelijk juiste daden te oefenen, die de naam van ware en echte goede verrichtingen verdienen. Ja, in die staat zijn zij zelfs geheel en al ongevoelig voor hun ongeluk en evenzo onbekwaam, om hun ongelukkige jammerstaat te veranderen en te verbeteren, of zelfs zich tot verbetering te schikken, even weinig, als een dode zich roeren en bewegen, of tot zijn levendmaking het allerminste zelfs toebrengen kan.

14. Hij heeft u gered, uitgewist hebbende, door uitschrapping van de daarin aangewezen schuld, het handschrift, dat volgens de eis, uitgesproken in Exod. 24: 3, 7 tegen ons was gesteld en dat tegen ons was, omdat wij dat woord niet hadden gehouden, maar de wet in alle delen hadden overtreden (Gal. 2: 16) en ons zo aanklaagde, als die grotelijks tegen de wet hadden gezondigd. Dit was een handschrift in inzettingen bestaande, dat, zeg ik enigerwijze ons tegen was, omdat wijze toch niet konden houden en Hij heeft dat, opdat wij van een ondraaglijk juk bevrijd zouden worden (Hand. 15: 10) uit het midden weggenomen, als iets, waarvan voortaan geen sprake meer zou zijn (vgl. vs. 20 v.), het aan het kruis genageld hebbend, daardoor dat het aan het kruis is teniet gedaan, zodat het nu niet meer is: "doe dat en u zult leven", maar, "geloof in de Heere Jezus Christus en u zult zalig worden. "

Het handschrift is een geschreven verbindtenis, waardoor iemand bekent dit of dat schuldig te zijn; een schuldbrief een obligatie, zoals wij gewoon zijn te spreken. Dit handschrift bestond in inzettingen, in de willekeurige voorschriften van de Mozaïsche plechtigheden (vgl. Efeze 2: 15). Te weten de offeranden en andere schaduwachtige plechtigheden waren zo vele gestadige en verdrietige herinneringen, dat de zonden door de Borg nog niet werkelijk verzoend waren; in zoverre maakten zij een schuldbrief uit, die tegen de Joden getuigde en enigerwijze tegen hen was, of, zoals wij het liever vertalen zouden, die hen vijandig was (vgl. Hebr. 10: 27). Dit handschrift heeft God uitgewist, dat is doorgestreken en geheel teniet gegaan. De toespeling is ontleend aan iemand, die de pen haalt door een schuldbrief. Het geeft te kennen, dat God de schaduwachtige plechtigheden, die een verdrietig en onverdraaglijk juk voor de Joden uitmaakten, geheel afgeschaft en hen daardoor bevrijd heeft van de gedurige herinneringen, dat de zonden nog niet verzoend waren. - Zelfs heeft God dat handschrift uit het midden weggenomen, de schuldbrief geheel verscheurd, zodat alle verplichting tot het onderhouden van de schaduwachtige plechtigheden geheel en voor altijd is weggenomen. Waren nu de gelovige Joden zo volkomen bevrijd van de schaduwachtige wet, dan hadden de bekeerde heidenen er niet mee te doen. Maar hoe was dat handschrift teniet gedaan? De apostel zegt: het aan het kruis genageld hebbend. Hij schijnt hier te zinspelen op de toenmalige gewoonte om bevelschriften te beslaan, ten blijke dat zij uitgediend hadden. Nu, zo heeft ook God de Vader bij de kruisdood van Christus verklaard, dat de wet van de schaduwachtige plechtigheden voor altoos had uitgediend, want al die plechtigheden zagen op de verzoening, die de Middelaar teweeg zou brengen en hadden daarom meteen uitgediend, zodra de Heere Christus de verzoening door Zijn kruisdood verworven had. Dezelfde zaak wordt in Efeze 2: 14 onder een andere zinneprent voorgesteld.

15. a) En de overheden en de machten, die van te voren de overmacht hadden over het menselijk geslacht, ten gevolge van de macht van de zonde, waaraan het zich niet kon ontworstelen (Luk. 11: 20), uitgetogen hebbend, van de wapenrusting beroofd hebbend (Luk.

11: 21), heeft Hij die tot haar schande in het openbaar ten toon gesteld, zodat ieder ze moest erkennen als geheel overwonnen en machteloos (Joh. 16: 11) en heeft daardoor, namelijk door het kruis, over hen getriomfeerd.

a) Gen. 3: 15 Matth. 12: 29 Joh. 12: 31

Alle spreekwijzen zijn hier zinnebeeldig en aan de openlijke triomfoptochten ontleend. De wapenrusting van de overwonnen vijand werd als een zegebuit rondgedragen en hij zelf, daarvan beroofd en uitgeschud, werd als een schouwspel ten toon gesteld, aan de kar van de overwinnaar geboeid. (V. D. PALM).

Wat Christus betrof zei de apostel in vs. 9, wat de lezers betreft, dat zij Christus hebben en Christus eigen zijn, zegt hij van vs. 10 af. Zij zijn in Hem volmaakt, of, zoals er woordelijk staat, "vervuld". Waarmee vervuld, dat begreep de lezer vanzelf. Het is het charismatisch vervuld zijn, dat Christenen uit de in Christus wonende metafysische volheid, de volheid van de Godheid (vgl. bij vs. 9), door hun levensgemeenschap met Hem, in wie, volgens Hoofdstuk 1: 19, ook alle charismatische volheid woont, ontvangen hebben en voortdurend bezitten. Berust echter in Hem en overigens in niets en in niemand verder, het vervuld zijn, dan is het andere, dat men de Kolossensen wil leren en waarmee men hen, als met hetgeen "niet naar Christus" is, vervoeren wil, slechts een beroving, en niets dan een verleiding. Zij nu hebben niets te wachten van engelenmachten; want deze zijn toch aan Christus als aan hun Hoofd onderworpen; zij zelf daarentegen staan met de Meerdere, met Christus, in onmiddellijk verband; wat zou hun dan die engelendienst baten, waarop de dwaalleraars hen wijzen? Zij hebben ook niets te zoeken in de besnijdenis, door mensenhanden bewerkt, omdat zij die besnijdenis, die dat alles in de daad en waarheid heeft teweeggebracht en waarop die eerste moest wijzen, reeds hebben ontvangen. In de gemeenschap met dood en begravenis van Christus, die in de doop wordt afgebeeld, wordt niet een gedeelte van het verderf van de zonde afgelegd, maar de gehele oude mens gedood en begraven, opdat het lichaam van de zonde ophoudt, dat men voortaan niet de zonde dient (Rom. 6: 6 Gal. 5: 24). In de woorden "waarin u ook met Hem opgewekt bent door het geloof", wil de apostel, zoals duidelijk is, een nieuw bewijs daarvoor geven, dat de Kolossensen in Christus volkomen of van alles voorzien zijn, wat zij tot hun zaligheid nodig hebben; want de woorden komen, wat het begin aangaat, juist overeen met de beginwoorden van het elfde vers. En wel is nu sprake van de Nieuw-Testamentische tegenhanger tot de wet van het Oude Testament, waarop de dwaalleraars te Kolosse zich eveneens beriepen, hoewel niet naar diezelfde theorie als die in Galatië (vs. 16 v. en 20 vv.). Het is echter het geloof, waardoor het intreden in het Nieuwe Verbond geschiedt, het geloof in de opgestane Christus van de kant van hen, die van te voren door de doop in Hem zijn begraven in de dood, het geloof, door dezelfde God teweeg gebracht, die Christus heeft opgewekt van de dood en door de daarin aanwezige goddelijke kracht evenzo een nieuw leven in de gelovigen werkend, als voor Christus op Zijn opstanding een nieuw leven volgde, waarin Hij met zonde en dood voortaan niets meer had te doen, maar alleen voor God leefde (Rom. 6: 4 vv.). In de grondtekst staat letterlijk: "En Hij heeft u, toen u dood was in de misdaden en in de voorhuid van uw vlees, u levend gemaakt met Hem." Het is zeker niet te ontkennen, dat de apostel met het herhalen van "u" daarop doelt, dat de Kolossensen, wat het merendeel aangaat, heidenen zijn geweest en hij hen tegenover de Joden wil plaatsen, die zich op de wet mochten beroemen, zodat in onze vertaling het woord "ook" wel behouden kan blijven. Zij zijn zondaars geweest uit de heidenen in de zin, waarin die uitdrukking in Gal. 2: 15 gebruikt werd. Uit deze dood van de zonde, zoals die niet op dezelfde manier bij de Joden bestond, heeft God hen levend gemaakt, opdat zij nu in een nieuw leven zouden wandelen en in zo'n leven ook een opstanding in lichamelijk opzicht

zouden tegengaan. Hij kon dat echter pas dan doen, als Hij van te voren aan de anderen, namelijk aan de Joden, alle zonden had vergeven en tegelijk de verplichting om de Mozaïsche wet te houden, die het Oude verbond hen oplegde, voor hen had opgeheven. Zonder twijfel toch bedoelt de apostel met het "ons" dat volk, waartoe hij zelf behoorde en sluit in dit woordje ook hen in, die door hun verkeerde leer weer allerlei bepalingen van de wet in de hoogte wilden heffen, om hen tot beter inzicht in het wezen van het Nieuwe verbond in zijn verhouding tot het Oude verbond te leiden. Paulus bedoelt niet de wet zelf, als hij van een handschrift spreekt, want er is sprake van een schuldbrief, die de Joden aan God te voldoen hadden en niet van zo een, waardoor God Zich verbonden had tot een betaling aan Israël. Ook is niet de wet zelf uitgeblust en uit het midden weggenomen en aan het kruis genageld (Matth. 5: 17 vv.), maar wel heeft dit plaats gehad met dat handschrift, dat bij het sluiten van het verbond aan de Sinaï het volk voor God daartoe bracht, dat het zich op plechtige wijze, onder het slachten van een verbondsoffer, tot het houden van de wet verbond. Deze verplichting was dan aan de ene kant tegen de leden van het Oude Testament, want zij maakte alle zonden, die zij misdreven, tot straf- en doemwaardige overtredingen van de wet, tot een verbondsbreuk, tot een zware, onbetaalbare schuld. En zo werd nu ook de vergeving van de zonden niet tot een eenvoudige kwijtschelding van de genade voor hen, maar tot een uitwissen van de schuld, tot een vernietiging van het handschrift. Die verplichting was echter ook aan de andere kant tegen hen, zij stond tegenover hen als een macht, die voor hen de weg van de zaligheid versperde; want zij hadden met haar verplichtingen (Efeze 2: 15) op zich genomen, die, zoals zij die tot hiertoe niet hadden gehouden en daardoor zware schuld op zich hadden geladen, bij hun tegenwoordige toestand ook voortaan niet zouden kunnen houden (Rom. 8: 7). Daarom was het zuivere uitwissen van het handschrift door uitdelging van de tot hiertoe opeengehoopte schuld voor Israël nog lang niet genoeg. De verplichting om instellingen waar te nemen, die wel op zichzelf heilig, juist en goed zijn (Rom. 7: 12), maar hen, die zich tot die verbonden hebben, niet levend kunnen maken, zodat zij ook in staat zijn hun verplichting te houden (Gal. 3: 21 Rom. 8: 3) moest geheel worden weggenomen en zo de plaats van het Oud Testamentische verbond door een Nieuw Testamentisch worden ingenomen (Hebr. 8: 6 vv.). Deze wegneming van het Oude verbond, om door een nieuw te worden vervangen, of de verandering van het ene in het andere, drukt de apostel kort en krachtig uit door de woorden: "en heeft het handschrift aan het kruis genageld." Gewoonlijk denkt men daarbij aan een doorboren, als was hier een buiten kracht stellen of ongeldig maken bedoeld (Luther "hij maakt er een gat door en scheurt het, zodat het handschrift niet meer geldend is en ons niet kan beschuldigen, maar tot dit doel hecht men een handschrift niet vast op een voor allen zichtbare plaats, maar wist het uit, of verscheurt het. Zo'n aanslaan of vasthechten geschiedt integendeel met het doel, dat ieder naar het vastgehechte kan zien, het kan lezen en er zich naar kan richten. Wij moeten daarom v. Hofmann in zijn opvatting gelijk geven: "bij dit nagelen aan het kruis is niet zozeer sprake van de vergeving van de zonde, als van de omkering van de Sinaïtische verplichting van Israël tot de toestand, die met de kruisdood van Christus is gegeven. De gekruisigde moet erkend worden als Heiland. Zijn smadelijke dood als de verzoening van de zonden van Zijn volk. Deze eis, de eis van het geloof in Hem, is op het kruis te lezen. De eis van de wet is daar zo veranderd. De juistheid van deze verklaring zal te meer duidelijk worden, als wij herinneren aan het woord van Christus in Joh. 3: 14 v., waarmee Hij de man van de wet, Nikodemus, wijst op Zijn kruis, dat Hem aan het einde van Zijn loopbaan wacht, opdat deze daarheen zijn oog leert richten, ten einde hij achter het geheim van de wedergeboorte en de vrijheid van een wedergeborene, van verplichtingen van de wet komt. Ook voor de verklaring van het moeilijke vijftiende vers geven ons woorden van Christus' eigen mond, waarop wij boven in de citaten hebben gewezen, de nodige fingerwijzingen. De apostel heeft vroeger ten opzichte van de gelovigen uit Israël een geheel overeenkomstige gedachte uitgesproken, als die in Rom. 6: 14 : "De zonde zal over u niet

heersen; want u bent niet onder de wet, maar onder de genade. " Nu moet hij ten opzichte van de gelovigen uit de heidenen de parallellen trekken, zoals dan ook vs. 15, volgens zijn constructie in de grondtekst, met het veertiende vers geheel parallel loopt. Wanneer echter volgens Efeze 2: 2 de heidenen stonden onder de macht van de boze geesten onder de hemel, waarvan zij zich niet konden losmaken, dan is voor hen de zaligheid gekomen door de overwinning van deze macht, die eveneens door het kruis van Christus heeft plaats gehad (vgl. Joh. 12: 31 vv.), zodat nu, zoals de apostel in Efeze 2: 17 heeft gezegd, in het Evangelie vrede wordt verkondigd, die voor die ver waren, de heidenen en die nabij waren, de Joden. Het is mogelijk, dat de dwaalleraars te Kolosse, evenals zij, wilden tonen hoe men door zelf teweeg gebrachte geestelijkheid en ootmoed zich met de goede engelen in verbintenis kon stellen, zo ook hun kastijdingen tot dat doel aanprezen, opdat men zich aan de invloed van de boze geesten onttrok (vs. 23). Daarin had het dan zijn grond, waarom Paulus hier in zo opeengehoopte uitdrukkingen de overwinning door God zelf reeds in Christus bewerkt en gehele onschadelijkmaking van deze machten op de voorgrond stelt en daarvoor de filosofie van die dwaalleraars als nutteloos gepraat, als ijdele verleiding brandmerkt.

16. Zoals van te voren gezegd is (vs. 14), is het handschrift uitgewist en aan het kruis genageld en bent u dus niet meer aan de Oud-Testamentische ceremoniële wet gehouden, maar moet u alleen in Christus, de Gekruisigde geloven. a) Dat u dan niemand oordeelt in voedsel of drank, alsof u zich van het een en ander, dat tot voeding dient, moet onthouden (vs. 21. Rom. 14: 2, 17), of in het stuk b) van de feestdag, of van de nieuwe maan, of de sabbatten, alsof u de tijden inde wet verordend (1 Kron. 23: 31; 2 Kron. 2: 4; 31: 3 nog verplicht was te houden (Gal. 4: 10)

a) Lev. 11: 2 b) Lev. 23: 2 vv.

17. Al die dingen, die het Oud-Testamentische verbond heeft verordend, zijn een schaduw van de toekomstige dingen, van de nieuwe heilsweg, die komen zou, maar het lichaam is van Christus, dat die schaduw van zich gaf (Hebr. 8: 5; 10: 1).

De treffende voorstelling, die de apostel vroeger heeft gegeven van de waarde van de persoon en van de betekenis van het werk van Christus, geeft hem nu aanleiding, om de Kolossensen des te meer te dringen tot verzet tegen het nieuwe juk van inzettingen van de dwaalleraars. Deze hadden, zoals onze plaats doet zien een theosofisch-ascetische richting, waarin zij de oudere Mozaïsche inzettingen door de strengheid van hun eisen nog overtroffen. Wat het voedsel aangaat, schijnen zij vooral op strenge waarneming van de joodse spijswetten te hebben aangedrongen. Of zij alle gebruik van vlees, zoals de asceten te Rome, hebben verworpen, kan uit het verband niet worden opgemaakt. Het verbod om wijn te drinken, in het Oude Testament alleen voor de Nazireërs en de dienstdoende priesters gegeven (Num. 6: 3 Lev. 10: 9), kan bij het vermelden van "drank" niet bedoeld zijn; door die dwaalleraars werd elk genieten van wijn voor zondig gehouden.

Als de apostel de Christenen te Rome, die meenden dat zij zich van zodanig genot, als van vlees en wijn, moesten onthouden, verschoond wilde hebben en er ook niets tegen inbrengen, dat iemand meende verschillende dagen op verschillende wijzen te moeten houden (Rom. 14: 5 vv.), heeft hij het nu met degenen te doen, die van beiden een wet voor de Christenen maakten, terwijl het waarnemen daarvan een onvermijdelijk bestanddeel uitmaakte van Christelijke heiligheid en dat moest hij voorkomen. Bij de dwaalleraars te Kolosse was sprake van een heiligheid van het leven, die voor alle leden van de gemeente dezelfde moest zijn;

daarom herinnert hij, dat al dergelijke zaken, in het bijzonder de Oud-Testamentische heilige tijden tot datgene wat in en met Christus aanwezig is, staan als de schaduw tot het lichaam.

Christus en diens werken in de mensheid is het toekomstige, waarvan het Oude Testament met zijn symbolisch-typisch karakter de schaduw is. In de tegenstelling tot schaduw en lichaam ligt in de eerste plaats de nietigheid, het wezenloze van de schaduw, vergeleken met het lichaam, dat deze vormt, maar verder ook de analogie tussen schaduw en lichaam. Dit, het lichaam, werpt een schaduw af, die een beeld ervan voorstelt; zo is ook het Oude Testament een afschaduwing van het Nieuwe, een symbool en type van Christus, van Zijn werk en van Zijn kerk.

Sinds Christus verschenen is, staat de zon van de goddelijke openbaring niet meer achter ons, zoals dat bij de leden van het Oude Verbond het geval was, voor wie de schaduw een voorafgaande was, waaruit zij konden opmerken, wat toekomstig was; maar zij staat vóór ons en werpt nu het lichaam zijn schaduw achterwaarts, zodat wij uit hetgeen Christus ons heeft aangebracht, verstaan, wat de voorspellingen en bepalingen van het Oude Testament moesten betekenen.

18. a) Dat dan niemand u overheerst naar zijn wil, om u af te trekken, dat u zijn wijze van handelen zou aannemen en de weg verlaten, die u volgens uw hemelse roeping van God in Christus Jezus moet bewandelen (Fil. 3: 14. 1 Kor. 9: 24 Wandel niemand in nederigheid en dienst van de engelen, zich begevend tot hetgeen gering en laag en krachteloos is en zijn vertrouwen stellend op de hemelgeesten, intredende in hetgeen hij niet gezien heeft, maar slechts een beeld van zijn fantasie is (1 Tim. 1: 4 Tit. 3: 9), tevergeefs, zonder oorzaak of enige grond opgeblazen zijnde door het verstand van zijn vlees. Hij denkt dat hij op de weg, door hemingeslagen, een toonbeeld van heiligheid zal worden, terwijl hij toch in waarheid een mens blijft, zelfzuchtig en door zijn vlees beheerst.

a) Jer. 29: 8 Matth. 24: 4 Efeze. 5: 6. 2 Thess. 2: 3. 1 Joh. 4: 1

Die door de engelen, als door middellaars, tot God wil gaan, ontkent ten eerste de volmaaktheid en voldoendeheid van die voldoening, die Jezus, als het vertegenwoordigend Verbondshoofd heeft daargesteld. Erkende hij die toch ten volle, dan zou hij naast Jezus geen andere middellaars van voorspraak zoeken, maar hij zou met vrijmoedigheid tot de genadetron gaan op die verse en levende weg, die Jezus heeft ingewijd door Zijn goddelijk bloed. - Die door de engelen, als middellaars van voorspraak, tot God wil gaan en daarom de engelen zelf aanbidt, verdonkert en verloochent Jezus als het bestierend en gezagvoerend Hoofd. Want niet alleen doet hij de engelen delen in die eer, die alleen God en het Lam toekomt, maar hij toont ook te wantrouwen, òf aan de voldoendeheid en macht van Jezus òf aan Zijn goedwilligheid, om hem al het nodige te schenken. - En evenzo verzaakt men ook Jezus, als het vervullend Hoofd, wanneer men bij engelen heil en troost zoekt, zoals elk vanzelf begrijpt.

19. En bij zijn wandelen in nederigheid en dienst van de engelen verliest hij het ene, dat hij nodig heeft, het Hoofd niet behoudend, waaruit het gehele lichaam doorsamenvoegsels en samenbindingen voorzien, leven heeft, zodat geen lid op enige andere weg dan deze door Hem voor allen gestelde weg hopen kan iets te verkrijgen. En in dit Hoofd is het, dat het lichaam samengevoegd zijnde, opgroeit met goddelijke groei, zodat wie zich afscheidt en iets voor zichzelf wil zijn, ophoudt een lid van dat lichaam te zijn, terwijl er buiten die

gemeenschap geen opgroeien is tot deze grootte, maar alleen een verachten en vergaan (Efeze. 4: 15 v.).

De eerste waarschuwing van de apostel zag op de valse ascetiek van de dwaalleraars, deze tweede op hun verkeerde theosofische speculatie; voorwerp van deze speculatie waren volgens onze plaats de verhoudingen van de onzichtbare wereld, vooral de gesteldheid en betekenis van de engelen.

"Dat niemand u overheerst naar zijn wil. (De Lutherse vertaling heeft "laat niemand u het perk verrukken, of laat u niet afleiden van het kleinood: wat is dat anders, dan van het geloof, dat de enige ware weg is tot het kleinood van de zaligheid, af te gaan, om op zelf uitgedachte wegen te leiden en langs andere wegen de hemel te zoeken en voor te geven, dat deze de baan is tot het kleinood.

Naardien de engelen geesten zijn, is hetgeen tot de stoffelijke wereld behoort, iets, dat aan hun wezen vreemd is. Hun nederigheid bestaat dan daarin, dat zij zich gewillig houden binnen de grenzen hun hierdoor getrokken en niet begeren naar hetgeen de mens in dit opzicht boven hen vooruit heeft. Als nu mensen die nederigheid van hen tot hun deugd maken, staan zij in zekere mate af hetgeen de Schepper hen heeft toegedeeld en doen zij gedeeltelijk afstand van hetgeen de mensen in onderscheiding van de engelen toekomt. Daarmee hangt dan het geestelijke samen, waarin zij naar de wijze van de engelen God willen dienen. De godsdienst van de engelen is, volgens hun wezen een overgave van zichzelf aan God, waarbij tussen hen, de geesten en Hem, die Geest is, geen andere grens bestaat, dan die tussen de Schepper en Zijn schepselen. Zo'n godsdienst probeert dan hij na te volgen, weliswaar slechts in die mate als het een mens mogelijk is, die zich zo veel hij kan, van het lichamelijke ontleedt en in zoverre zich geestelijk God aanbeddende vertoont, als hij zich ontleedt van hetgeen hem tot lichamen genot was gegeven. Het is echter, zoals de apostel opmerkt, dwaasheid, als iemand de nederigheid en dienst (geestelijkheid of godsdienstigheid) verkiest en daardoor iets tot zijn wandel maakt, waarvan hij toch niets heeft gezien, omdat men hetgeen men niet heeft gezien ook niet kan nadoen. Zo iemand maakt slechts, wat hij zichzelf voorstelt, tot een voorwerp van welgevallen en nabootsing. Evenals nu het kiezen van nederigheid en geestelijkheid van de engelen samenhangt met een onderzoeken in de blinde, zo brengt zij ook, zoals Paulus verder zegt een opgeblazenheid teweeg, die tot de categorie behoort van vleeselijke gezindheid. De mens wil daar toch iets voorstellen, dat hij niet is en onderneemt hetgeen hij niet kan. Ten slotte wordt dan ook door de mensen van deze soort dat ontkend, zonder hetwelk er geen Christelijke groei is; zij houden zich niet aan hun Hoofd; wat iemand buiten gemeenschap met Christus schijnt te vinden aan vroomheid of heilige kennis, is vreemd aan de groei, die van Christus uitgaat, waaraan de bijzondere persoon als lid van de gemeente deel heeft. Dat toch is het eigenaardige van dit lichaam, dat elk lid ervan indirect elk op zijn plaats is en toch tevens onmiddellijk met het hoofd samenhangt.

Jezus het vertegenwoordigend, het regerend of bestierend en het vervullend Hoofd van de gemeente, voor zoverre Hij, in al Zijn middelaars-voldoeningen, de personen van Zijn uitverkorenen vertegenwoordigt, door Zijn gezag en invloed de hele kerk regeert en uit Zijn rijkdom al de gemeente en bijzondere belangen, zo elk deel en die in het bijzonder verzorgt en voorziet. De enkele herinnering hieraan doet ons al meteen bevroeden, hoeveel er aan gelegen is, dat men met dat Hoofd verenigd is en blijft. En juist dit is het, wat de apostel begrijpt door de spreekwijs van het hoofd te behouden of vast te houden. Dit behouden van het hoofd bestaat in een juiste kennis en levendige erkenning van die hoge waardigheid van Christus, waardoor Hij het Hoofd is; in een vrijmoedige en gewillige belijdenis van dit voelen, in een

deugdelijke blijdschap over die bestelling van God, in een hartelijke overgave en verbindtenis door geloof en liefde aan Jezus, als zodanig; met verwerping van alles wat tegen Zijn hoge waardigheid zich verzetten en verheffen wil.

20. Als u dan, toen u bij uw doop met Christus in gemeenschap kwam (vs. 12), met Christus de eerste beginselen van de wereld, waarvan in vs. 8 sprake was (Gal. 2: 19), bent afgestorven, wat wordt u alsof u in de wereld leefde, alsof u met uw godsdienstig leven nog behoorde tot de kring van de wereld, waaraan zeker dergelijke zaken passen, met inzetten belast?

Deze samenvoeging geeft een tweërlei betoog voor de wanvoegelijkheid van de gehoorzaamheid aan menselijke inzetten aan de hand. Ten eerste ligt er deze sluitrede in: "met Christus zijn jullie zelfs afgestorven die eerste beginselen, die toen voor een tijd van God ingesteld, nog een zeker nut hadden; dus betaamt het niet u te beladen met dingen die u immers nooit door God bevolen en ook nooit echt nuttig bevonden zijn. En dus is het een bewijs van het meerdere tot het mindere. - Ten anderen ligt er een bewijs in, uit het eigen gedrag van de gelovigen afgeleid en dus een bewijs, dat men bij de latijnen noemt argumentum ad hominem, op deze wijze: Christenen, begrijpt toch wel, als u met de menselijke instellingen u laat belasten, dan verzaakt u uw hele Christendom. U keert terug tot de wereld van de ongelovigen en doet u dit, dan geeft u daarmee te kennen, dat Jezus dood van geen kracht en Zijn leer van de vereiste volmaaktheid geheel verstoken is. Is dat betamelijk? Oordeel zelf. U bent immers in uw Hoofd volmaakt, dit heeft u zelf geoordeeld bij uw overgang tot het Christendom. Daarvan heeft u ook de heugelijke ervaring in vele blijken tot hiertoe gevonden.

21. Zij namelijk proberen u met dergelijke inzetten te belasten, bijvoorbeeld over vlees en wijn (vs. 16. 1 Tim. 4: 3 : "Raak niet en smaak niet en roer niet aan, want u zou erdoor verontreinigd worden. "

De apostel is de lezers gehoorzaam, om zich te verdedigen tegen hen, die hen hun geboden opdringen, door hen te herinneren, waardoor zij daarboven verheven waren. Zij zijn met Christus gestorven en dit deel hebben aan Zijn sterven, dat zelf een sterven was, heeft een einde gemaakt aan de betrekking, waarin zij vóór hun gemeenschap met God tot de inzetten van de wereld Ga 4: 3 hadden gestaan; want Christus is, zolang Hij in het lichaam van het vlees leefde, onder de wet van Israël, als ook onder de inzetten van de wereld, waarmee de wet te doen had, gesteld geweest. Zoals nu Hij, doordat Hij stierf, daarvan bevrijd is, zo wordt de Christen het ook door hetgeen in zijn binnenste plaats heeft, dat hem weer deel doet hebben aan hetgeen in het sterven van Christus eens voor altijd als afsluiting van de vroegere toestand van de mensheid heeft plaats gehad.

Leeft men nog in deze wereld, dan dient men nog haar elementen, beginselen, bestanddelen, waarvan God zich in de wet bediende, om in de tijd van de kindsheid de hogere eeuwige waarheden af te beelden, welker dienst niet te min voor hem, wie het volle licht van de waarheid is opgegaan een dienstbaarheid van de wereld wordt. Dit alles heeft zich in de Christenheid herhaald en herhaalt zich nog steeds, wanneer de enige Middelaar door andere tussenmiddelaars verdrongen, of op de achtergrond geschoven wordt.

De woorden "Raak niet en smaak niet en roer niet aan" zijn een levendig concrete voorstelling van de inzetten en een in het kort samengevatte navolging van hetgeen de dwaalleraars gewoon waren te zeggen. De lezer wist wat bedoeld was als voorwerp van die bevolen

onthouding; de weglating maakt de voorstelling slechts des te levendiger en sterker. Uit de woorden zelf blijkt echter, dat de verboden zekere spijzen en dranken betroffen, de geslachtsgemeenschap daarentegen, waaraan velen hebben willen denken, kan niet mee worden ingemengd.

22. Welke inzetten, om zich te onthouden van het genot van deze dingen, alle verderven door het gebruik, door het opvolgen (Matth. 15: 17), omdat dat voedsel voor het inwendige geestelijke leven zeker niet schadelijk kunnen zijn, zoals zij u willen doen geloven, maar integendeel dat verbod, zoals alles wat zij zeggen (vs. 21), a) is ingevoerd naar de geboden en eigen verzonnen leringen van de mensen, zodat u goed doet, als u zich in generlei opzicht aan zodanige mensen stoort, maar ze op een afstand van u houdt (Matth. 15: 7 vv.).

a) Jes. 29: 13 Tit. 1: 14

23. Welke wel hebben een schijnrede, een naam, maar niet de werkelijkheid van wijsheid; zij hebben namelijk die schijn bij hen, die niet doorzien, maar zich door het uitwendige laten misleiden. In werkelijkheid leven zij echter in eigenwillige godsdienst en nederigheid (vs. 18) en in het lichaam niet te sparen, dat hen in de ogen van de grote menigte als grote helden in de deugd doet voorkomen; maar zij zijn niet in enige waarde, maar tot verzading van het vlees. Zij zoeken niet anders dan eigen eer; zij zijn opgeblazen door het verstand van het vlees (vs. 18 Rom. 13: 14. 1 Tim. 4: 1).

God wil dat het lichaam geëerd wordt, d. i. het moet zijn voedsel, kleren en zoveel nodig is hebben en niet door ondraaglijk vasten, arbeid of onmogelijke kuisheid verdorven worden, zoals de inzetten van de mensen willen. Christus komt niet zo, dat Hij uitwendige zaken wil veranderen en Zijn schepsel wil verwoesten. Daarom moet men het lichaam volgens nooddrift en, zoals gewoonlijk, kleden, voeden of spijzigen en tot arbeid gebruiken. Dat is Gods regeling. Laat het daarbij. Hij is niet gekomen, dat Hij daarvan iets wil veranderen. De zonde laat zich niet afleggen en vernietigen door een monnikskap, door geen vlees te eten of te vasten; de dood kan er niet door worden overwonnen; maar beiden, zonde en dood steken evengoed onder een grauwe of zwarte kap als onder een rode rok. Maar daar komt het op aan, dat het hart een nieuw licht en een nieuw zegel heeft, voordat men kan zeggen: "ik weet dat God Zich over mij ontfermt en mij liefheeft; want Hij heeft Zijn Zoon gezonden, Hem mens laten worden, opdat ik door Hem zou bezitten overwinning van de dood en het eeuwige leven". Daardoor wordt het hart geheel anders gestemd dan van te voren: dat is de juiste verandering.

Het is veel gemakkelijker een besluit te nemen om zinnelijke ontberingen zichzelf op te leggen, dan om het hart te verootmoedigen en de geest in bestendige tucht te houden. Het ascetisme is ten allen tijde een hof van geestelijke hoogmoed geweest. Juist het bijzondere werkt of de menselijke fantasie; op hetgeen men zelf bedacht roemt men het meest, op door kunst verkregen ootmoed doet men zich het meest tegoed. Men kwelt het lichaam en verzadigt daarbij het vlees.

Belangrijk was zeker zo'n onderricht in Paulus dagen tegen de verleiding en afval van zijn tijd; maar niet minder belangrijk ook voor ons. Waren de Platonische en Aristotelische wijsbegeerte en andere wijsgerige stelsels van latere eeuwen nooit in de Christelijke gemeente ingevoerd en op de Christelijke leer in haar voorstelling toegepast, er zouden zoveel dwaalbegrippen ook ten aanzien van den persoon van de Verlossers niet in omloop zijn gekomen. Had men in de Christenkerk het onderscheid tussen de bedoeling des Ouden en des

Nieuwen Testaments altijd wel begrepen, nooit eigendunkelijke menselijke instellingen en vormen naast of boven de leer van Christus geplaatst en was men aan geen nietige uitwendigheden blijven hangen, de Antichrist, tegen welken Paulus reeds in zijn tweeden brief aan de Thessalonicensen en later ook de andere apostelen gewaarschuwd hebben, zou nooit de kerk van onze Heer hebben kunnen bedreigen en verwoesten. Maar daarom moeten wij elk voor ons zelf en gemeenschappelijk als gemeente van Christus uitsluitend blijven bij de leer van Jezus en de apostelen, Hem door een waar geloof erkennen als onze enigen Heiland en Heer, het lichaam van al de schaduwen van den ouden dag en in wien de volheid van de Godheid lichamelijk woont. In Hem en in de gemeenschap van Zijn doods en van Zijn nieuwe leven moeten wij, gedachtig aan onze ontvangen waterdoop en het heerlijk doel daarvan, volmaakt trachten te zijn, zodat wij eniglijk leven door het geloof des Zoons van God. Langs die weg beantwoorden wij aan de wil van God, zijn wij een ere van Christus en zullen wij een zaligheid vinden, die nooit kan verloren worden.

Een van de moeilijkste vragen in de wetenschap van de theologische uitlegging is die, waarin de dwaalbegrippen te Kolosse bestonden en van welk karakter die zijn geweest. In hetgeen Paulus in deze afdeling daarover zegt, is hij wel zo kort en eenvoudig, dat wij daaruit snel een beeld zouden kunnen ontwerpen. Toch schijnen echter ook vele van die gezegden, waarin hij de ware evangelische leer over Christus en de zaligheid voordraagt, met het oog op de tegengestelde ketterse inzetten in het bijzonder hun vorm te hebben gekregen, zodat wij recht zouden hebben ook, van deze uitgaande, besluiten te trekken tot het geheel van het stelsel van de dwaalleraars. Dan komen wij dicht bij het gebied van het latere gnosticisme, in zoverre dit zich aansloot aan de godsdienst van het Oude Testament. Het is dus de vraag, in hoeverre wij dit mogen veronderstellen als reeds aanwezig ten tijde van de apostel, waarbij echter niet slechts onze brief in verband met die aan de Efeziërs, maar daarnaast ook de brieven aan Timotheüs en die aan Titus, alsmede de brieven van Johannes in aanmerking komen. Voor heden, zolang wij nog over die brieven zelf niet kunnen handelen, moeten wij ons onthouden een oordeel naar de ene of de andere kant uit te spreken. Wij laten het er daarom bij, om aan de woorden, in Hoofdstuk 1: 16 aangehaald, de woorden van Schaff en Grau, hier nog die van enkele andere schriftverklaarders te voegen. V. Hofmann wil dat wij alleen uit hetgeen Paulus in vs. 8 en 16 vv. van ons hoofdstuk schrijft, ons besluit trekken, van welke aard de leer van de dwaalleraars, die de Kolossensen bedreigden, geweest zal zijn. Hij karakteriseert de dwaalleraars nu aldus: "In de zaken van de zaligheid, welke kennis in de apostolische leer alleen en geheel gegeven was, wilden zij een vermeende wijsheid in zwang brengen, die behoort tot het gebied van de wetenschap en waarvoor de menselijke leer en wel de menselijke leer, die over de zaken van de geschapen wereld handelt, beslissend is. Er werd namelijk gesproken van eten en drinken, in het algemeen over zaken van de zichtbare wereld, die men niet mocht aanraken, noch genieten. Het houden van deze geboden stelden die dwaalleraars als voorwaarde van de zaligheid, hierin onderscheiden van de Romeinse Christenen, die voor zichzelf er een gewetenszaak van maakten, om alles zonder onderscheid te genieten, zonder datgene, waarvan zij zichzelf meenden te moeten onthouden, in die zin voor onrein te houden, dat hij, die het genoot, daardoor de zaligheid verloor. Ook zij maakten onderscheid tussen de zaken, maar alleen voor zichzelf. Zij echter, die de apostel hier bestrijdt, grondde op een, zij het ook door henzelf uitgedachte of overgenomen leer van mensen over het onderscheid van geschapen dingen een wet van onthouding, zonder welke waarneming het geloof van de in Christus' naam gedoopten onvoldoende zou zijn om de zaligheid te verkrijgen. Die leer kon in beginsel een heidense schoolgeleerdheid zijn, Nieuw-Pythagorese of Nieuw-Platonische. Met deze en de daarop gevestigde verboden komt een eis, alleen begrijpelijk in de mond van Joodse Christenen, om sabbat en nieuwjaarsesten waar te nemen, dus een onderscheid van dagen en tijden vast te houden, dat tot de wet van

Sinaï terugvoert. Dit is een eis, die tot het geval in Rom. 14, dat de een meent sommige degen anders dan de overige te moeten achten, evenzo staat, als het verbod om dit en dat aan te raken of te genieten tot de gewetensbezwaren van die Romeinse Christenen. Ook van de eis, waartegen de apostel de gemeenten in Galatië moest waarschuwen, is die, die te Kolosse moest worden bestreden, onderscheiden, maar slechts in zoverre, als de laatste er niet op doelde, de heidense belijders van de Heere door de besnijdenis in het Joodse volk in te lijven, maar onder erkenning van een zelfstandig heiden-Christendom het daarbij vastgehouden onderscheid tussen dit en Joods-Christendom, door hetgeen men voor een heiliging van het uitwendige leven van de onbesnedenen hield, weer goed te maken. De hele tijd moest geheiligd worden door het houden van zekere regelmatig terugkerende tijdsafdelingen, die aan de Sinaïtische wet waren ontleend en hun manier van leven door het onthouden van het gebruik van zekere zaken, van die namen echter niet door de Sinaïtische spijswetten, maar door een eigen leer over het wezen van de zichtbare zaken bepaald was. Het was toch niet te doen om de geopenbaarde wet als zodanig weer in zwang te brengen, maar om de zaligheid te binden aan de voorwaarde van een uitwendige heiligheid, waarvan de wet, anders dan de Sinaïtische, de mensen daarom tot een zeer geringe mate van stoffelijk verbruik moest beperken, omdat de heiligheid, die overeenstemde met die leer over het wezen van de stoffelijke zaken, in het onthouden van die bestond. Zonder twijfel waren de dwaalleraars te Kolosse Joodse belijders van Jezus, die, uitgaande van de veronderstelling, dat de Christenen uit de heidenen in hun eigenschap als behorende tot de volken, onder de daarin werkende Gode vijandige geesten stonden, zich verplicht achtten, ten einde hun staat van de zaligheid, die in dat opzicht aanvulling nodig had, volkomen te maken een heiliging van de uitwendige wandel aan te prijzen, die deels op de Sinaïtische wet, deels op filosofische gronden rustte. Dit moest hun een vergoeding zijn voor hetgeen hun als niet-Israëlieten, wier leven niet binnen de regelingen van de geopenbaarde wet begrensd was, bepaald ontbrak. Het gehele stelsel was niets meer dan een poging, om aan het heiden-Christendom op een voor Christenen uit de heidenen aannemelijker manier het aanstotelijke te ontnemen, dat het voor de Joden als zodanig, dus ook voor de wettisch gezinde Christenen uit de Joden moest hebben. De aanbevolen onthouding moest de Christenen uit de heidenen daardoor aannemelijk worden dat zij door filosofische leerstellingen over het wezen van de stoffelijke zaken bevestigd werd en aangeprezen als eerste vroomheid, die de mens boven het zinnelijke van zijn wezen verhief, en die de heiden aan de invloed onttrok van de geesten, die onder hen werkte en de mens gelijkvormig maakte met de geesten van God. De opvatting van v. Hofmann wordt echter door anderen verworpen als onvoldoende tot verklaring van de karakteristieke bijzonderheden; men houdt zich daartegenover hieraan vast, dat men in de dwaalleraars te Kolosse te doen had met gnostieken, die de Joods-Christelijke, de Esseese richting waren toegedaan, die benaming echter niet moet worden opgevat in de zin van een bepaald stelsel, maar zo, dat in de stellingen van onze theosofen de ver verbreide, vooral in het Esseïsme zich verheffende elementen van het gnosticisme op de voorgrond traden, waaruit zich later de bepaalde gnostische stelsels van een Cerinthus, van de Valentinianen enz. ontwikkelden. In die zin merkt Meijer op: "De dwaalleraars te Kolosse waren Christenen uit de Joden, maar niet degenen, die in Galatië en in de omtrek van Filippi zich op het gebied van de eisen van de wet en vooral van de noodzakelijkheid van de besnijdenis zich beperkende, de Christelijke vrijheid, wier fundament de gerechtigheid van het geloof is, ophieven, maar degenen, die het Christelijk Judaïsme door theosofische speculatie hadden veranderd, zodat zij wel eveneens besnijdenis, inzetten over spijzen en feesten ten nadele van Christus' verzoeningswerk vasthielden, maar tevens en dit is het onderscheidend kenteken een filosofie over de wereld van hogere geesten dezen gelden, waarmee fantasiën en haarkloverijen een verkeerde nederigheid, dienst van de engelen en harde lichamelijke ascese als praktische dwalingen waren verbonden. Deze waren afdwalingen van een ongezone

gnosis, die in het phsygische, mystisch fanatieke volkskarakter, dat eens de dweepachtige Cybele-dienst, later het montanisme als eigenaardige plaats diende, geen onvruchtbare bodem konden vinden. Die theosofen troffen echter zeer gevoelig de heerlijkheid en het verlossingswerk van Christus, die zij niet Zijn volle, goddelijke waarde lieten behouden, maar slechts een rang zullen hebben gegeven in de orde van de hogere geesten en aan de engelen een bemiddelende werkzaamheid, waarbij zij waarschijnlijk over de wereldschepping demiurgische voorstellingen vasthielden en op dualistische manier de stof voor slecht hielden. Op dergelijke manier spreekt zich Olshausen uit: "Het dweepachtige, dat in het Frygische volkskarakter lag en zich in het heidendom, in fanatieke Cybele-dienst openbaarde, verkreeg bij het aannemen van het Christendom dergelijke vormen, als in de tweede eeuw het montanisme, dat in Frygië ontstond, aanwijst. De Frygiërs hadden het Christendom, dat met grote geestelijke kracht was toegerust, aangenomen, maar zonder met waarachtige zelfverloochening geheel en al van hun vroegere richtingen afstand te doen. Daardoor ontstonden dan vermengingen van dwaling en waarheid, zoals wij die in de voorstelling van de apostel over de daar aanwezige dwalingen vinden. Bovendien mengde zich in Voor-Azië het Oosterse met het Westerse en hadden zich Joden van onderscheiden partijen in menigte neergezet; neiging tot speculaties over het geestenrijk was algemeen verbreid en wel niet slechts in Helleens-philosophische, maar ook in Oosters-theosofische vorm. Niets was daarom natuurlijker, dan dat het Christendom, dat in deze gistende menigte intrad, door de bewegelijke bevolking begerig werd opgenomen, maar ook willekeurig werd misvormd. Intussen vertoonden zich, toen Paulus de brief schreef, slechts eerste sporen van ketterse leer te Kolosse. Hij haast zich daarom deze in beginsel te onderdrukken en de dwalenden op de juiste weg te leiden. Hij had geen reden deze dwalingen voor kwade bedoeling te houden; hij zocht de oorzaak ervan in onervarenheid en zwakheid. Daarom wendt hij niet dadelijk strenge maatregelen aan, uitsluiting uit de kerkelijke gemeenschap en dergelijke, maar hij handelt verschonend, beschouwt en behandelt de dwalenden nog als leden van de gemeente en probeert ze door zachtmoedig wijzen op hun dwalingen tot de waarheid terug te leiden. "

HOOFDSTUK 3

OVER DE BEOEFENING VAN DE GODZALIGHEID, VOORAL TEN OPZICHTE VAN PERSONEN, DIE TOT HET HUISGEZIN BEHOREN

Het tweede, het paranetische gedeelte, dat niet, zoals men soms heeft gemeend, met Hoofdstuk 2: 6 v. begint, ook niet, zoals door anderen is beweerd, met vs. 5, maar met dit nieuwe hoofdstuk begint, hangt evenwel met de overige afdeling ten nauwste samen en komt voor als een voortzetting daarvan. Nadat namelijk de apostel het wezen van de Christelijke staat, dat aan de ene kant een gestorven en begraven zijn met Christus, aan de andere kant een opgestaan zijn met Hem en een wandelen in een nieuw leven is, daartoe heeft aangewend, om zijn waarschuwing tegen de dwaalleraars te versterken en met zo'n doel vooral die eerste kant op de voorgrond stelde (vgl. Hoofdstuk 2: 20), zo gebruikt hij ditzelfde, maar nu vooral de andere kant op de voorgrond stellende, ertoe, om zijn aanmaning tot een waarachtig Christelijk wandelen zijn lezers op het hart te drukken. Eerst geeft hij de gronden daarvan aan, om deze vervolgens nader uiteen te zetten.

I. Vs. 1-17. In verband met het vroeger voorgedragene karakteriseert nu Paulus, als hij nu van het leren tot het vermanen wil overgaan, voor alles de hoofdrichting van de Christelijke gezindheid en van het Christelijk streven. De gelovigen in Christus Jezus weten, dat zij met Hem, hun Heer en Verlosser, tot een nieuw leven zijn opgestaan en met hun voelen en hun krachten verplaatst zijn daar, waar Hij is heengegaan, in het bovenaardse en hemelse. Hetgeen op aarde is, heeft voor hen de kracht van bekoorlijkheid, die het vroeger ook op hen, evenals nu nog op de kinderen van deze wereld uitoefent, verloren. Zij leiden nu een leven met Christus verborgen in God en verwachten hun heerlijkheid en volle bevrediging eerst van de tijd, als Christus uit Zijn verborgen zijn in de hemel te voorschijn zal treden, Zijn heerlijkheid zal openbaren en hen in deze zal overplaatsen (vs. 1-4). Op deze grond, die hij bij hen als reeds aanwezig veronderstelt, vermaant de apostel de Kolossensen alle zondige lusten in zich te doden en alles, waardoor men zich jegens anderen bezondigt, van zich weg te doen, in één woord de oude mens met zijn werken steeds meer uit te trekken evenals een kleed, dat zij niet meer hoeven te dragen en daarentegen de nieuwe mens aan te doen, zodat zij naar het beeld van God in toenemende kennis van Zijn genadig welbehagen vernieuwd worden, van welk volk zij ook mogen zijn (vs. 5-11). Naar hun Christelijke staat zijn zij Gods heiligen en beminden en nu moeten ook zij zich kleden in het versiersel van de kinderen van God, zoals hun dit voor de ogen wordt geschilderd; zij moeten zich van de vrede van God laten vervullen en regeren en Christus, hun Heere, onder elkaar en voor degenen, die buiten zijn, verheerlijken door woord en werk (vs. 12-17).

1. Als u dan, zoals toch volgens het gezegde in Hoofdstuk 2: 12 ontwijfelbaar is, met Christus opgewekt bent tot een nieuw leven, dat, alhoewel het nog in deze wereld wordt geleid, toch niet meer, zoals uw vroeger leven, tot deze tegenwoordige wereld behoort, maar tot de toekomstige, zoek dan de dingen, die boven zijn, waar Christus is, zittende aan de rechterhand van God (Matth. 6: 20 v. Fil. 3: 14, 20 Efeze. 1: 20).

Als de apostel in Hoofdstuk 2: 20 uitgaat van de veronderstelling, dat de Kolossensen met Christus gestorven zijn, dan gaat hij, met aansluiting hieraan, nu uit van de veronderstelling, dat zij met Christus zijn opgestaan en roept ze op om datgene te zoeken wat boven is, d. i. te trachten naar de hemelse dingen, naar het eeuwige leven. Die aanmaning bekrachtigt hij door het feit, dat Christus reeds bezit van de hemel heeft genomen.

Moest men echter dat meer houden voor een gevolg van Zijn hemelvaart dan voor een gevolg van Zijn opstanding? Daarop moet worden geantwoord; Christus' opstanding houdt ook reeds de macht in om Zich te plaatsen ter rechterhand van God. Met deze ging Hij reeds in een leven van heerlijkheid in, zoals Hij in Joh. 20: 17 zegt: "Ik vaar op tot mijn God. " En zo worden in Efez. 2: 5 v. tot onze gemeenschap met de opstanding van Christus de drie trappen gerekend: met Christus levend gemaakt, met Hem opgewekt, met Hem geplaatst in het hemelse. Boven (Hoofdstuk 2: 18) heeft de apostel de Kolossensen gewaarschuwd tegen onbetamelijk zich bezig houden met dingen, waarvan men niets heeft gezien; nu opent hij hun een vrije toegang tot hetgeen boven is, maar waarbij men zich slechts aan Christus en aan Zijn gezeten zijn ter rechterhand van God moet houden.

De vermaning van de apostel klinkt tweevoudig; zij moeten zoeken wat boven is en zij moeten bedenken wat boven is. Het eerste heeft als bijvoeging: "waar Christus is zittende ter rechterhand van God", bij het laatste komt als tegenstelling: "niet die op de aarde zijn. " Iets zoeken is zich voor iets moeite geven, opdat men het in zijn bezit krijgt; bedenken of naar iets trachten is uitwendig op iets gesteld zijn. Zijn wij tot een leven gekomen van gemeenschap met de Opgestane, dan ligt het meest voor de hand, dat wij er begerig naar zijn het bovenaardse tot eigendom te hebben, waar Christus is gezeten aan de rechterhand van God, in het bovenaardse. Begeren wij echter het in ons bezit te hebben, dan moet de richting van ons binnenste daarheen uitgaan en niet op hetgeen hier is, op het aardse, waarin wij ons leven hebben gehad, voordat wij die dood sterven, waaruit wij tot het leven van de gemeenschap met Christus zijn opgestaan.

Het aardse moet geen voorwerp zijn van inwendig zorgen en denken; dat is het kenteken van hen, die van deze wereld zijn (Joh. 17: 14, 16 Openb. 11: 10). Het is daarom echter niet verboden om van het aardse gebruik te maken, maar juist geboden in het juiste gebruik van het aardse het hemelse te denken en te zoeken.

Zien wij op de geestelijke opstanding uit de staat van de natuur, die een geestelijke dood is, dan zijn de gelovigen met Christus weer in die zin opgewekt, niet alleen omdat ook in de opstanding van Christus, als een bewijs van de volmaaktheid van Zijn genoegdoening, hiertoe de grond gelegd is, maar voornamelijk omdat dat geloof van de werking van God, waardoor zij aanvankelijk levend gemaakt worden een vrucht is van 's Heilands verdiensten en Jezus als de opstanding en het leven, de uitwerkende bewegende en voorbeeldige oorzaak van hun geestelijk leven is. De apostel, die hier de hemelsgezindheid aanprijst, geeft in het vervolg van dit hoofddeel vele plichten op, die uit de verschillende standen in de waarheid voortvloeien en dus toont hij dat man of vrouw, vader of kind, heer of dienstknecht te zijn, niet strijdt tegen hemelsgezind te zijn. Nee, zeker, Henoch kan met God wandelen en nochtans zonen en dochters gewinnen. Nehemia kan een hoveling zijn en aan 's konings tafel dienen en echter bij dit werk zelf een God zoekend en hemelsgezind gemoed hebben. Men moet ook niet denken dat alles, wat ik tot de hemelsgezindheid breng, ten alle tijde of in de volle zin bij alle gelovigen steeds gevonden wordt. Nee, geliefden, wij weten uit het woord van God en uit de ervaring van de heilige, dat, schoon de grondkeus van een Christen steeds tot hemelsgezindheid geneigd is, zijn geestelijk leven echter menigmaal door het aanhangend vlees dermate overdwarsd wordt, dat hij zeggen moet: Heere! mijn ziel kleeft aan het stof.

2. Bedenk met uw hele hart, met al uw hopen en wensen, de dingen die boven zijn, niet, zoals u van te voren heeft gedaan en zoals de anderen, die niet met Christus door het geloof zijn opgestaan, nog doen, die op de aarde zijn (Matth. 6: 31 vv. Fil. 3: 18 v.).

"Als", of het reeds werkelijk toe kwam het mag met reden van zovelen betwijfeld worden, voor wie de wekstem: "ontwaak, u die slaapt" tot dusver geheel vruchteloos klonk. Ach, hoevelen die sinds jaren het danklied herhalen, dat Christus voor ons gestorven en opgewekt is en allen, die hun deze dierbare waarheid ontnemen willen, haten met een volkomen haat en bij wie het toch nooit in waarheid tot een opstaan met Christus gekomen is! Hier is zeker zelfonderzoek nodig en zelfbedrog uiterst gevaarlijk: als het veelomvattend, "als" van Paulus woord van ons nog volstrekt niet kan gelden, wij kunnen vooralsnog aan de opvolging van de hier gestelde levensregel niet denken; het is geen woord voor de ongelovige wereld, maar voor de ongelovige Christen. Maar als wij met Christus opgewekt zijn - en dat zijn wij in werkelijkheid, niettegenstaande al ons gebrek, wanneer wij door banden van een levend geloof en een vurige liefde met de gestorven en opgewekte Heer zijn verbonden. - dan moeten, dan kunnen, ja dan willen wij ook de wekstem gehoor geven, om te bedenken en te zoeken de dingen, niet die of aarde, maar die boven zijn, waar Christus is, zittende ter rechterhand van God! Door dit laatste bijvoegsel, men voelt het, wordt de vermaning niet enkel aangedrongen, maar geheel gerechtvaardigd. Is toch het Hoofd in de hemel, de leden kunnen onmogelijk het ware leven zoeken en vinden op aarde; leeft Hij voor God en voor God alleen, de Zijnen kunnen zich onmogelijk aan de dienst van zonde en wereld verslaven; het moet, maar het zal ook hun ernstige, hun doorgaande toelag wezen, te zoeken de dingen, die boven zijn. Wie spreekt met weinige woorden bevredigend uit, wat al in dit een artikel van de grondwet van het Christelijke leven is samengevat? Zeker, geen onverschilligheid voor dit leven, geen stroeve wereldverachting, geen kleingeestige angstvalligheid tegenover zoveel, dat liefelijk is en welluidt, wordt ons hier door de apostel gepredikt. Dezelfde pen, die deze vermaning neerschreef, heeft weer geschreven: "elk schepsel van God is goed en daarin is niets verwerpelijk, met dankzegging genomen zijnde." Maar toch wordt hier een scherpe grenslijn getrokken tussen hen, die leven door de Geest en hen, die wandelen naar de vlees en vanzelf worden wij het woord van de Heiland indachtig: zij zijn niet van de wereld, zoals Ik van de wereld niet ben. De Christen denkt aan de hemel en bij voorkeur richt zich daarop, ook te midden van de verstrooiing en de genieting van het leven, zijn oog, omdat daar de magneet is, die ook in het verborgen hem aantrekt. De Christen werkt voor de hemel en zou niet voldaan zijn, al had hij, in of zonder het zweet zijns aanschijns, het voedsel dat vergaat voor heel zijn leven verkregen; schade acht hij alles wat hem van Gods gemeenschap verwijdt, winst daarentegen wat hem waarachtig reiner en rijper en rijker voor de toekomst kan maken, al wordt het ook zelfs ten koste van pijnlijke offers verkregen. Bovenal verlangt hij naar de hemel niet met een ziekelijk heimwee, waar met dat stil onderworpen, werkzaam verlangen, dat niet slechts uitziert, maar ook gedurig voortspoedt naar de stad, die fundamenteen heeft, waarvan de kunstenaar en bouwmeester God is. Zo denkend, werkend, verlangend, zoekt hij werkelijk de dingen, die boven zijn, al helderder te leren kennen, overvloediger te genieten, ja reeds hier persoonlijk voor zichzelf te bezitten. Hij doet dat gedurig en beter, naarmate hij zekerder weet en vertrouwelijker wil tonen, dat Hij werkelijk met Christus opgewekt is, en gaat dit onmogelijk zonder veel moeite en strijd, hij toont ook dit andere woord te verstaan: doodt dan uw leden, die op aarde zijn en hij wandelt in de kracht van de Heilige Geest als een, die zijn eigen opstanding in geestelijk opzicht reeds achter zich, zijn hemelvaartsdag voor zich ziet. Schier onmogelijk zich gelukkiger stemming, billijker eis, gezegender leven te denken, dan in dit apostolisch woord wordt bedoeld; en toch, is er wel een enkele onder ons Christenen, wiens hart hem bij dit woord niet veroordeelt? In het Kolosse van de eerste eeuwen heerste - zie het vorige hoofdstuk - een eenzijdige spiritualistische richting, die zich in ijdele dromerijen verloor; maar is niet in de gemeente van de negentiende een sterke materialistische stroming en worden wij niet zelfs onwillekeurig door de Geest van de eeuw van stofvergoding besmet? Is het niet soms in ons gedrag, ja ook in ons gevoel, of de onzienlijke dingen slechts dromen waren en de zienlijke de enige werkelijkheid, waarover het

tenslotte de moeite waard is te leven? O hoe dringend behoeven, hoe vaak vergeten wij dat woord: bedenk de dingen, die boven zijn! Heere, schrijf U zelf het onuitwisbaar op de tafels van ons hart en bewaar ons, dat wij toch nooit de twijfelachtige vraag bij anderen uitlokken: of wij wel echt met Christus opgestaan zijn.

3. Voor dat laatste, het bedenken van hetgeen op aarde is, zal, als overigens uw hart de juiste Christelijke gesteldheid heeft, volstrekt geen grond meer bij u zijn, waarop het zou opgroeien; want u bent, toen u met Christus door de doop in de dood begraven bent (Rom. 6: 4), gestorven, zodat hetgeen op de aarde is, u niets meer aangaat en uw leven is met Christus a) verborgen in God.

a) Rom. 8: 24. 2 Kor. 5: 7

Als gestorven met Christus, behoort u niet meer tot deze aarde maar tot de hemel; daar is uw leven, bij en met Christus; en bezit u het nog niet, zolang u hier beneden bent, het is voor u weggelegd en als een verborgen schat bewaard bij God. (V. D. PALM).

Hoe weinig weet een Christen hier op aarde nog van dat volzalig leven, dat boven in de hemel ondervonden wordt! Het is waar, hij weet er veel van naar Gods woord, maar hoeveel is er, waar wij van zeggen moeten: Het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen! Het is waar, hij weet er meer van, dan een wereldling, omdat deze maar een letterlijk denkbeeld en hij een bevindelijk genot van het wezen van de zaak heeft, voor zover het begin van de eeuwige vreugde in een voorsmaak van hem wel eens genoten wordt. Maar hier verborgen is en blijft het echter voor hem, wat volmaakt kennen zonder feil, volmaakt heilig zijn zonder smet, volmaakte vreugde genieten zonder ophouden zijn zal. Hoe verborgen blijft het voor hem, wat de verhemelde ziel onophoudelijk werkzaam en onafgebroken zalig zijnde, al in God zien en van God ondervinden zal, hoe hij èn in de wereld van de geesten in het gemeen en met het heilige in het bijzonder, waarmee hij hier leefde, verkeren zal! Wat een vlug en vaardig, ja een geestelijk lichaam zijn zal! Voorwaar in al deze wandelt een Christen in geloof en niet door aanschouwen. Hij ziet maar in een spiegel, in een duistere rede. Het is voor een Christen nogal veeltijds verborgen en onbekend in de bijzonderheden, wat God die doen zal, die op Hem vertrouwt. Ja ik durf meer zeggen, wij hoeven tot de eeuwige dingen niet eens op te klimmen. Wat is er nog zelfs veel verborgens in het leven van een Christen hier op aarde, waar hij niet kan inzien! Neem eens, wil hij indenken, hoe het bestaan van zijn ziel in werkzaamheid gebracht wordt door de inwerking van Gods Geest, hier schemert het oog. Hij bevindt de uitwerking, maar hij begrijpt de wijze niet. Peinst hij op de krachtdadigheid van die invloed en wil hij die vereffenen met de vrijheid van een redelijk schepsel, hij verliest zijn denkskracht. Hij wordt zachte, liefelijke, onweerstaanbare kracht gewaar, maar het is voor hem een diep geheim, hoe de springveren van zijn geest door een hogere macht aangeraakt worden. Ja, hij kan soms geen reden van zijn bestaan geven. Hoe ben ik dus? Wil hij het verband van zijn lotgevallen uitvinden, hij raakt niet zelden verward. Wil hij het vooruit inzien, hij dwaalt makkelijk en leert van achteren wel eens zien, dat Gods gedachten anders zijn, dan zijn gedachten. In één woord, daar zijn vele stukken, waarin het leven van de oprechten voor hem zelf nog verborgen is.

4. a) Wanneer nu de in de hemel opgenomen (Hand. 3: 21) Christus geopenbaard zal zijn, omdat Hij nu in Zijn heerlijkheid van de hemel verschijnt (1 Kor. 1: 7. 2 Thess. 1: 7; 2: 8 namelijk Christus, die ons leven is, die in u leeft en in wie weer ook u leeft (Fil. 1: 21 Gal. 2: 20), dan zult ook u, als die dan het doel van uw hemelse roeping bereikt heeft (Rom. 8: 17) met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid (1 Petr. 1: 7 v. ; 4: 13. 1 Joh. 3: 2

a) Filipp. 3: 21

Bij de woorden aan het einde van vs. 2 "niet die op aarde zijn" bedoelde de apostel met "die op aarde zijn" de aardse dingen, die de goederen van de natuurlijke mens uitmaken. Nu staat een leven, dat zich in het bezit van deze dingen bevindt, in een heerlijkheid openbaar voor de wereld; de Christen daarentegen moet zich, zolang Christus voor de wereld en in God verborgen is, daarmee tevreden stellen, dat hij een leven bezit, dat wel in de volle zin van het woord leven is, maar zonder voor de wereld als datgene voor te komen wat het is (vgl. Rom. 8: 19). Dit zegt de apostel en wel in twee verschillende opzichten, als hij aan de ene kant hun leven noemt verborgen met Christus en aan de andere kant de openbaring van Christus als het tijdpunt van hun openbaring in heerlijkheid voorstelt.

Omdat het nieuwe leven van de Christenen in het nauwste verband staat met het leven van de verhoogde en verheerlijkte Verlosser, spreekt het vanzelf, dat ook hun leven zolang verborgen blijft, d. i. niet tot heerlijke openbaring op aarde komt, zolang de terugkomst van Christus nog niet heeft plaats gehad. Door "in God" wordt uitgedrukt, dat Christus zelf tot aan de terugkomst in God blijft. Daarmee worden twee zaken beweerd, zowel het verborgene van het leven van Christus in het leven van God, als ook de eenheid daarvan met God en eveneens worden van de Christenen twee zaken beweerd dat hun waarachtig leven aan de ene kant als zuiver inwendig en geestelijk in het leven van God verborgen is en dat het aan de andere kant met God op het innigst verbonden is. Zeer schoon zegt Chr. Fr. Richter van het verborgen leven van God in Christus: "Het inwendig leven van de Christen blinkt alhoewel de zon hen uitwendig verbrandt; wat de Koning van de hemel hun heeft gegeven is aan niemand bekend dan alleen aan henzelf. Wat niemand bedenkt, wat niemand vermoedt heeft hun verhelderd oog aanschouwd en hen verhoogd tot goddelijke waardigheid. " - Dit verborgen leven kan pas dan openbaar worden, als Christus zelf op aarde in de majesteit van de Heere en van het Hoofd aller schepselen en in het bijzonder van de verhoogde Koning van Zijn gemeente te voorschijn zal treden; desalniettemin is het tot op die tijd aanwezig en de Christenen zijn zichzelf daarvan volkomen bewust.

Het leven in God: 1) een leven in het verborgene, maar niet zonder openbaar te worden; 2) een leven in zalige rust, maar niet zonder dagelijkse moeite en arbeid; 3) een leven in de hemel, maar niet zonder rijke zegen voor de aarde.

Paulus' wonderbaar diepe uitdrukking duidt aan, dat Christus de bron van ons leven is. U heeft Hij levend gemaakt, omdat u dood was door de misdaden en de zonden. Dezelfde stem, die Lazarus uit het graf riep, heeft ons doen opstaan tot een nieuw leven. Hij is nu het leven van ons geestelijk leven. Door Zijn leven leven wij; Hij is in ons de hoop van de heerlijkheid, de drijfveer van onze daden, de hoofdgedachte, die elke andere gedachte beweegt. Christus is de onderhouder van ons leven. Waarvan kan de Christen anders leven dan van het vlees en bloed van de Heere Jezus. Dit is het brood, dat van de hemel neerdaalt, opdat de mens daarvan eet en niet sterft. U vermoeide pelgrims in de woestijn van de zonde, nooit zult u een stuk brood verkrijgen om de honger van uw ziel te verzadigen, tenzij u die in Hem vindt. Christus is de troost van ons leven. Al onze ware blijdschap komt van Hem en in tijden van beproeving is Zijn nabijheid onze vertroosting. Hij alleen is waardig, dat wij voor Hem leven en Zijn goedertierenheid is beter dan het leven. Christus is het doel van ons leven. Zoals het schip zich naar de haven spoedt, zo haast de gelovige zich om tot de haven van de boezem van zijn Verlosser te komen. Zoals de pijl vliegt naar het wit, zo vliegt de Christen naar de volkomen gemeenschap met Christus Jezus. Zoals de krijgsknecht voor Zijn bevelhebber strijdt en gekroond wordt door de overwinning van zijn veldheer, zo strijdt de gelovige voor

Christus en ontvangt Zijn erepalmen uit die van zijn Meester. Voor hem is het leven Christus, Christus is het voorbeeld van ons leven. Overal waar hetzelfde inwendige leven is, zal en moet ook in grote mate dezelfde ontwikkeling uitwendig zijn; en als wij in nauwe gemeenschap met de Heere Jezus leven, zullen wij Hem gelijkvormig worden. Wij willen Hem voor ons stellen als ons goddelijk voorbeeld en trachten in Zijn voetstappen te wandelen, totdat Hij de kroon van ons leven en heerlijkheid wordt. O, hoe veilig, hoe heerlijk, hoe zalig is de Christen, omdat Christus ons leven is!

Pas hoorden wij hem over de wondere levensaanvang en de doorgaande levensinrichting, nu over de verborgen levensglans en de blijde levenshoop van de Christen, die met Christus voor het nieuwe leven is opgewekt. Want u bent gestorven, zo dringt hij zijn vorige opwekking aan, natuurlijk in geestelijk opzicht en uw leven is met Christus verborgen in God. Uw hoogst, waarachtig, zalig leven, wil hij zeggen, waaraan u door gemeenschap met de opgewekte Christus deel heeft, het treedt hier beneden nog niet in volle glans aan het licht. Evenals en met de verheerlijkte Heere is het nu nog verborgen, een leven in God, omdat het, hoezeer ook naar buiten te voorschijn tredend, echter wortelt en groeit op het gebied van een onzichtbare wereld. Uw leven, u heeft het. Ja, maar wat u eraan heeft in al de kracht van het woord, het is nog bedekt voor anderen, ten dele zelfs voor uw eigen blikken. In één woord, het is nog niet geopenbaard, wie wij zijn en wat wij zijn zullen. Diepzinnig denkbeeld, voorwaar onverstaanbaar zelfs voor de ongelovige wereld, die in onze tijd van openbaarheid in alles vaak niet weinig verlegen zou staan, als zij de vraag beantwoorden moest: verhaal mij de innerlijke levensgeschiedenis van de verborgen mens van uw hart. En toch wat Christen beseft niet, welke hoge, heilige waarheid hier door de apostel uitgesproken en later door de Christendichter (C. F. Richter) op deze manier vertolkt is:

Hoe schittert des Christenen innerlijk leven, Ofschoon hen van buiten de zonnenbrand schendt, Wat hun door hen Heer van omhoog is gegeven Is niemand behalve hun zelf bekend. Zij staan in het lijden en zijn toch de blijden; Zij schijnen gestorven van de vreugd van de zinnen En leiden toch het zaligste leven daar binnen.

Ja echt zo is het, het kan niet anders het moet ook niet anders en verwonderen kan het ons niet, dat uit die hoofde ons niet dat juist het beste in de Christen in de regel het minst van allen begrepen wordt. De wereld kent ons niet, schrijft Johannes, omdat zij Hem niet kent. Toch lijdt het geen twijfel, of ook deze wolk zal verdwijnen, wanneer eenmaal de zon in volle heerlijkheid opgaat. Wanneer nu Christus wordt geopenbaard, die ons leven is, schrijft de apostel, dan zult ook u met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid. Die ons leven is; weer een van die kernvolle uitspraken, die onvermijdelijk bij elke omschrijving verliezen. Stel ervoor in de plaats: die de bron, de kracht, de steun, de hoop van ons leven is, u heeft zeker iets, maar lang niet alles gezegd. Niet Zijn woord alleen, niet de Geest zelfs, Christus zelf is het leven van het nu nog verborgen leven van de Zijnen en - Hij moet nu nog geopenbaard worden, meer dan van te voren. Eens zal Hij aan het einde van de eeuwen in volle koningsglans blinken en nu, niet eerder worden de Zijnen met en in Hem geopenbaard in al de heerlijkheid van het hun inwonend geestelijk leven. Nu, niet eer weer, wordt het openbaar wie zij eigenlijk waren, deze miskende en verafschuwde Christenen; tegelijk met het zegevierend Hoofd treden al Zijn levende leden als uit hun duister te voorschijn; de hemelroos van de voltallige zaligen ontplooit haar laatste blad en praat in volle heerlijkheid voor mensen en engelen ogen. Nu blijkt het, wat eigenlijk het leven was van een Paulus; de martelkroon is er voor Stefanus herschape in een lichtdiadeem en uit de draden van de rokken, door Tabitha voor de armen gesponnen, is haar hemels feestkleed geweven. Hoe menig discipel van Christus, die wij hier gekend of - niet gekend hebben met zijn hart vol geloof en liefde, maar

in onaanzienlijk gewaad, in een misvormde gestalte, in een omgeving, waardoor hij van alle kanten bedrukt en bekneeld werd hier beneden, is de kostbaarste nardus niet altijd bewaard in een vaas van edel albast. Maar daar, zie, de harmonie is hersteld tussen het leven en zijn verschijningsvorm. De heerlijkheid van Christus, zij straalt niet slechts af van de Zijnen, zij stroomt ook op hun beurt van hen uit en in al de parels van zijn kroon weerspiegelt zich de glans van de Koning. O, als ons in een heilig uur reeds de levendige voorstelling van dat verschiet kan verrukken, wat zal het zijn als het heimwee van de kinderen van God ten volle bevredigd en deze werkelijkheid voor eeuwig gekomen zal zijn? Zalig wie haar tegengaat met het lied van een vroeg gestorven dichter in het hart:

Met Christus is mijn leven verborgen bij God, O ijdel werelds streven, O nietig aards genot.
'k Houd oog en hart geheven, waarheen mijn zuchten zweven, Naar Christus, naar mijn leven,
verborgen bij mijn God. Mijn lieven en mijn leven, mijn wensen en genot, Mijn strijden en
mijn streven, mijn lijden en mijn lot, 'k Heb alles Hem gegeven; nu word ik voortgedreven
Verlangend naar mijn leven, in Christus bij mijn God.

.

5. a) Dood dan, als degenen, wie dat, wat op aarde is, niets meer aangaat (vs. 3), b) uw leden, die op de aarde zijn, om, zoals u zich ontdoet van het aardse buiten u, door het niet te zoeken, zo ook het aardse aan u te vernietigen, omdat u door de Geest de werken van het vlees doodt (Rom. 8: 13), namelijk hoerij, onreinheid, c) schandelijke beweging, kwade begeerlijkheid en de gierigheid, die is afgodendienst (Efeze. 5: 3, 5).

a) Efeze. 4: 22 b) Rom. 7: 5, 23 c) 1 Thess. 4: 5

Het "dood dan" sluit zich aan vs. 1-4 aan en is gevolgtrekking uit het "u bent opgewekt" en het "u bent gestorven"; het gestorven zijn heeft een leven ten gevolge, waarin nu een doden mogelijk en nodig is; nadat de Christen gestorven is, moet hij als opgewekte met de verkregen levenskracht nu zelf doden, namelijk "de leden, die op aarde zijn. "

Door deze laatste uitdrukking moet de lezer worden herinnerd aan het voorgaande "niet die of aarde zijn" (vs. 2). Daar moest wat op aarde is, niet wezen hetgeen, waarop de wil en de lust van de Christen gevestigd is; hier moet hij daarentegen terwille van de vroeger genoemde staat van zijn Christelijk leven (vs. 3 v.) tegenover zichzelf, voor zover hij op aarde is, vijandig overstaan, tegen de leden, die zijn aards, zinnelijk lichaam uitmaken en waardoor het zondige leven bedreven wordt, daarom tegen het zondige lichaam van het vlees, waarvan in Hoofdstuk 2: 11 sprake was.

De leden worden gedood, zodra het leven, dat in hen woont, dat ze doordringt, vernietigd wordt (Matth. 5: 29 v. Gal. 5: 24). Terwijl nu de apostel spreekt van leden, die op aarde zijn, stelt hij ze voor als door aardse, vleselijke begeerlijkheden doordrongen, als overgegeven aan de dienst van de onreinheid (Rom. 6: 19) en door de wet van de zonde beheerst (Rom. 7: 23), en juist dit leven in de leden is het, dat moet worden gedood en vernietigd, zoals ook wordt te kennen gegeven in de volgende uitdrukkingen "hoerij, onreinheid, schandelijke beweging, kwade begeerlijkheid. " Deze woorden moeten niet worden gehouden voor een zuivere opeenhoping, maar elk van die voegt er een nieuw moment aan toe, dat nog niet door het voorgaande was genoemd.

"Hoererij" geeft te kennen het voldoen op natuurlijke manier van de geslachtslust, maar buiten het huwelijk; "onreinheid" ziet op de onnatuurlijke, geheime geslachtszonde; "schandelijke beweging" op de begeerte naar wellust, verborgen branden van de begeerte (1 Thess. 4: 5); als nu nog daarvan onderscheiden wordt "kwade begeerlijkheid" dan moet daardoor waarschijnlijk de bijzondere openbaring van die lust in een bepaald geval en voor een bepaald voorwerp (Matth. 5: 28) zijn aangewezen.

Op de zonde van wellust volgt nu nog de tweede heidense zonde van "gierigheid" of liever "de hebzucht"; de bijvoeging: "die afgodendienst is" versterkt de vroegere eis om te doden nog vooral ten opzichte van deze zonde, die als afgodendienst van geld en goed in de eerste plaats iets heidens is.

6. a) Om welke zonden bij het laatste oordeel (Matth. 3: 7 Rom. 2: 5) de toorn van God komt over de kinderen van de ongehoorzaamheid (Efez. 5: 6).

a) 1 Kor. 6: 10 Gal. 5: 19 Openb. 22: 15

7. a) Waarin kinderen van de ongehoorzaamheid, d. i. in gemeenschap van hen als deelgenoten van hun zedelijk gedrag (Efeze. 2: 3), ook u eertijds heeft gewandeld, toen u in die zonden, die wij zo even noemden, leefde, toen u daarin uw levenselement had (Hoofdstuk 2: 20. 1 Petr. 1: 14

a) 1 Kor. 6: 11 Efeze. 2: 1 Tit. 3: 3

8. a) Maar nu u in een andere levenskring bent gekomen en dat alles bent afgestorven, legt ook u, evenals de anderen, die tot die nieuwe levenskring behoren, dit alles af, wat ik u nu zal noemen, namelijk: gramschap, toornigheid, kwaadheid, lastering, vuilspreek uit uw mond (Efez. 4: 31, 29; 5: 4).

a) Hebr. 12: 1 Jak. 1: 21. 1 Petr. 2: 1

De apostel waarschuwt de lezers, dat zij niet in de zonden leven, waarom de toorn van God komt over hen, die het Evangelie ongehoorzaam zijn, omdat, als die om deze over degenen komt, ook zij die niet zullen ontgaan, alhoewel zij het Evangelie hebben aangenomen, als zij toch daarin willen leven. Er is zeker een tijd geweest, dat ook zij evenals degenen, die weigeren de boodschap van de zaligheid te gehoorzamen, in die zonden en verkeerdheden leefden; nu is echter hun leven anders geworden en zo is het nu tijd, om dat alles van zich te verwijderen evenals zij deden, waartoe zij nu gerekend worden. Er is nog veel, dat moet worden afgelegd; de apostel noemt evenals in Efez. 4: 31 gramschap, toornigheid, kwaadheid en lastering, waardoor hij de gezindheid te kennen geeft, de gemoedsbeweging, het vijandige jegens anderen en de uiting daarvan in woorden; maar hij blijft niet bij deze zonden van vijandschap staan, maar voegt er ook de schadelijke woorden of de onreine en vuile reden bij. De nadere bepaling, die hierbij komt "uit uw mond" moet te kennen geven, hoe ongerijmd het is, dat een Christen uit zijn mond, waarmee hij God moest prijzen, vuile woorden laat uitgaan (Efeze. 4: 29). Maar alles wat hier wordt genoemd staat tot het opgenoemde in vs. 5 in die verhouding, dat, terwijl daar alleen datgene genoemd was, wat onder het begrip valt van zondige begeerte, die de zondaar zelf beheerst, nu daarentegen datgene genoemd is, waardoor men zich bezondigt in het verkeer met anderen. Terwijl dan wordt gezegd "dood uw leden, die op aarde zijn" is hier sprake van een afleggen van dat alles.

9. Lieg niet tegen elkaar (Efeze. 4: 25), omdat u, voortzettende, hetgeen u reeds bij uw bekering uit de vroegere heidense toestand tot de Heere Jezus Christus heeft gedaan (Hoofdstuk 2: 11 v.), uitgedaan heeft de oude mens met zijn werken

10. a) En aangedaan heeft de nieuwe mens, die op de weg van de heiligmaking (Rom. 12: 2) vernieuwd wordt tot kennis, waarvan in Hoofdstuk 1: 9; 2: 2 b) naar het evenbeeld van degenen, die hem geschapen heeft, namelijk van God (Efeze. 4: 23 v.).

a) Rom. 6: 4 b) Gen. 1: 26; 5: 1; 9: 6. 1 Kor. 11: 7

11. Waarin, in welke nieuwe toestand van het leven, die volgens het zo even gezegde bij u moet worden gevonden, geen onderscheid is, geen afzonderingen om uitwendige zaken, daarom niet is Griek en Jood, besnijdenis en voorhuid, barbaar, niet-Griek, staande buiten de ontwikkelde wereld en Scyth, barbaar van de ergste soort of wilde ("1Sa 31: 10, dienstknecht en vrije, maar Christus is alles en in allen (Gal. 3: 28. 1 Kor. 12: 13 3. 28 1Co Rom. 10: 12), Hij alleen is de enige Heere (Efeze. 4: 5).

Bij de vorige vermaningen voegt Paulus nog deze: "lieg niet tegen elkaar; het verkeerde van de leugen voor de Christenen stelt Theophylactus voor met de woorden: "u heeft toch Christus aangedaan, die van Zich zegt: "Ik ben de waarheid. " Het is dus zeker juist, dat, nadat de apostel de Kolossensen heeft vermaand om enige zonden te vermijden, hij nog op het algemene wijst, zonder hetwelk ook dat nooit, ten minste niet in Christelijke zin, kan worden volbracht, door te schrijven: "u heeft de nieuwe mens aangedaan, die vernieuwd wordt tot kennis naar het evenbeeld van degene, die hem geschapen heeft. " Met het woord "tot kennis" wordt het deel van de vernieuwing aangegeven en wordt van die kennis gehandeld, waarvan in Hoofdstuk 2: 2 sprake was, om echter tevens de vormen aan te geven, volgens welke de vernieuwing moest geschieden, wordt verder gezegd "naar het evenbeeld van degenen, die hem geschapen heeft". Dat Paulus bij deze uitdrukkingen zinspeelt op de scheppingsgeschiedenis, is onmiskenbaar.

Is nu het evenbeeld van God in de ziel hersteld, dan vallen de scheidsmuren onder de mensen weg. Allen staan God even na en dezelfde Heiland, die in allen alles is, verbindt hen onder elkaar.

De begrippen "Griek, Jood" doelen op de beide grondtypen in de geschiedenis van de volken, besnijdenis en voorhuid op het godsdienstig verschil, het "barbaar, Scyth" heeft betrekking op het onderscheid van de voor-Christelijke maatschappij. Al deze tegenstellingen en onderscheidingen bestaan in het Christelijk bewustzijn, of voor de kennis van het geheim van God principiëel niet meer. In de plaats van dat alles is getreden Christus als het "alles in alles. " Alles, wat voor de Christen nog een werkelijke betekenis heeft wat zijn belangstelling nog in een hogere richting trekt, is samengevat in de persoon van Christus; en Hij, Christus, is in allen, d. i. alle individuen zijn met Hem vervuld en door Hem doordrongen (Hoofdstuk 2: 10 en 19). Hij is in de nieuwe, wedergeborene individualiteit het menselijke verenigingspunt, middelpunt en doel.

Absoluut is de eis voor elke mens Christen te worden, Christen te zijn; absoluut recht heeft de gemeenschap met Christus, maar ook alleen zij en de onderscheidingen naar nationaliteit, confessie, ontwikkeling en stand hebben tegen deze alleen relatief recht; maar dit zeker in zo verre dat absolute recht ongekrenkt blijft.

EPISTEL OP DE VIJFDE ZONDAG NA EPIFANIEN

Het Evangelie van deze dag (Matth. 13: 24 vv.) handelt over het onkruid op de akker, over de vermenging van de kinderen van God met de kinderen van Belial in de wereld; als dan de wereld een vermenging is van kinderen van God en kinderen van Belial en de vijand van de zaligheid het allerliefst onder het zaad van de Heere, onze God, zijn kinderen inzaait, dan is er voor de kinderen van God een groot gevaar. Het boze steekt aan, omdat het in alle mensen plaats kan vinden, omdat ook in de kinderen van God vatbaarheid ervoor aanwezig is. Het zuurdeeg verzuurt het zoete deeg, het goede deeg maakt het zuurdeeg niet zoet. Zo hebben ten allen tijde de kinderen van God te vrezen, dat zij door de boze verslonden worden; en welke raad, welke vermaning zal nu uit dit gevaar voor hen voortvloeien. Zonder twijfel geen andere raad, dan dat zij zich te nauwer aansluiten, om zich des te vlijtiger en ijveriger te gedragen en op de gemeenschappelijke grond van hun allerheiligst geloof elkaar te dragen en op te bouwen. Juist dat is het, waartoe de apostel in de tekst van het epistel vermaant, zodat men het verband en de zin van de beide teksten van deze zin zou kunnen samenvatten in dit woord: omdat de kerk van God midden onder de menigte van Belialskinderen door deze wereld moet gaan, moeten haar leden zich met alle ernst aan elkaar sluiten en, in getrouwe zielenzorg voor elkaar, daarnaar zoeken, dat zij ongedeerd en ongescheiden tot de poorten van het eeuwige leven komen.

Het dulden van de bozen in het midden van de goeden, waarop het Evangelie wijst, heeft zijn grond in de geduldige, lankmoedige liefde van de Verlosser, die tijd geeft tot bekering en op verbetering wacht. In zo'n geduldige en verschonende liefde openbaart zich de heerlijkheid van de Heere. In het epistel wordt deze geduldige en lankmoedige liefde jegens de naaste de Christen op het hart gedrukt en de heerlijkheid van de Heere, zoals die in de wederkerige gemeenschap van de liefde, die de Zijnen onder elkaar voeden en in de godsdienstige gemeenschap, waardoor zij elkaar stichten, haar weerklink vindt, is de toon van Epifaniën, die zich verheft. - Wat is het sieraad van Gods kinderen? 1) hartelijke liefde, 2) kostbare vrede 3) heilige oefening. Ons kindschap van God; wij beschouwen 1) de grond, waaruit het voortkomt, 2) de wijze, waarop het zich vertoont, 3) het middel, waardoor het krachtiger wordt.

Wat is een Christen 1) volgens zijn goddelijke staat, 2) volgens zijn heilig wezen, 3) volgens zijn zegenrijke invloed. (EIG. ARB.).

Het leven van de Christen een heilige godsdienst: 1) waarom het dit moet zijn; 2) wat ertoe behoort.

Uw Evangelie zij overeenkomstig uw waardigheid: 1) bent u door de Vader verkoren, heilig u dan voor Hem; 2) bent u door de Heilige Geest geheiligd, verdiep u dan in het woord; 3) bent u in Christus bemind, doe dan alles in Zijn naam!

Wanneer woont het woord van Christus overvloedig in een gemeente? Als in deze 1) de openbare godsdienst getrouw wordt waargenomen, 2) de huiselijke godsdienst veel wordt geoefend,
3) het gebruik van beide goede vruchten draagt.

Hoe kunnen al onze dagen tot ware Zondagen worden? Als wij 1) alle dagen het juiste Zondagsgewaad aandoen? 2) door ware Zondagsvrede ons laten besturen, 3) de ware

Zondagsgast bij ons herbergen, 4) het ware Zondagsgesprek voeren, 5) op alle dagen de juiste Zondagswijding weten over te dragen.

12. Doe dan aan, om u te vermanen, dat u de nieuwe mens, waarvan ik van te voren (vs. 10 v.) tot u sprak, nog nader in het sieraad van zijn voornaamste deugden aantrekt, als uitverkorenen van God, heilige en beminden, zoals u bent (Rom. 1: 7; 8: 33. 1 Thessalonicenzen. 1: 4; 2 Thessalonicenzen. 2: 13. 1Kor. 6: 12 Efeze. 4: 12; 5: 3; 6: 18) en overeenkomstig welke eigenschap u in dat sieraad moet verkeren, de innerlijke bewegingen van de barmhartigheid, goedertierenheid, ootmoedigheid, zachtmoedigheid, lankmoedigheid (vgl. Rom. 13: 14 MATTHEUS. 9: 36; 11: 29)

13. Leef samen, elkaar verdragend, als u met zwakheden en gebreken van uw naaste te doen heeft, a) en vergevend de een de ander, als iemand tegen iemand enige klacht heeft, hetzij die van lichter of zwaarder gewicht is; zoals Christus u vergeven heeft, doe ook u zo (Efeze. 4: 1 v. ; 32).

a) Mark. 11: 25

De apostel leidt deze vermaningen als gevolgtrekkingen onmiddellijk af uit de veronderstelling in vs. 9 v. genoemd, dat de Kolossensen de oude mens hadden uitgetrokken en de nieuwe aangedaan. Het blijkt namelijk hieruit vanzelf, dat zij nu ook die deugden moeten aantrekken, die met het wezen van de nieuwe mens overeenkomen.

Deze positieve vermaning is door het "die vernieuwd wordt" in vs. 10 als voortdurend geldende eis gemotiveerd; hoewel zij de nieuwe mens hebben aangetrokken, moeten zij hem toch altijd weer opnieuw opnemen. Het "als uitverkorenen van God, heilige en beminden" geeft de rechtmatigheid van de eis te kennen en het onafgebrokene van de plicht van de vervulling. Het eerste "uitverkorenen van God", dat op een verkiezing zonder enige verdienste uit vrije genade wijst, wordt nader verklaard in de beide andere "heilige en beminden." Deze woorden geven te kennen, dat zij wat de staat aangaat heilig zijn, wat de verhouding betreft steeds voorwerpen van de liefde van God.

Evenals in Efez. 5: 1 v. wordt gezegd: "als geliefde kinderen wandelt in de liefde", zo moet de herinnering van de lezers aan hun verkiezing en aan hetgeen zij als uitverkorenen zijn, dienen om de deugden, tot welke beoefening zij worden aangemaand, voor te stellen als iets, dat vanzelf spreekt. Het was barmhartigheid, dat God hen verkoos en zo is een hart van barmhartigheid vervuld, ook het eerste, dat van hen moet worden geëist. Waar nu barmhartigheid is, daar is goedertierenheid (vriendelijkheid 2 Kor. 6: 6 Gal. 5: 22 Tit. 3: 4) en deze goedertierenheid heeft ootmoedigheid bij zich; want die zelf uit barmhartigheid, goedertierenheid heeft ondervonden (Efeze. 2: 7), zal zich niet hoog verheffen tegenover anderen en in zachtmoedigheid (Efez. 4: 2) zal hij hen graag geven en dienen, in plaats van aanspraken te maken of te doen gelden; hij zal in lankmoedigheid (Rom. 9: 22) verbeiden, als het bij een ander niet is, zoals het moest wezen, in plaats van met strengheid aan te tasten of los te laten. Evenals in Efez. 4: 2 op "met lankmoedigheid" zo volgt hier op "lankmoedigheid" ook "elkaar verdragend", om een gedrag te noemen, dat het gevolg van lankmoedigheid is. Een nadere bepaling, zoals daar is bijgevoegd, "in liefde" is hier niet nodig, waar het "vergevend de een de ander" tegelijk met een wijzen op Christus handelen ten onze opzichte onmiddellijk daarmee verbonden wordt (de apostel wil integendeel later (vs. 14) nog in het bijzonder over de liefde spreken, evenals hij in vs. 15 van de vrede spreekt, welks band volgens Efeze. 4: 3 v. de gemeente moet samenhouden tot enigheid in de geest). Evenals nu in

Efeze. 4: 32 wordt gezegd: "wees jegens elkaar goedertieren, barmhartig en vervolgens met heen wijzing op Gods handelwijze jegens ons, die ons vergeven heeft in Christus, de vermaning volgde: "elkaar vergevend", zo volgt hier, waar vooraf sprake was van een aandoen van de innerlijke bewegingen van barmhartigheid en goedertierenheid een dergelijke vermaning, met heen wijzing op de vergeving, die Christus zelf ons heeft gegeven - een verscheidenheid, die voor onze brief van belang is en die in verband staat met het op de voorgrond stellen van Christus en diens verhouding tot ons (Hoofdstuk 1: 19 v.), zoals dat met de aanleiding tot de brief in verband stond.

14. a) En boven dit alles, dat ik u tot hiertoe heb genoemd, doe aan als een opperkleed, dat de overige kledingstukken samenhoudt en de kleding voltooit, de liefde jegens elkaar (Hoofdstuk 1: 4. Efeze. 4: 2), die al die vele bijzondere deugden tot een eenheid verbindt en zo b) is de band van de volmaaktheid (vgl. Rom. 13: 10).

a) Joh. 13: 34; 15: 12 1 Joh. 3: 23; 4: 21 b) Kol. 2: 2

Het zou verwondering kunnen wekken dat de liefde, die toch het principe en de grond van de van te voren genoemde deugden is, het laatst wordt genoemd en als iets bijgevoegds voorkomt. Dit was echter nodig geworden door de voorstelling in een beeld, omdat aan de aard van de liefde, voor zover zij al die deugden principieel insluit en in zich samenvat, in het beeld van het aankleden de plaats van het opperkleed moest worden gegeven, zodat Paulus van de onderkleden (waarbij men altijd nog voor naakt werd gehouden. 1 Sam. 19: 24 Job 24: 10 Jes. 20: 2 en "Ex 12: 34 voortgaat tot het alles samenhoudende (en eerst het volle van de bekleding bewerkende) oppergewaad, welks functie aan de liefde eigen is. Zij, de liefde, is de band of het middel tot verbinding van de Christelijke volmaaktheid, want zonder haar zouden alle afzonderlijke deugden, die op zichzelf tot deze volmaaktheid behoren, zich niet aan elkaar sluiten tot het noodzakelijke harmonische geheel, waarin juist de volmaaktheid bestaat.

Alle bijzondere deugden, die de Heilige Geest in de mens werkt, zijn als kostbare parels, die echter onverbonden en los voor de ogen liggen van de beschouwer en door het afgezonderd zijn niet alleen gemakkelijker verloren gaan, maar ook niet de schone harmonische glans verkrijgen, die zij zonden hebben, als men ze samen verbond. Zij moeten tot elkaar in betrekking en het elkaar in verband worden gebracht, opdat uit die al de heilige, door God gewilde volmaaktheid ontstaat, die wij in Christus Jezus zien en van Hem uit genade moeten erven. Deze vereniging nu ligt in de liefde, die is de band, de vereniging van alle deugden, die in vs. 12 v. genoemd zijn en beproeft men de liefde van deze weg te laten, dan verkrijgt men de beschrijving van de fijnste, maar ook van de hoogste mate van zelfzucht, van een zelfzucht, die een tijd lang zeer gelijkvormig aan de deugd kan schijnen, maar toch aan de afgrond en de hel is toegewijd, zoals zij daaruit is opgekomen. Men verenigt echter al die genoemde deugden aan de broederlijke liefde, evenals aan een band, dan verkrijgt men de beschrijving van de edelste volkomenheid. Barmhartigheid uit broederlijke liefde, goedertierenheid in broederlijke liefde, ootmoedigheid, zachtmoedigheid, lankmoedigheid in broederlijke liefde, elkaar verdragen en opbouwen, wederkerig vergeven en ten goede houden uit broederlijke liefde, dat geeft inderdaad een verbinding, een band, een diadeem, een kroon van kleinoden en parels, waarboven men kan schrijven: "volmaaktheid", Christelijke volmaaktheid, schoonste mate van deugd; en men zou alleen bedroefd kunnen worden, omdat de liefde, de band van alle deugden tot volkomenheid, vaak zozeer ontbreekt, en dan de ene heilige deugd vanwege de andere in zo grote nood komt, ja zelfs schipbreuk lijdt.

15. En de vrede van God (volgens betere lezing van de grondtekst: de vrede van Christus, Joh. 14: 27) heerst in uw harten, terwijl u zich bepaald door deze bij al uw spreken en handelen laat leiden, tot welke vrede u ook geroepen bent. Zo is mijn mening, dat u deze in uw harten moet laten heersen, geheel overeenkomstig met hetgeen volgens Gods genadig welbehagen bij in het geval moet zijn. U bent daartoe geroepen als degenen, die door de één Geest, die zij krijgen (1 Kor. 12: 13), tezamen leden zijn in een lichaam (Efeze. 4: 3 v.); en wees dankbaar voor die genade, u bewezen (Hoofdstuk 2: 7).

De apostel zegt hier wat de Christenen nodig hebben, opdat daaruit de liefde en alle deugden voortspruiten: de vrede van Christus moet hun harten vervullen en regeren. Daarmee is bedoeld de volle bevrediging van de ziel, die rust op de zekerheid, dat men in Christus een verzoende God en Vader heeft; deze nu moet regelend en leidend in de harten van de lezers gebied voeren. Als daarom de broederlijke liefde vermaant tot verzoening, maar de oude natuurlijke mens wil niet toegeven en verlangt wraak, dan moet de vrede van Christus in ons de strijd ten einde brengen en de liefde doen zegevieren. Het bezitten van deze zielenvrede is ook het eerste doel, waartoe God de Christenen uit de wereld tot Zijn rijk heeft geroepen (MATTHEUS. 11: 29), en wel hen geroepen heeft in één lichaam, zodat zij in één lichaam als de leden daarvan zijn. De vrede van Christus is dus niet alleen iets individueels en persoonlijks, maar tevens iets, dat het eigendom van de gehele gemeente is geworden en waaraan de bijzondere leden deel hebben, omdat zij behoren tot het lichaam, waarvan Christus het Hoofd is, zodat ook de leden onder elkaar verbonden en eensgezind moeten zijn volgens Jezus Christus (Rom. 15: 5). Nu is de roeping, evenals de overbrenging in de gemeente van Christus en het daarmee verbonden ontvangen van dan vrede een weldaad, die niet alleen verplicht tot goedertierenheid jegens de broeders, maar ook tot levendige betoning van oprechte dank, waarom de apostel er bijvoegt: "en wees dankbaar. "

16. Het woord van Christus, dit middel van de genade tot opwekking en bevordering van het Christelijk geloofs- en gemeenteleven, waarvan ik hier van te voren gesproken heb, woont rijkelijk in u, terwijl u het tot onderlinge lering, vermaning en opbouw (Fil. 2: 1) aanwendt en dit in alle wijsheid, zoals wij, de dienaars en verkondigers van dit woord, het zo gebruiken (Hoofdstuk 1: 28). Leer en vermaan elkaar (vs. 13), niet alleen bij uw godsdienstige bijeenkomsten, maar ook in het dagelijks verkeer, met psalmen en lofzangen en geestelijke liederen, zingend, ook daar, waar u alleen bent, om uzelf te stichten en uit de volheid van Christus genade voor genade te verkrijgen (Joh. 1: 16. 2 Petrus 3: 18), de Heere met aangenaamheid in uw hart (Efez. 5: 19. 1 Kor. 14: 28).

De apostel wil nu niet verder afzonderlijke deugden optellen, maar de Kolossensen ten opzichte van al het overige op het woord van Christus wijzen.

Dit woord van Christus moeten de Christenen als de bron van hun geloof, als het voedsel van hun liefde, als de bewaarder van hun vrede, als de opwekker tot ware dankbaarheid onder hen, in hun gemeente doen wonen; zij moeten het als een dagelijkse huisgenoot in hun midden een plaats geven en recht in huis laten bezitten.

Het woord van Christus is het woord, dat Christus heeft gesproken, hetzij indirect door Zijn heilige profeten in het Oude Testament, hetzij onmiddellijk bij Zijn omwandelen op aarde (en omdat dit woord naar zijn werkelijke inhoud een getuigenis van Hem zelf is, zo is het tevens het woord, dat van Hem spreekt, Hem verkondigt, 1 Kor. 1: 6). De apostolische gemeenten lazen in haar vergaderingen zonder twijfel het indirecte woord van Christus in het Oude Testament; Zijn onmiddellijk woord werd hun of door de apostelen (en Evangelisten vgl. bij

Hoofdstuk 4: 17) verteld, of in de gaandeweg meer wordende Evangeliën en epistelen gelezen. Dat moest ook zijn; daarom zegt Paulus: "het woord van Christus woont rijkelijk in u. "

Omdat de apostel snel hierop ook van geestelijke liederen spreekt, kan men ook dat, wat uit de bron van de woorden van Christus, onder de leiding van de Geest in alle waarheid, nuttigs is uitgevloeid, tot het woord van Christus rekenen.

Rijkelijk of met grote overvloed moeten zij het onder zich laten wonen, dus niet karig, of nu en dan eens, zoals dat het toeval bestuurt, maar met grote ijver.

"In alle wijsheid" voegt Paulus erbij; want velen misbruiken het woord van Christus, of gaan er verkeerd mee om.

Zeer gepast sluit zich aan de vermelding van het woord van Christus die aan van de psalmen en lofzangen en geestelijke liederen, want deze groeien uit het woord van God en Christus op en maken het op bijzondere manier levendig en werkzaam. Het Christelijke lied is zelf een prediking van het woord van God en heeft zijn waarde juist daarin, dat het dit is.

Bij de heidenen was het onderlinge leven een school van alle ongerechtigheden, hun gesprekken op de markt en de straten, in de huizen en de gastmalen legden er getuigenis van af, wat een verschrikkelijke onreinheid in het zedelijk leven was ingedrongen. Bij de Christenen moet het onderling verkeer een school van alle deugden zijn en dat kan het worden, als zij elkaar met psalmen, lofzangen en geestelijke liederen zo leren en vermanen, dat zij tot geloofsversterking en tot opwekking van de liefde dit en dat vers uit hun liederenschat elkaar toespreken, de inhoud van dit en dat geestelijk lied voor elkaar ontwikkelen en uitleggen en evenals dat bij de Hernhutters in de zogenaamde zang-stonden plaats vindt, bij gemeenschappelijke samenkomst en door afwisselend koorgezang elkaar op grond van de heilrijke leer tot een oprechte, blijde, ijverige wandel in de godzaligheid opbouwen.

Naardien de Heilige Geest wist, hoe slecht het menselijk geslacht zich tot deugd laat leiden en hoe wij daarentegen geneigd zijn tot zodanige dingen, die voor de natuur bekoorlijk zijn: wat moest Hij doen? Hij heeft de liefelijkheid van het gezang vermeerderd door heilrijke lessen! Juist naar de manier van de verstandige artsen, die, om de onwillige mens een bittere artsenij te leren drinken, vaak de rand van de beker met honing bestrijken, zo komt ook de melodie van de psalmen in ons gemoed, opdat daardoor jonge mensen naar hun mening wel alleen maar zingen, maar in waarheid een zeer juiste onderrichting voor hun ziel verkrijgen.

O Heere! wat heb ik geweend over uw psalmen en lofzangen, toen ik zo innig bewogen werd over de aangename stem van uw heilige gemeente! Deze stemmen zijn in mijn oren gedrongen en uw waarheid drupte in mijn hart en door deze uw waarheid ben ik verwarmd en is in mij een godzalig gevoel verwekt, zodat mij de tranen in menigte ontvloeiden en het was mij te midden van die tranen zo goed.

Na het zingen met de mond tot lering en vermaning, dat bij afwisseling moet geschieden, plaatst de apostel als een tweede punt van het leven van de godzaligheid door het rijkelijk inwonen van het woord van Christus, het stille zingen van het hart, dat ieder voor zich in zijn binnenste Gode moet wijden, d. i. het prijzen van God in stilte tot stichting van de inwendige mens.

De vrede van Christus, die in het hart woont (vs. 15) werkt ook in het hart het zingen voor de Heere en dit onderhoudt en vermeerderd weer het eerste.

17. En al wat u doet met woorden of met werken, doe het alles in de naam van de Heere Jezus (vgl. Joh. 14: 13 v. ; 16: 23 v.), a) God de Vader dankend (Rom. 15: 6. 1 Kor. 15: 24 15. 6 1Co)door Hem (Efez. 5: 20. 1 Kor. 10: 31. 1 Petrus 4: 11

a) 1 Thessalonicenzen. 5: 18

In een vermaning tenslotte spreekt Paulus nog over het gebed van het Christelijk leven. Alles, wat de Christen moet betonen, kan worden samengevat in dat woord: "in de naam van Christus. "

Naar Hem smaakt, naar Hem geurt, naar Hem klinkt uw gehele leven!

De werken van de Christen hebben geen namen, geen vaste tijden en plaatsen. Daarom noemt Paulus hier geen afzonderlijk werk, maar vat ze allen als met een greep samen en maakt ze allen goed. Hetzij eten, drinken, slapen, waken, gaan, staan, spreken, zwijgen, werken, rusten, het is alles goed en kostelijk, omdat het alles geschiedt in de naam van Jezus, wanneer wij met vast geloof aannemen, dat Christus in ons is en wij in Hem, zodat wij rusten en Hij in ons leeft en werkt. Een Christen moet niets doen met eigen kracht of goeddunken, maar overtuigd zijn dat God met hem en door hem werkt. Daaruit kan dan verder voortvloeien, dat men God lof en dank toebrengt, wie alleen van alle goeds de roem en de eer toekomt. Maar wie uit eigen kracht iets doet, al prijst hij God ook met de lippen, liegt toch en is niet waarachtig, evenmin als de huichelaar in het Evangelie. De dankbaarheid is het offer en het enige werk, dat wij kunnen en moeten doen voor God. En dit toch nog niet door onszelf, maar door onze Middelaar Jezus, zonder wie niemand tot de Vader komt, of toegelaten worden kan.

Het zegt in de eerste plaats geen zaken te doen, dan volgens de wil en het bevel van de Heiland. Het bestaan van een echten Christen moet dit zijn, niet meer voor zichzelf te leven, maar voor die, die voor Hem gestorven is en opgewekt, naar 2 Kor. 5: 15 Zal dat plaats hebben, dan moet noch onze eigen genegenheid, noch de drang van mensen, maar de wil en het welbehagen van Christus de bewegende en aandrijvende oorzaak zijn, waardoor wij ons laten besturen. Zonder dit doen wij geen zaak van plicht recht in het geloof en dus ook niet in Jezus naam, maar in onze naam, op eigen gezag, of in de naam van de mensen, dat is, door aandrijving en bevel van de mensen. Alles te doen in Jezus naam, zal te kennen geven, alles wat wij aanvaarden, te beginnen met een aanroeping en erkenning van Jezus naam, Hem in het oog houdend, als die grote Zaligmaker, door wie alleen onze personen en zo ook onze daden en verrichtingen aangenaam bij God kunnen zijn. Ook dan, wanneer een Christen de beste en loffelijkste daden verrichten zal, moet Paulus' gezindheid steeds de zijne zijn, namelijk, om ook in deze gevonden, dat is aangezien en gerekend te worden in Christus, niet hebbende zijn eigen gerechtigheid, maar die gerechtigheid, die uit God is door het geloof. Zo bidt men, bijvoorbeeld, in Zijn naam, wanneer men niet alleen op Zijn last en bevel bidt, maar ook steunende op Zijn gerechtigheid en voorbeding, tot de Vader gaat door Hem. Alles in Jezus naam te doen, zal ten derde uitdrukken, op de kracht en hulp van Jezus tot bekwaam maken, te zien en van Hem deze alleen te verwachten, met een nederig, afhankelijk bestaan en een volstreekte verloochening van alle eigen kunnen. Zo zei David eens tot Goliath, dat hij tot hem ten strijde kwam in de naam van de Gods van Israël; en de Messias, dat het was in 's Heren naam, dat Hij de vijanden had uitgehouwen. Een Christen, die zo handelt, vertrouwt niet op boog en spies; hij weet dat zijn eigen arm hem geen heil beschikken kan; hij heeft een indruk

van Jezus' woord: zonder Mij kunt u niets doen; en zegt hij al eens gelovig: in God zullen wij kloeke daden doen, het is alleen met uitzicht op die Held, bij wie hij weet dat de Heere hulp besteld heeft. Om kort te zijn, alles te doen in de naam van de Heere Jezus, zegt ook in alles, wat men doet, de eer en heerlijkheid van Jezus te beogen. In die zin wordt meermaal van Jezus naam, om Zijn roem en heerlijkheid uit te drukken, gewaagd en wanneer gezegd wordt, dat alle knieën zich in Zijn naam buigen zullen, is het zeker te zeggen dat de heerlijkheid van de verhoogde Messias door allen erkend zou worden. Zo doet dan ook een Christen alles in Jezus naam, wanneer bij en onder zijn verrichtingen dit zijn eerste en voornaamste doelwit is, dat de naam van onze Heere Jezus in en door Hem wordt groot gemaakt; en het zijn doel is, dat 's Heilands macht, wijsheid, alvoldoendeheid, trouw en genade allerwegen openlijk mogen geroemd en geprezen worden.

Zodanig handelen in de naam van Jezus moet steeds met dankzegging vergezeld gaan, waarmee de apostel voortgaat: "dankende God en de Vader door Hem. " In Christus heeft God ons een onuitputtelijke rijkdom van genade laten toevloeien; want genade hebben wij toch onder alle omstandigheden ontvangen, zoals Augustinus zegt: Zij het onder Zijn weldaden, zij het onder Zijn slagen, loof Hem, die u liefkoost door gaven, opdat u niet afvalt, of die u, de ontglipte aangrijpt, opdat u niet te gronde gaat! " Wij moeten de rijkdom van deze genade kennen, en ons door die kennis laten leiden, om van onze kant geheel ons leven in woord en daad als een offer van dank tot God de Vader te laten opstijgen; en wel moet onze dank door Hem, door onze Middelaar Jezus Christus tot God komen, omdat toch alleen door de verdienste van Jezus Christus de offeranden van onze dank voor God aangenaam kunnen zijn.

II. Vs. 18-Hoofdstuk 4: 6. In Efeze. 5: 21 werd aan de eis, die wij aan het einde van de vorige afdeling hebben gelezen, de nadere verbonden: elkaar onderdanig zijnde in de vrees van God. Hierop liet vervolgens de apostel zijn onderrichtingen volgen over de rechte verstandhouding en betrekking tussen de vrouwen en haar mannen, de kinderen en hun vaders, de knechten en hun heren. Hier volgt daarentegen de huisregel, of de vermaning, die betrekking heeft op de verhouding van de bij elkaar behorende leden van het huis tot elkaar zonder dat tussenvers. Daarentegen is de inhoud kort en pregnant voorgehouden. De uitvoerige onderrichting over de verhouding van man en vrouw is achterwege gelaten, terwijl daarentegen de knechten de meer omstandige aanwijzing, hoe zij zich in hun stand moeten gedragen, evenals daar verkrijgen (vs. 18-Hoofdstuk 4: 1). Hierop volgen nog vermaningen tot gebed en waakzaamheid, alsook tot voorbede voor hem, de apostel, waarbij ook gedacht wordt aan de nog ongelovige, aan de ene kant tot het kwade verleidend, aan de andere kant het goede tegenstrevende wereld (vs. 2-4). Op dit gebied blijft vervolgens ook de vermaning, die het geheel besluit, een vermaning tot een wijs handelen tegenover degenen, die buiten zijn en tot een spreken met zout besprengd, omdat het zoeken moet zijn de nog ongelovige wereld te winnen, of ten minste haar tegenspraak te doen verstommen. (vs. 5 en 6).

18. a) Vrouwen, wees uw eigen mannen onderdanig, zoals het betaamt in de Heere (Efez. 5: 22-24. 1 Petrus 3: 1-6)

a) Gen. 3: 16. 1 Kor. 14: 34

19. Mannen, heb uw vrouw lief en wordt niet verbitterd tegen haar (Efez. 5: 25-33. 1 Petrus 3: 7

Dat de vrouwen onderdanig zijn aan haar mannen is zoals het bijgevoegde "zoals het betaamt", door de echtelijke staat zelf reeds geëist. Maar Christelijke vrouwen moeten het doen "in de Heere", om daardoor te bevestigen, dat zij de Heere toebehoren. Dit toch brengt mee, dat zij datgene doen, wat volgens de zedelijke aard van deze natuurlijke gemeenschap goed is. Moeten de vrouwen haar mannen onderdanig zijn, aan de andere kant moeten de mannen liefdevol zijn jegens hun vrouwen en niet verbitterd of toornig.

Dat Paulus hierin in het bijzonder waarschuwt, heeft niet zozeer zijn reden in bijzondere toestanden van de gemeente te Kolosse als wel daarin, dat de man als het hoofd van de vrouw, aan wie deze onderdanig moet zijn, met name bij het meer nederige standpunt, dat de vrouw in de oude tijd innam, gemakkelijk tot hardheid en bitterheid jegens haar kon worden verleid, als zij zich niet in ieder opzicht aan zijn wil onderwierp.

Bitterheid sluipt het eerst binnen bij de nauwste verbintenissen, als wij de zwakheden van de ander ontdekken, of waar men zich makkelijk overijlt. De man kan daartoe worden verleid, als de vrouw zijn wensen niet bevredigt.

20. Kinderen, wees uw ouders gehoorzaam in alles, want dat is de Heere welbehaglijk (Efeze. 6: 1-3).

21. Vaders, terg uw kinderen niet door onbillijke eisen, spottende berispingen, of in het algemeen enige verlagende behandeling, opdat zij niet moedeloos, niet ontstemd, verdrietig of angstig worden (Efeze. 6: 4).

Dat de apostel over de gehoorzaamheid, door kinderen aan de ouders te betonen, niet nader over dergelijke gevallen spreekt, waarin een niet volgen van de kant van de kinderen door een hogere plicht geboden is, heeft daarin zijn grond, dat hij alleen de fundamentele artikelen ten opzichte van de juiste verhouding in de verschillende huiselijke omstandigheden met weinige, krachtige trekken wil aangeven. Als zodanig moet echter altijd de onvoorwaardelijke gehoorzaamheid van de kinderen aan de ouders genoemd worden, zoals dat ook de woorden "dat is de Heere welbehaglijk" moeten uitdrukken en zodanig bewustzijn van de gehoorzaamheid van Christus moet nu voor de kinderen de drang zijn tot betonen van die gehoorzaamheid.

Als Paulus vervolgens tot de vaders zegt: "terg uw kinderen niet, opdat zij niet moedeloos worden", dan is dat gezegd tegen hen, die hun kinderen met hardheid opvoeden. Het gevolg daarvan is, dat het gemoed van de kinderen, omdat het nog teder is, geheel in vrees en angst komt, en uit haat tegen hun ouders komt het voort, dat zij ontlopen en doen, wat zij anders nooit zouden hebben gedaan.

Door onrechtvaardige of al te strenge behandeling, die het kind moet ondergaan, zonder aan het beledigd rechtsgevoel voldoening te kunnen geven, vervalt het in een moedeloze, verdrietelijke en dus onzedelijke stemming, een wanhoop, die alle zedelijke wilskracht verlamt. Treffend zegt Bengel: "Een gebroken gemoed is vernietiging van de jeugd. "

22. a) Dienstknechten, wees in alles gehoorzaam uw heren naar het vlees, niet met ogendiensten, als mensenbehagers, als degenen, die zich alleen ten doel stellen, mensengunst te verwerven, maar in plaats van met de ogen te dienen, met eenvoudigheid van het harten. Als deze aanwezig is, dan doet men zich voor zoals men is en zoekt men niet de onzuivere verkeerde gezindheid te verbergen achter een gezochte schone schijn (1 Kron. 29: 17). En die

eenvoudigheid moet zijn vrezende God; men moet niet zoeken mensen te behagen, maar bij al wat men doet, bedenken, dat de Heere te vrezen is (2 Kor. 5: 11).

a) Efez. 6: 5. 1 Tim. 6: 1 1 Petrus 2: 18

23. En al wat u in uw dienstwerk doet, doe dat van harte, niet als gedwongen en met tegenzin, maar bereidwillig en met vreugde. Doe het als de Heere, voor wiens aangezicht u wandelt en niet de mensen, die voor uw oog geheel op de achtergrond moeten treden.

24. De mensen moeten geheel en al als uw meesters op de achtergrond treden en de hemelse Heer u voor ogen staan, wetend, dat u van de Heere zult ontvangen de vergelding van de erfenis, de vergelding voor uw trouwe diensten in de hemelse erfenis, die Hij u zal toedelen (1 Petrus 1: 4 vv. MATTHEUS. 25: 31), terwijl u toch van de mensen geen erfenis krijgt (Gen. 21: 16). Doe daarom, zoals ik u gezegd heb, alles als de Heere; want u dient de Heere Christus, u staat, omdat u toch slaven bent, werkelijk tot Hem en niet tot mensen, in die betrekking.

U dient de Heere Christus, bekleed u dan een eervolle plaats, om het even of u in hoogheid gezeten of in de schaduw geplaatst bent, Hem kan men in elke levenskring dienen en zelfs de aartsengel kent geen hoger eer, dan Hem op Zijn wenk te gehoorzamen. U verricht een heilige taak, binnen juiste grenzen beperkt; die Christus dient, heeft niet allereerst te bedenken wat mensen behagen, of wat eigen zin en lusten kan strelen, maar, wat wil de Heere dat ik doen zal. U strijdt een zware strijd, want de Christus van God onverdeeld, blijmoedig, standvastig te dienen, het zal geen enkele dag begonnen, veelmin voleind kunnen worden, zonder dat de vijand daarbuiten en de vijand hier binnen zich daartegen met alle krachten verzetten. Maar dient u niettemin de Heere Christus. dan vind u ook een vaste steun in het woord en de nabijheid van Hem, die nog nooit de Zijnen op de aan vertrouwde post aan eigen hulpeloosheid heeft overgelaten en hen niet slechts uitzendt, maar onzichtbaar zelf meegaat om hun zwakheid te sterken. U dient de Heere Christus, maar u wacht dan ook een onvergankelijk loon, zo echt Hijzelf heeft gezegd: als iemand Mij dient, de Vader zal Hem eren. De wereld is als Laban, die in zijn baatzucht ook de ijverigste Jakob het loon wel tienmaal verandert en hem eindelijk in het verderf zou doen komen, had God het niet genadig verhinderd; de Christus herhaalt tot de Zijnen, wat God tot Abraham zei: "Ik ben uw schild, uw loon zeer groot. " Reeds aan de werken in Zijn dienst is een beloning verbonden, groter dan de arme aarde kan geven en in het land van de volmaakte vrijheid zal allerm minst worden gevraagd, of men hier op de lange ladder van de dienende geesten een hoger of lager sport heeft betreden, maar alleen of men echt op de ladder geweest is, dan wel - dromend aan haar voet heeft geslapen, als niet erger dan dit. Die hier in het weinige getrouw was, wordt daarboven over het vele gezet en onder de kroondragers in het hemels Jeruzalem zijn er zeker, die zich hier weleens tot een hele of halve slavendienst neerbukten, waarvan zich de wereld, als maar immer doenlijk, verschoonde.

25. Maar die en dat is de andere kant van de waarheid, zo-even uitgesproken, onrecht doet door opzettelijke schade, die hij zijn lichamelijke Heere veroorzaakt (Filemon 1: 18), die zal van de Heere bij Zijn gericht door Zijn straffende vergelding het onrecht dragen, dat hij gedaan heeft (2 Petrus 2: 13); en als u zou menen, dat hij u, de uitverkorenen van God, Zijn heilige en beminden (vs. 12) een onrecht, uw heidense meesters aangedaan, niet zwaar zal aanrekenen, dan bedriegt u zich, want er is bij God geen aanneming van de persoon (Efeze. 6: 5-8).

HOOFDSTUK 4

1. Heren, doe uw dienstknechten recht en gelijk, geef alles, waarop zij rechtmatig aanspraak hebben (MATTHEUS. 20: 4) en wat u als rechtgeaarde meesters hen geven moet; doe hun wat recht en billijk is, wetende dat ook u, evenals uw dienstknechten, een Heere heeft in de hemel, aan wie u verantwoordelijk bent (Efeze. 6: 9).

Het moet de aandacht trekken, dat Paulus de verhouding van de dienstknechten met grotere uitvoerigheid behandelt dan de vroeger besprokene, maar zeker niet minder belangrijke. Het is mogelijk, dat dit zijn aanleiding heeft in de vlucht en de bekering van Onesimus, de slaaf, die te Kolosse was geboren (vgl. de gelijktijdig geschreven brief aan Filemon); want de tegenstellingen zijn hier nog scherper getekend dan in de brief aan de Efeziërs.

Evenals bij kinderen tegenover hun ouders (vs. 20), zo wordt bij de dienstknechten tegenover hun heren gezegd: "wees in alles gehoorzaam. " Wat echter daar tot nadrukkelijke aanbeveling van deze gehoorzaamheid is gezegd met de korte woorden: "want dat is de Heere welbehaaglijk", wordt hier in verschillende zinnen uiteengezet, die wat inhoud aangaat en grotendeels ook in uitdrukking met de overeenkomstige afdeling van de brief aan de Efeziërs overeenstemmen. De eerste zin (vs. 22) eist, dat het gehoorzamen, dat voorgeschreven is, niet bestaat in zodanige dienstbetoningen, waarmee men de meester voldoet alleen voor zover zijn oog reikt en zich hem welbehaaglijk wil maken. Christelijke slaven moesten in eenvoudigheid van het hart, dus zonder iets anders te willen, dan dat zij hun plicht doen, zover als die reikt, gehoorzamen, terwijl zij het in de vrees van de hemelse Heer doen, tegenover wie de aardse heren "heren naar het vlees" (vgl. Rom. 9: 3) genoemd zijn. In de tweede zin (vs. 23 v.) verlangt de apostel, dat zij al hun arbeid gewillig, van ganser harte doen, waartoe echter nodig is, dat zij dat niet doen voor mensen, wier aard en gedrag hen eerder verdrietig en ontstemd zou maken, maar de hemelse Heere, van wie zij ook de vergelding van het loon verwachten, die hen, die op aarde geen bezitting hebben, maken zal tot degenen, die de ware erfenis bezitten. Ten opzichte van de woorden "want u dient de Heere Christus" is het de vraag, of daardoor de onmiddellijke voorgaande zin "wetend, dat u van de Heere zult ontvangen de vergelding van de erfenis" moet worden bevestigd, of, wat wel meer juist zal zijn, de vermaning, die daaraan voorafgaat: "al wat u doet, doe dat van harte als de Heere en niet de mensen. " In dat laatste geval moest echter het woord "dient" genomen worden in die zin, waarin de aangesprokenen woordelijk "dienaars" (vs. 22) heten, zodat de woorden zouden zeggen: "u bent toch wat u bent, namelijk slaven voor de Heere, die is Christus. Als hun slavenleven de Heere gewijd is een bevestiging is van hun verhouding tot Hem, zouden zij dan niet wat zij als slaven werkten, zo doen als degenen, die het doen voor Hem, van wie zij juist daarom ook de vergelding van hun werk verwachten? De apostel gaat echter vervolgens ook over tot een waarschuwing, die in tegenstelling tot het vroeger beloofde loon, die slaaf aangaat, die onrecht pleegt. Zo'n waarschuwing voor het oordeel, dat over hem zal gaan, die zich tegen zijn heer bezondigt door opzettelijk veroorzaken van schade, was wel geschikt om het slot van deze aanspraak te vormen, opdat een Christelijke slaaf bij dergelijke verkeerdheden zich er niet mee zou troosten, dat God wel wat toegeeflijker voor hem zou zijn, omdat hij het harder in zijn leven had gehad, of, als zijn heer geen Christen was, God hem, omdat hij wel een Christen was het bedreven onrecht tegen die niet zo hoog zou aanrekenen. Voor de heren zijn weinige woorden voldoende. De apostel herinnert hen, dat ook zij een Heer hebben, wel niet op aarde, maar in de hemel en vermaant hen, om van dat bewustzijn uitgaande hun dienstknechten te geven wat recht is, omdat God van hen de eigenschap eist van degenen, die recht en billijk denken.

Waren de slaven eveneens Christenen, dan strekte zich voor de heren dat wat "gelijk" was (2 Kor. 8: 13 v.) zelfs zo ver uit als in Filemon 1: 16 nader wordt aangeduid.

OVER HET GEBED EN DE VOORZICHTIGE WANDEL VAN DE CHRISTENEN

2. a) Houd sterk aan in het gebed (Rom. 12: 12) en waak daarin tegen alle gevaren, die uw Christelijke staat bedreigen (MATTHEUS. 26: 41. 1 Thessalonicenzen. 5: 6 en doe uw gebed altijd, zoals het goed is (Ps. 50: 23), met dankzegging voor alle reeds van God ontvangen weldaden (Hoofdstuk 1: 12 v. ; 2: 7; 3: 17 1 Thessalonicenzen. 5: 17v.

a) Luk. 18: 1

Bij de vermaning "houd sterk aan in het gebed en waak daarin" heeft de apostel, zoals duidelijk blijkt, de wereld voor ogen, die de Christen uit- en inwendig verzoekt. Haar verzoekende macht nu moeten de Kolossensen door waken en bidden overwinnen. Dit waken en bidden moet echter altijd met daden verbonden zijn, want bij zijn toerusting tegen de aanvechtingen van de wereld heeft een Christen altijd zowel daarvoor te danken, dat God hem tot hiertoe heeft bewaard, als ook daarvoor, dat hem in Christus de volkomen overwinning verzekerd is.

Ik ken een heilig man, die voordat hij een woord van het gebed sprak gewoon was te zeggen: "Ik dank U voor al uw weldaden die U van de eerste dag af tot nu toe mij, onwaardige, heeft bewezen, voor alle die ik weet en niet weet, voor de openbare en de verborgene, voor die door daden en die door het woord, voor alle, die ik tegen mijn wil heb ontvangen, voor alle, die ik onwaardige heb ondervonden; voor droefheid en troost, voor de straffen van de hel, die U mij toonde, en voor het koninkrijk van de hemelen, waarin U mij opnam.

Het is belangrijk om na te gaan, hoe menige plaats in de Heilige Schrift aan het onderwerp van het gebed is gewijd, zowel door duidelijke voorbeelden als door krachtige bevelen en duidelijke beloften. Wij slaan de bijbel op en dadelijk lezen wij: Toen begon men de naam des Heren aan te roepen en op het punt het boek te sluiten, daar treft het "Amen" op een ernstige smeking ons oor. Smeekgebeden zijn in de bijbel menigvuldig. Hier vinden wij een worstelende Jakob, ginds een Daniël, die op drie tijden daags biddend neerknielt en een David, die met zijn hele hart zijn God aanroept. Wij ontmoeten Elias op de berg, en Paulus en Silas in de gevangenis biddend. Wij hebben een menigte bevelen en duizenden beloften. Wat leert ons dit anders dan het heilig gewicht en de noodzakelijkheid van het gebed? Wij kunnen zeker zijn, dat hetgeen God in Zijn Woord zo voorop heeft gesteld, Hij ook wil dat wij dit tot een hoofdzaak van onze levens zullen maken. Heeft Hij ons veel over het gebed gezegd, het is omdat Hij weet dat wij daaraan zozeer behoefte hebben. Onze behoeften zijn zo vele en zo groot, dat wij niet moeten ophouden te bidden, totdat wij in de hemel zijn gekomen. Heeft u niets nodig? Dan vrees ik, kent u uw armoede niet. Heeft u geen genade van God te vragen? O, dan moge de Heer in Zijn liefde u aan uw ellende ontdekken! Een ziel zonder gebed is een ziel zonder Christus. Het gebed is het stamelen van het gelovig kind, de vreugdekreet van de strijdende gelovige, de rust van de stervende Heilige, die in Jezus ontslaapt. Het gebed is de ademhaling, het wachtwoord, de troost, de sterkte, de eer van een Christen. Bent u een kind van God, dan zult u uw Vaders aangezicht zoeken en in uw Vaders liefde leven. Smeek Hem, dat Hij u heilig, nederig, ijverig en geduldig maakt, dat u in inniger gemeenschap met Christus mag leven en Hij u vaak doet ingaan in het feesthuis van zijn liefde; bid uw God om u tot een voorbeeld en zegen voor anderen te maken en dat Hij u meer doet leven tot eer van Zijn heilige naam. Dat onze zinspreuk zij: Houd sterk aan in het gebed.

3. Als u voor alle heiligen bidt, zoals ik dat van uw liefde tot hen (Hoofdstuk 1: 4) mag verwachten, weest dan biddend meteen ook voor ons, voor mij en de broeder Timotheüs (Hoofdstuk 1: 1 en 3 Fil. 1: 19), dat God ons de deur van het woord, daar waar die nog gesloten is (Fil. 4: 22) opent, a) om te spreken de verborgenheid van Christus (1 Kor. 16: 9. 2 Kor. 2: 12. 2 Thessalonicenzen. 3: 1 v. Efez. 3: 4 Gal. 2: 2), om welke verborgenheid (Hoofdstuk 1: 24 v.) ik ook, in het bijzonder wat mij Paulus aangaat, gebonden ben, zonder dat daarom mijn banden mij een verandering in die verkondiging zouden zijn (2 Tim. 2: 9).

a) Efez. 6: 19. 2 Thessalonicenzen. 3: 1

4. Opdat ik die moge openbaren, zoals ik volgens mijn apostolische roeping moet spreken (Efeze. 6: 18-20), namelijk vrijmoedig en zonder iets achter te houden.

De Christen moet niet alleen bij zichzelf werkzaam zijn tot bevordering van het rijk van God, maar hij moet zijn oog ook vestigen op de wereld, zoals die uitwendig als de menigte van de ongelovigen wordt gezien. Hij moet werkzaam zijn, dat deze door uitbreiding van het Evangelie steeds meer wordt veranderd tot een rijk van God. Zo verbindt zich aan de vorige vermaning tot waakzaamheid en gebed met dankzegging die, die hier volgt, waardoor Paulus de Kolossensen oproept om voor hem te bidden, opdat hij de verborgenheid van God zo openbaart, als hij moest.

Hij vraagt om de voorbede niet, zoals velen menen, opdat hij van zijn banden mocht worden bevrijd, maar dat hem in de gevangenis de vreugde mocht worden geschonken, het Evangelie te verkondigen.

De manier, waarop hij de boodschap van de zaligheid moest verkondigen, was vooral die, dat hij die als apostel van de heidenen verkondigde; had hij nu door de gevangenschap, waarin hij zich op aanklacht van zijn volk bevond, zich ook hierin op het dwaalspoor laten brengen, dan had hij gehandeld tegen het doel, waartoe ook deze hem moest dienen en dat hij ook als gevangene moest vervullen.

De apostel verlangde van de Kolossensen, dat zij ook voor hem zouden bidden. Hij achtte het niet beneden zich om dit van hen te vragen. Hij voelde behoefte aan hun voorbede en stelde er prijs op. En wat wenste hij, dat zij voor hem bidden zouden? Om verlossing van zijn banden? Om opening van de deur van zijn kerken? Ja, ook dit verlangde hij, dat zij van God voor hem begeren zouden; want ofschoon hij zich verblijdde over zijn lijden voor hen, zo voelde hij echter het smartelijke van zijn boeien en wenste ervan ontslagen te worden. Maar dit was het niet zozeer, dat zij voor hem vragen moesten. Nee, hij wenste, dat zij voor hem baden, dat God hem de deur van het Woord opende, opdat hij de verborgenheid van Christus mocht spreken en haar aan de wereld openbaren, zoals het betaamde. Wat een edel bestaan! Wij zien er uit, wat hem het zwaarst op het harte woog, wat hij boven alles begeerde, waarin hij het liefst bezig was, wat een ijverig en getrouw dienstknecht hij was van Jezus Christus.

5. Wandel met wijsheid bij degenen, die buiten zijn, ten opzichte van de niet-Christenen, die om u zijn (1 Thessalonicenzen. 4: 12. 1 Kor. 5: 12 v., de bekwame tijd uitkopend, opdat u die wel weet te gebruiken ten behoeve van het rijk van God (Efeze. 5: 15 en 16).

6. Uw woord zij tegenover de niet-Christenen te allen tijd in aangenaamheid en daardoor geschikt om een goede, aantrekkende indruk te maken en met zout besprengd, dat men de indruk verkrijgt, dat het de rede van een Christen is en niet van een alledaagse mens (Mark. 9:

50 MATTHEUS. 5: 13 en "Le 2: 13, opdat u mag weten, zoals uw stand in de wereld het van u eist, hoe u een ieder naar zijn aard of naar de omstandigheden op zijn vragen, die het godsdienstige of zedelijke aangaan (1 Petrus 3: 15 v.), moet antwoorden (1 Kor. 9: 20 v.).

Na hetgeen de Kolossensen in de voorbede voor de apostel hebben te doen, volgt wat zij moeten doen met werken en woorden, om de zaak van Christus te dienen. Dan wordt in de eerste plaats in de wandel zonder woord (1 Petrus 3: 1) van hen wijsheid geëist, die als het ware het element moet zijn, waarin hun gehele gedrag tegenover degenen, die buiten zijn, zich beweegt. Wat nu hun woorden tot hen aangaat, wordt aangenaamheid geëist en dat zij ten allen tijde, zowel tegenover welmenende als boosaardige mensen met zout besprengd zijn. Volgens de eerste eigenschap moet de rede niets afstotends, maar alleen aantrekkends, volgens de tweede niets wekelijks, smakeloos hebben, maar wat treft en interessant is. Het eerste heeft in het ruwe, het andere in het krachteloze zijn tegenstelling.

Die niets bezit van het zout van de Christelijke ernst, van de vrees voor Gods toorn en straffen en de zorg voor de zaligheid, die verstomt, als hij spreken en zich verantwoorden moet, of zegt tot ieder dezelfde nietsbetekenende woorden.

D. Waren de drie vermaningen, die het paranetische deel van de brief sluiten, in vs. 2-6 Col van zo'n aard, dat zij eigenlijk op de dienst van het Evangelie betrekking hadden, die ieder lid van de gemeente moet bewijzen, terwijl om zo'n dienen de deelneming van de Kolossensen voor de gevangen apostel met bijzondere nadruk gevraagd was, daardoor is voldoende het nu volgende slot van de hele brief voorbereid. In plaats van onmiddellijk zelf de lezers mee te delen, hoe het met hen was, verwijst Paulus in de eerste plaats tot die berichten, die Tychicus in vereniging met Onesimus hen zal overbrengen (vs. 7-9). Daarop brengt hij groeten over van de mannen uit zijn omgeving en voegt bij hun namen enkele opmerkingen over hun verhouding of tot hem, of tot de Kolossensen (vs. 10-14). Ook van zijn kant vraagt hij groeten over te brengen en verbindt daarmee enige opdrachten (vs. 15-17). Met eigen hand zet hij nu onder een hartelijke vermaning en de gewone zegenwens zijn ondertekening (vs. 18).

7. Al mijn zaken, hoe het met mij is, zal u bekend maken Tychicus, de geliefde broeder en getrouwe dienaar (Tit. 3: 12. 2 Kor. 8: 22; 12: 18 Efez. 6: 21) en mededienstknecht in de Heere (Efez. 6: 22. 2 Tim. 4: 12)

8. Die ik met hetzelfde doel tot u gezonden heb, opdat hij uw zaken weet, ziet hoe het met u gesteld is (volgens betere lezing in de grondtekst: "opdat u onze zaken weet en hij uw harten vertroost).

9. Ik heb hen tot u gezonden met a) Onesimus, de getrouwe en geliefde broeder, op wiens woorden u zich zult kunnen verlaten, die u nu als uw broeder in Christus kunt erkennen, die uit de uwe is, in uw stad is geboren (vs. 12) en dus tot u behoort. Zij, die beiden, zullen u alles bekend maken, wat hier is, van welke aard het ook zijn moge.

a) Filemon 1: 10

Reeds in de oudheid schijnt men te hebben gevoeld, dat de apostel niet, zoals in vs. 8 vgl. met Efez. 6: 22 geschiedt, met geheel dezelfde woorden tot de Kolossensen als tot de Efeziërs kon schrijven, dat hij Tychicus zelf met dat doel tot hen had gezonden, opdat zij zouden vernemen, hoe het met hem was en opdat hij hun harten vermaande en vertroostte, zonder de schijn op zich te laden, dat hij het slechts zei, om zowel de gunst van deze als van die te

winnen en het met de waarheid niet zo nauw nam, zoals dit toch vaak genoeg zo voorkomt, als men de mensen een compliment wil maken. Daarom veranderde men de woorden in Efeze. 6: 22, "opdat u onze zaken weet" en op deze plaats "opdat hij uw zaken weet", welke verandering in de grondtekst om de grote gelijkheid van woordvormen veel gemakkelijker kan geschieden dan bij ons. Het blijkt nu echter duidelijk dat Paulus de woorden niet zo kan hebben geschreven, als deze tekst zegt, die door ons als een verandering is voorgesteld. Ten eerste zou men dan het: "Uw harten vertroost" in Efeze. 6: 22 moeten nemen in de zin, zoals Luther heeft gedaan "uw harten vermaant", dus met een en hetzelfde woord in de grondtekst een verschillende zin verbinden en 2) kon toch onmogelijk de apostel tussen de zin in vs. 7 "al mijn zaken zal u bekend maken Tychicus" en de anderen in vs. 8 "die ik tot u gezonden heb met Onesimus, zij zullen u alles bekend maken, die beide zinnen over hem en zijn toestand handelen vgl. het "hetgeen mij aangaat en wat ik doe" in Efeze. 6: 21) deze inschuiven "daarom heb ik Tychicus tot u gezonden, opdat hij uw zaken weet. " Dat toch zou een geheel ander doel, dan het vroeger en later genoemde te kennen geven, en dus een volstreekte confuse rede geven, terwijl, wanneer die lezing de oorspronkelijke was, het slot van vs. 9 zou moeten zijn: "zij zullen u alles bekend maken wat hier is en alles zullen zij mij weer bekend maken, hoe het bij u is. " Overigens had Epafras reeds de apostel bericht, hoe het met de Kolossensen was (vs. 12 en Hoofdstuk 1: 4 en 8). Het zou daarom veel van een controle hebben, of deze hem wel juiste berichten had gegeven, als Paulus Tychicus tot onderzoek van de staat van zaken naar Kolosse had afgevaardigd. Wij hebben nu echter de boven aangevoerde moeilijkheid, die tot een verandering van de leeswijze aanleiding heeft gegeven, in Deel VI, Aanm. II onderaan reeds weggenomen, dat de afzending van Tychicus in Efez. 6: 22 niet, zoals de uitleggers, door de uitwendige schijn misleid, aannemen, een en hetzelfde is, als die op onze plaats is genoemd. Daar zond Paulus Tychicus, die waarschijnlijk door Aristarchus tot hen was gebracht, van Rome uit, naar Efeze. Hij deed dit niet alleen om de rondgaande brief, aan deze gemeente geadresseerd, over te brengen, maar ook met de tweede brief aan Timotheus. Hij riep de laatste tot zich naar Rome (2 Tim. 4: 9 vv.) en stationeerde in diens plaats Tychicus als zijn delegaat te Efeze (2 Tim. 4: 12). Hier zendt hij hem echter, zoals uit het verband van de omstandigheid vanzelf spreekt, van Efeze verder oostelijk naar Kolosse, om de brief van de apostel, door Onesimus van Rome meegebracht, aan de gemeente daar te overhandigen en haar over de staat van zaken te Rome, naar hetgeen hij zelf gezien heeft, bericht te geven, maar ook, om de van Kolosse afkomstigen Onesimus, de slaaf, die zijn heer ontlopen was, als een nu tot de Heere bekeerden mede-Christen (Filemon 1: 10 v.) bij de gemeente in te leiden en door deze nog latere berichten te laten overbrengen. Op zo'n staat van zaken wijst dan ook de omstandigheid, dat in Efez. 6: 21 Tychicus alleen is genoemd "geliefde broeder en getrouwe dienaar in de Heere", terwijl er hier nog bijkomt "mededienstknecht in de Heere. " Deze uitdrukking, die in Hoofdstuk 1: 7 voor Epafras is gebruikt, stelt hem duidelijk voor als een apostolisch man, die met hetzelfde gezag tegenover de Kolossensen staat, als Epafras bij hen had. Hij zou dus wel in staat zijn, niet alleen de ondertekening van de apostel (vs. 18), die zij evenmin kenden als zijn persoon (Hoofdstuk 2: 1), voor hen te recognosceren, maar ook de indruk te versterken van hetgeen Paulus hen had geschreven. Met betrekking hierop kon de apostel zeer goed aan de Kolossensen schrijven dat hij "met hetzelfde doel" Tychicus tot hen zond, als hij dat vroeger de Efeziërs had geschreven. Het was wel een nieuwe, bijzondere zending, een op een anderen tijd en van een andere plaats geschied, bovendien ook van andere betekenis als die; want bij de Efeziërs moest Tychicus de plaats van Timotheus, bij de Kolossensen die van Epafras vervullen, die waarschijnlijk bij Paulus te Rome was achtergebleven. Wat Onesimus aangaat, over dezen zullen wij bij vs. 14) nader spreken, maar in betrekking daarop, dat de apostel zich toen zeer verstandig heeft uitgedrukt, als men hem in vs. 7-9 steeds alleen op zichzelf en de omstandigheden te Rome laat wijzen, zij nog opgemerkt, dat in deze drie verzen geenszins een zuiver herhalen ligt. In

vs. 7 namelijk kondigt Paulus aan, dat Tychicus de lezers mededeling zou doen over zijn toestand. In vs. 8 voegt hij erbij dat hij uitdrukkelijk voor het doel van zulke mededelingen en tevens om hun mogelijke bezorgdheid weg te nemen, zijn medearbeider tot hen had gezonden. In vs. 9 beveelt hij hen Onesimus aan, die hij tot zijn oorspronkelijke briefschrijver had gemaakt, dat zij hem met vertrouwen en liefde opnemen en hij geeft nu door deze uitzicht op nog latere berichten over de toestand van de kerk te Rome, dan Tychicus die kon geven, die echter met die, die de laatste uit vroegere eigen ervaring had gegeven, in overeenstemming zouden zijn en dus blijkbaar als geloofwaardig zouden voorkomen.

10. U groet a) Aristarchus uit Macedonië Ac 19: 34 mijn medegevangene 1) en b) Markus, die door Timotheus tot mij is geleid (2 Tim. 4: 11), de neef (Hand. 12: 25) van Barnabas, aangaande welke Barnabas Ac 18: 23 u bevelen van mij ontvangen heeft, om hem geen toegang bij u te verschaffen, maar nu zeg ik: als hij tot u komt, ontvang hem 2), want hij heeft zich nu weer begeven tot de dienst en het werk ter bekering van de heidenen, waartoe hij oorspronkelijk met mij was geroepen (1 Kor. 9: 6).

a) Hand. 27: 2 b) Hand. 15: 37. 2 Tim. 4: 11

1) Hier, waar de apostel aan een enkele gemeente schrijft, brengt hij ook groeten van enkelen uit zijn omgeving over. Eerst van Aristarchus, die hij, evenals in Filemon 1: 23 Epafras, zijn medegevangene noemt. Als de gemeente te Kolosse van hem wist, hoe hij sinds jaren in het gezelschap van de apostel was geweest en zijn gevangenschap vanaf het begin met hem had gedeeld (Hand. 27: 2), dat toch wel voor zeker mag worden gehouden, dan sprak het wel vanzelf, dat de bijvoeging achter de naam van Markus en Jezus Justus in vs. 11, die uit de besnijdenis zijn enz. niet ook op hen, maar alleen op die doelde, die zij overigens niet kenden als metgezellen van de apostel en dat die voor deze tot aanbeveling moest dienen.

Het woord "medegevangene" hebben velen niet opgevat als een eigenlijke gedwongen gevangenschap (aan zo een is in de tijd, waarin Paulus de brief schreef en zich nog bevond in de toestand in Hand. 28: 30 v. aangegeven, niet te denken), maar als een vrijwillige, daarvan namelijk dat vrienden van de apostel zich voor een tijd niet alleen als bezoekers, maar aanhoudend bij dag en bij nacht, bij hem waren, om hem te dienen. Zij wisselden elkaar af, zodat, toen Paulus onze brief schreef, Aristarchus, maar toen hij aan Filemon schreef, Epafras zijn gevangenschap deelde.

Het is zeer veel waard te weten, dat lieve mensen ons vriendelijk gedenken, een groet heeft iets zeer weldadigs; vergeet dus niet die te doen overbrengen, acht een verzuim hierin niet gering, maar wees ook in het groeten nauwgezet, evenals de apostel.

2) Zonder twijfel doelt het "aangaande welken u bevelen ontvangen heeft" op een vermaning, die tot de gemeenten van Paulinische oorsprong gericht was, om een van die beiden, Markus of Barnabas (wij laten de nadere aanwijzing, wie van deze het was, ten eerste nog rusten), niet als leraar toe te laten. Dit blijkt wel uit het tegenbevel, nu gegeven: "als hij tot u komt, ontvang hem. " Als nu echter de vraag wordt behandeld, op wie van beiden dat vroegere bevel heeft gedoeld, dan geeft de aanwijzing van Markus als een neef van Barnabas hier de doorslag. De bedoeling van deze nadere aanwijzing kan niet zijn een mogelijke verwisseling van Markus met een andere helper van de apostelen van die naam voor te komen, want in het hele Nieuwe Testament komt slechts één Markus voor; ook kan die bijvoeging niet ten doel hebben Markus te eren en hem een goede ontvangst bij de Kolossensen te verzekeren, zoals men in de regel meent, want in de Paulinische gemeenten zou verwantschap met Barnabas

hem tot aanbeveling hebben kunnen verstrekken Ga 5: 10. Paulus moet dus de bedoeling wel hebben gehad om deze bijvoeging niet zozeer op Markus als wel op Barnabas te laten doelen; en zeker heeft hij met de innigste blijdschap de Kolossensen geschreven, dat dezelfde man, om wiens wil Barnabas hem eens verliet (Hand. 15: 39) en zich later met diezelfde nog veel beslistere van hem afkeerde (Gal. 2: 11 v.), nu weer in zijn dienst was. Ja, nog meer, dat Barnabas zelf voornemens was te komen en zich dacht aan te sluiten aan de zending onder de heidenen (vgl. Deel VI. Aanh. 2. a. 5), dat hij dus geen reden had om de bepalingen, die zij vroeger over Barnabas van hem hadden ontvangen, nog langer te doen gelden, integendeel hen verzoekt om deze op te nemen, d. i. als vriend en medearbeider van de apostel toe te laten, wanneer hij kwam.

11. En Jezus, gezegd Justus, evenals Markus, die beide uit de besnijdenis zijn, laat u ook groeten en het is mij een bijzondere voldoening, van deze u te mogen groeten, die een Christelijke gemeente uit de heidenen bent. Deze alleen zijn van degenen, die uit de besnijdenis zijn en waarvan zo menig een mij had kunnen behulpzaam zijn, vooral in de tijd, toen ik zo verlaten was (2 Tim. 4: 10 v.), mijn medearbeiders in het Koninkrijk van God, die mij, juist omdat toch zij zich ten minste aan mij hebben aangesloten, zodat ik toch niet geheel en al een verbannene en vermedene onder mijn familie naar het vlees was een vertroosting geweest zijn.

De apostel maakt niet zonder smartelijk gevoel de opmerking, dat van de leraren uit de Joden, dus uit het midden van zijn volksgenoten, het uitverkoren, Oud-Testamentische volk van God, alleen de zo-even genoemden hem trouw terzijde stonden, terwijl alle anderen of zich van hem terugtrokken, of in de rij van zijn tegenstanders zich hadden geplaatst (vgl. Hand. 25: 5 over de weinige deelneming van de Jeruzalemse gemeente in Paulus' lotgevallen). Zo moeilijk wordt het voor de ijver van de wet, om door te dringen tot de Evangelische vrijheid en het grootse, wereld omvattende karakter van een vrij Christendom in de geest van Paulus te begrijpen. Het wettische fanatisme heeft in alle tijden een verlamme invloed uitgeoefend op de vrije inwendige ontwikkeling van het Christelijk leven.

12. U groet a) Epafras (Hoofdstuk 1: 7), die uit de uwe is, die uit uw stad afkomstig is (vs. 9), een dienstknecht van Christus en wel zo een, die te allen tijd strijdend voor u is in de gebeden (Rom. 15: 30), opdat u staan mag, standvastig mag zijn (Efeze. 6: 14) als degenen, die volmaakt zijn in Christus Jezus (Hoofdstuk 1: 28) en volkomen in al de wil van God, zodat niets dan die wil u geleidt en uw harten vervult (Hoofdstuk 1: 9).

a) Filemon 1: 23

13. Want ik geef hem getuigenis, dat hij grote ijver, grote zorg heeft over u, die te Kolosse bent en over degenen, die in Laodicea zijn en degenen, die in Hiërapolis zijn, de twee u naburige steden.

Tegenover Aristarchus, de Macedoniër en Markus en Jezus Justus, de Joden, wordt Epafras, die na hetgeen in Hoofdstuk 1: 7 van hem was gezegd geen nadere bepaling meer nodig had, de dienstknecht van Christus, die zelf uit die gemeente afkomstig was, genoemd. De waarde van zijn groet wordt verhoogd door de getuigenis, dat hij steeds in het gebed worstelt voor hen, die hij groet. Hiermee wordt nu ook hen op het hart gedrukt, dat zij van hun kant belangstellen in hetgeen hij voor hen bidt.

Hoe inniger het gebed voor iemand is, des te meer is er een strijd voor hem, namelijk tegen de gevaren, die hem bedreigen en die bij de levende voorstelling van hem, die in de gebeden worstelt, aanwezig zijn. De gebedstrijd van Epafras nu was niet slechts om die haeretische verzoeken, waaraan de Kolossensen, wier gemeentelid hij was, blootgesteld waren, maar, zoals blijkt uit de woorden "opdat u staan mag volmaakt en volkomen in al de wil van God" in het algemeen tegen alles wat voor de echt Christelijke toestand gevaarlijk was.

Standvastigheid, volharding is een natuurlijke hoofdtrek in het karakter van de Christen en van de Christelijke gemeente; maar fundament en element van deze moet de wil van God ten opzichte van de verschillende levensomstandigheden zijn. De Christen moet niet wijken voor menselijke mening, voor de geest van de tijd, noch voor wereldse wijsheid, voor vleeselijke lusten of zelfzucht; in Gods willen ligt ons moeten en daarop moet ons kunnen gegrond zijn.

Ter bevestiging van hetgeen de Apostel tot hiertoe van Epafras heeft gezegd, voegt hij er een nieuw vererend getuigenis bij, terwijl hij op de grote vlijt en de vele moeite opmerkzaam maakt, die deze niet alleen voor de gemeente te Kolosse, maar ook over de nabijgelegene gemeenten te Laodicea en Hiërapolis op zich heeft genomen. Dat hij de voornaamste stichter en leraar ook van deze beide gemeenten was, is daarom niet onwaarschijnlijk.

Laodicea, gelegen aan de Lykus, was een zeer aanzienlijke stad, aan welker gemeente een van de zeven apocalyptische brieven gericht is (Openbaring 3: 14 vv.). Hiërapolis was slechts een kleine plaats, maar is in de oude kerkgeschiedenis beroemd geworden door de bekende bisschoppen van de gemeente daar, Papias en Claudius Apollinaris.

14. U groet Lukas (2 Tim. 4: 11), de medicijnmeester, de geliefde en Demas (vgl. Filemon 1: 23 v.), die van zijn reis naar Thessalonika (2 Tim. 4: 10) is teruggekeerd.

De apostel doet nu ook nog de groet van een zekere Lukas, die hij zeker wel niet daarom "medicijnmeester" noemt, om hem van een andere van dezelfde naam te onderscheiden, maar om te zeggen, wat die voor hem was, in welke eigenschap hij tot zijn omgeving behoorde. Als hij er toch bijvoegt: "de geliefde" maakt dat geheel de indruk alsof hij daardoor zijn dankbaarheid wilde te kennen geven voor de diensten, die deze hem in zijn eigenschap als medicijnmeester had bewezen. Dat hij hem in Filemon 1: 24 met Markus, Aristarchus en Demas in de algemenen naam "mijn medearbeiders" ook kon insluiten, is hierdoor niet uitgesloten (zo moest waarschijnlijk Aristarchus (vs. 10) zorgen voor het uitwendig onderhoud van de apostel, die als gevangene zich niet meer kon onderhouden met zijn handenwerk en te Rome, waar de levensbehoeften bovendien duur waren, ook de huur van zijn woning betalen (Hand. 28: 30). Men heeft gemeend, dat deze Lukas een niet-Israëliet zal zijn geweest omdat hij in één adem vs. 11 genoemd wordt met Markus en Jezus Justus. Wanneer hij echter de apostel als arts vergezelde, was hij toch geen van die, die het prediken van de Christelijke leer tot hun bijzondere roeping hadden gesteld (ten minste niet, toen hij bij de Apostel te Rome was, omdat hij toen bezig was met de samenstelling van zijn Evangelie en de Handelingen van de apostelen) (2 Tim. 4: 13). En moest blijken, dat hij behoorde tot hen, wier gemeenschap met de apostel vanzelf sprak, omdat zij sinds lang zijn omgeving uitmaakten, dan zou hierdoor die gevolgtrekking teniet worden gedaan (vgl. het slotwoord op het Evangelie van Lukas). De laatste, van wie hij de groete overbrengt, is Demas. Het is opmerkelijk, dat deze alleen zonder enige nadere aanwijzing genoemd is; men heeft dit met het oog op 2 Tim. 4: 10 daaruit willen verklaren, dat de apostel hem toen reeds niet echt heeft vertrouwd en hem dus geen vererende naam waardig gekeurd heeft: een wonderlijke mening, waartoe men met het oog op Filemon 1: 24 zeker niet had moeten komen! Het juiste zal wel

zijn, dat Demas de brief schreef (vgl. Rom. 16: 22) en zijn naam eenvoudig verbond met de namen van hen, van wie groeten waren besteld.

15. Groet de broeders, die in Laodicea zijn en in het bijzonder Nymfas en de gemeente, die in zijn huis is. De andere gemeente in het huis van Filemon heeft in de brief aan de laatsten reeds een bijzondere groet ontvangen (Filemon 1: 2).

16. En wanneer deze zendbrief, die ik u hier heb geschreven, door u zal gelezen zijn, maak, dat hij ook in de gemeente van de Laodicensen gelezen wordt, opdat ook deze de inhoud daarvan ter harte neemt (1 Thessalonicenzen. 5: 27) en maak eveneens dat ook u weer die leest, die uit Laodicea geschreven is; vraagt die ter voorlezing in uw gemeente.

17. En zegt aan Archippus, de zoon van Filemon te Laodicea, zie op de bediening, die u aangenomen, op u genomen heeft in de Heere, dat u die niet ongedaan laat liggen, maar vervult.

Dat Archippus de zoon van Filemon (volgens andere mening zijn broer) geweest is, blijkt uit Filemon 1: 2 vrij zeker. Voor deze opvatting hebben reeds verschillende schriftverklaarders van naam beslist, maar toch de verdere gevolgtrekking niet gemaakt. Paulus zou geenszins de Kolossensen hebben opgedragen om aan Archippus te zeggen wat hij hier schrijft, hem zo'n vermaning te geven, als hij tot deze gemeente zelf had behoord; hij zou in dat geval veel eenvoudiger de vermaning tot hem in eigen persoon hebben gericht, zoals hij dit Fil. 4: 2 v. met de beide twistende vrouwen doet. Hieruit volgt dat Archippus eer een lid moet zijn geweest van de gemeente te Laodicea en, evenals hij, zo ook zijn vader Filemon. Bijna altijd blijft men er bij, dat Onesimus in vs. 9 gezegd wordt tot de Kolossensen te behoren en men trekt dan het besluit van de slaaf op diens meester Filemon en van deze weer op diens zoon Archippus, dat ook deze beiden in de gemeente van de Kolossensen behoord hebben. Door dit aan te nemen raakte men echter in vrij grote verlegenheid, hoe de gezegden van de apostel in de drie voor ons liggende verzen op bevredigende manier verklaard zouden kunnen worden. Wieseler (vgl. bij Filemon 1: 3) heeft het zeker bij het rechte einde, als hij volgens enige oudere en latere voorgangers de zaak zo verklaart: zeker was Onesimus uit Kolosse afkomstig; maar dat zijn meester Filemon te Laodicea woonde, blijkt daaruit, dat diens zoon of broeder Archippus hier genoemd wordt in verband met enkel opdrachten, die op Laodicea betrekking hebben (vgl. het "en" zowel aan het begin van het 16de als van het 17de vers). Wij, ons verenigend met die gedachte, verklaren de inhoud van vs. 15 zo, dat de apostel de broeders te Laodicea in het algemeen laat groeten. Zij bestonden echter uit twee gemeenten, waarvan de een vergaderde in het huis van de overigens niet nader bekenden Nymfas, de andere in het huis van Filemon (Filemon 1: 2), want uit Rom. 16: 5. 1 Kor. 16: 19 blijkt, dat de gemeenten van de apostolische tijd zich splitsten in bijzondere huisgemeenten, omdat zij hun godsdienstige vergaderingen hielden in het huis van aanzienlijke medeleden, of van degenen, die een ruim lokaal bezaten, omdat men toen nog geen eigenlijke kerkgebouwen had. Terwijl dan Paulus bij de groet, die hij de Kolossensen aan de broeders te Laodicea opdraagt, bedenkt, dat hij het een deel van deze broeders, de gemeente ten huize van Filemon in de kort van te voren geschreven brief aan de laatsten in het bijzonder gegroet heeft, kan hij niet nalaten, het andere gedeelte niet hetzelfde te schenken, namelijk een bijzondere tot hen gerichte groet. Zo is het te verklaren, waarom hij na de woorden "groet de broeders, die in Laodicea zijn" dadelijk voortgaat: "en (in het bijzonder) Nymfas en de gemeente, die in zijn huis is." Als hij vervolgens in vs. 16 bepaalt, dat, als de Kolossensen de aan hen geadresseerde brief hebben gelezen, zij ervoor moesten zorgen dat die ook in de gemeente te Laodicea werd gelezen en dat zij omgekeerd moesten zorgen, voor zich de brief van Laodicea

ter lezing te krijgen, wat kan dan, omdat onmiddellijk daarop in vs. 17 van Archippus, de Zoon van Filemon, gesproken wordt, voor een andere brief bedoeld zijn, dan die aan Filemon is gericht? Voor het lezen van de brief aan de Kolossensen ook van de kant van de Laodicensen blijkt het doel ten opzichte van de Laodicensen uit Hoofdstuk 2: 1 v. en 4: 13 vanzelf; ook zij waren in hetzelfde gevaar als de Kolossensen. Ook voor hen was het dus nodig, dat, wat Paulus aan de Kolossensen had geschreven, te horen en ter harte te nemen. Het is echter ook niet moeilijk om op te sporen welk doel de apostel zal hebben gehad, toen hij begeerde, dat de brief aan Filemon ook door de Kolossensen werd gelezen. Die brief had Paulus daarom niet alleen aan Filemon, maar aan de leden van zijn familie en aan de gemeente in zijn huis gericht, opdat deze, bij hetgeen Filemon aan Onesimus moest doen, ook deel hadden en nauwkeurig zouden weten, op welke manier de apostel aan hem had geschreven, om geen verkeerde veronderstellingen te maken. Nu moesten ook de Kolossensen gelegenheid hebben om te kunnen informeren over de zaak, die er tussen hun stadgenoot Onesimus en diens heer Filemon was, of de verzoening tussen deze volkomen was tot stand gekomen en opdat, als plaats had, wat de apostel bedekt als zijn wens had te kennen gegeven (Filemon 1: 20 v.), als Filemon Onesimus niet alleen in gunst aannam, maar zelfs geheel vrijliet en deze in de dienst van de gemeente te Kolosse overging, er generlei verandering zou bestaan tot zijn arbeid in het belang van de gemeente. Het is wel voornamelijk het laatstgenoemde uitzicht, dat van Onesimus vrijlating door Filemon en zijn intreden in de kerkelijke dienst bij de gemeente van zijn vaderstad, dat de apostel ertoe leidde, om de Kolossensen te dringen, dat zij tegenover hun brief, die zij ter lezing aan de Laodicensen zouden overbrengen, die van Filemon tot het zelfde doel te vragen. Hij diende nu, om naar onze manier te spreken, als er afschrift voor hun akten van genomen werd, voor de gemeente te Kolosse als een authentiek document voor haar recht, om Onesimus in haar dienst te gebruiken en deze als een apostolisch diploma voor zijn verheffing uit de staat van een slaaf, die zijn aardse meester was ontlopen, in een staat van een knecht, die nu de hemelse Heer diende. Zo diende hij er toe, opdat in de gemeente van Christus alles eerlijk en met orde zou geschieden (1 Kor. 14: 40). Tegenover de juistheid van deze mening kan niet worden ingebracht, dat het toch, als de apostel dergelijke bedoelingen had gehad, veel natuurlijker zou geweest zijn, wanneer hij Filemon had opgedragen de Kolossensen de aan hen gericht brief ter lezing en tot het verzenden van een afschrift te geven, evenals hij de Kolossensen opdroeg de brief aan hen aan de Laodicensen tot dat doel over te zenden. Op zo'n tegenspraak hebben wij te antwoorden: de apostel wilde aan de ene kant de beslissing van Filemon niet vooruit lopen, daarom gaf hij hem geen opdracht over hetgeen er verder met de brief aan hem gericht moest geschieden. Hij wilde echter aan de andere kant hem in zo'n toestand plaatsen, dat hij de wensen, hem te kennen gegeven over Onesimus, niet eenvoudig kon negeren, daarom zorgde hij er voor, dat de Kolossensen naar de brief navraagden. In hetgeen Paulus in de tweede helft van vers 19 en in vs. 20 in de brief aan Filemon schrijft, geeft hij, als wij de woorden verstaan, zoals ze zonder twijfel gemeend zijn, de Kolossensen enigermate een recht om te vragen, of Filemon gezind was, in plaats van Onesimus verder in eigen dienst te houden, hem in de dienst bij hun gemeente over te laten. En volgens hetgeen Paulus in het 18de vers en in de eerste helft van het 19de vers zegt had Filemon zeker een controle over zijn gedrag nodig, om tegen de verzoeking, zich door eigenbaat te laten besturen, door op anderen te zien en op de dienst, die zij nodig hadden, beschermd te zijn. Gewoonlijk neemt men aan, dat of de brief "uit Laodicea", die de Kolossensen moesten vragen, een brief is geweest aan de Laodicensen in het bijzonder gericht, maar die voor ons verloren gegaan is (vgl. bij 1 Kor. 5: 9 en Fil. 3: 1), of men denkt aan de brief aan de Efeziërs, die als een rondgaande brief ten slotte ook naar Laodicea is genomen en nu, zoals dan hier staat, ook van de Kolossensen zou zijn. Zowel de eerste als de tweede gedachte komt ons als onhoudbaar voor. Wij kunnen daarover nu niet nader spreken, zoals ook de beide gedachten vanzelf

zouden vallen, als de hier door ons uitgesprokene nog meer dan tot hiertoe het geval is, als de juiste zal moeten worden aangemerkt. Het is nu verder de vraag, hoe het gesteld is met hetgeen de Kolossensen volgens vs. 17 aan Archippus moeten zeggen. De apostel eert hem in Filemon 1: 2 door de naam van een "medestrijder." Hij moet dus voor het Evangelie reeds strijd en moeite hebben doorgestaan. Dat hij echter reeds een ambt van de gemeente, misschien dat van een diaken of van een oudste zou hebben bekleed, zoals de uitleggers in de regel aannemen, heeft zeer belangrijke bedenkingen tegen zich, omdat Paulus toch bezwaarlijk de Kolossensen zo'n bevoegdheid tot disciplinaire admonitie over de dienaar van een andere gemeente zou hebben toegekend; hij zou het evenmin hebben gedaan als het een dienaar van de eigen gemeente was geweest, als Archippus te Kolosse zelf ware gestationeerd geweest. In elk geval zou hij of door Tychicus, zijn afgezant, of onmiddellijk zelf door de brief, de aanmaning hebben gegeven, zonder zich eerst te bedienen van het "zeg aan Archippus." In tegendeel is hier zonder twijfel sprake van een dienst, die Archippus zelf in Christelijke ijver op zich had genomen, zoals door andere uitleggers de uitdrukking, die daarop ziet, juist wordt vertaald. Het was waarschijnlijk, zoals v. Hofmann voelt, de werkzaamheid van een evangelist (Hand. 21: 8 en "Eph 4: 11, voor welke hij zijn diensten had toegezegd en nu stelt de apostel er belang in, dat hij het daarbij niet laat blijven. Terwijl toch de evangelisten ten doel hadden het leven en werken van de Heere. Zijn reden en woorden, dus de historische Christus bij de gemeente in levende bekendheid te houden, werkten zij zo het best de speculatieve oplossing van de heilige geschiedenis, de filosofische vernietiging van de geschiedkundige stof tegen. Zo'n werkzaamheid was het toch juist, die de Laodicensen, die door de Kolossische dwaalleraars eveneens bedreigd werden, zeer nodig hadden. Terwijl nu Paulus de Kolossensen opdraagt Archippus op te wekken zijn evangelische arbeid te beginnen en te volbrengen, trekt hij ze in een zaak in, waarop zij ook voor zichzelf hebben te letten: voor hen is ten minste evenzeer, zo nog niet meer, behoefte aan zo'n evangelist en nu zullen wij waarschijnlijk wel niet dwalen, als wij aan het vermoeden toegeven, dat zij hun landsman Onesimus tot deze dienst bij hun gemeente moeten aanstellen, want daar te Rome is hij bij Lukas, die zich in de omgeving van de apostel bevond en bezig was het evangelie te schrijven (vs. 14), op een goede school geweest.

18. De groet met mijn hand, van Paulus (2 Thessalonicenzen. 3: 17. 1 Kor. 16: 21 a) Gedenk mijn banden, die ik voor u draag en die u tot eer zijn (Efeze. 3: 13). De genade van de Heere Jezus Christus zij met u (1 Kor. 16: 23 Gal. 6: 18) Amen.

a) Hebr. 13: 3

Nadat Paulus, tot hiertoe de brief aan Demas (vs. 14) had gedicteerd, knoopt hij, hier ten minste enigermate, met de Kolossensen wie hij van persoon onbekend was (Hoofdstuk 2: 1) een persoonlijke betrekking aan, doordat hij verklaart hier nog eigenhandig zijn groet te willen bijvoegen. Voordat hij de aangekondigde groet met de woorden "de genade zij met u" werkelijk laat volgen, laat hij nog voorafgaan de aanmaning "gedenkt mijn banden", aan de gemeente zelf overlatend te bepalen wat hij daarmee heeft gezegd. Zeker moet de vermaning een aandrang voor hen bevatten, om aan het Evangelie trouw te blijven, in welks dienst hij de banden draagt. Daartoe leidt de omstandigheid, dat de grondtekst het "mijn" om de nadruk vooraan geplaatst is. De gemeente kan ook door die vermaning zich gedrongen voelen om de gevangen apostel van de heidenen in haar gebeden te gedenken. Daarop worden zij opmerkzaam gemaakt, als zij in de brief van Laodicea de woorden lezen (Filemon 1: 22): - "ik hoop, dat ik door uw gebeden jullie geschonken zal worden".

Aan de Kolossensen geschreven van Rome en gezonden door Tychicus en Onesimus (vgl. bij Hoofdstuk 4: 7 vv.).

SLOTWOORD OP DE BRIEF AAN DE KOLOSSENSEN

In de eerste plaats moeten wij, zoals wij bij Efeze. 1: 1 v. hebben beloofd, de overeenstemmende plaatsen uit de brief aan de Efeziërs en die uit de brief aan de Kolossensen aanwijzen. Om ze beter te kunnen vergelijken willen wij de tekst van beiden naast elkaar plaatsen.

EFEZE - KOLOSSENSEN

Efeziërs 1: 7 Waarin wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving van de zonden naar de rijkdom van zijn genade. Kol. 1: 14 Waarin wij de verlossing hebben door Zijn bloed, namelijk de vergeving van de zonden.

Efeziërs 1: 15 Daarom, dat ik ook, gehoord hebbende het geloof in de Heere Jezus, dat onder u is en de liefde tot al de heiligen. Kol. 1: 4 Zo wij van uw geloof in Jezus Christus gehoord hebben en van de liefde, die u heeft tot al de heiligen.

Efeziërs 4: 16 Waaruit het gehele lichaam, bekwaam samengevoegd zijnde, door alle voegselen van de toebrengring, naar de werking van een ieder deel in zijn maat, de groei van het lichaam bekomt, tot zijn eigen opbouw in de liefde. Kol. 2: 19 En het Hoofd niet behoudende, waaruit het gehele lichaam door tezamenvoegselen en samenbindingen voorzien en samengevoegd zijnde, opgroeit met goddelijke groei.

Efeziërs 4: 31 Alle bitterheid en gramschap en geroep en lastering zij van u geweerd met alle boosheid. Kol. 3: 8 Maar leg nu ook dit alles af, namelijk gramschap, toornigheid, kwaadheid, lastering, vuilspreek uit uw mond.

Efeziërs 4: 32 Maar wees jegens elkaar goedertieren, barmhartig, elkaar vergevend, zoals ook God in Christus jullie vergeven heeft. Kol. 3: 13 Elkaar verdragend en de een de andere vergevend, als iemand tegen iemand enige klacht heeft, zoals als Christus u vergeven heeft, doe ook u zo.

Efeziërs 5: 3 Maar hoererij en alle onreinigheid of gierigheid laat ook onder u niet genoemd worden zoals het de heiligen betaamt; Kol. 3: 5 Dood dan uw leden, die op de aarde zijn, namelijk hoererij, onreinigheid, schandelijke beweging, kwade begeerlijkheid en de gierigheid, die is afgodendienst.

Efeziërs 5: 4 Noch oneerbaarheid, noch zot geklap of gekkernij, die niet betamen, maar veel meer dankzegging. Efeziërs 5: 5 Want dit weet u, dat geen hoereerder, of onreine, of gierigaard, die een afgodendienaar is, erfenis heeft in het koninkrijk van Christus en van God. Efeziërs 5: 6 Dat u niemand verleidt met ijdele woorden, want om deze dingen komt de toorn van God over de kinderen van de ongehoorzaamheid. Kol. 3: 6 Om welke de toorn van God komt over de kinderen van de ongehoorzaamheid.

Efeziërs 5: 15 Zie dan, hoe u voorzichtig wandelt, niet als onwijken, maar als wijzen. Efeziërs 5: 16 de tijd uitkopen, omdat de dagen boos zijn. Kol. 4: 5 Wandel met wijsheid bij hen, die buiten zijn, de bekwame tijd uitkopen.

Efeziërs 5: 19 Sprekend onder elkaar met psalmen en lofzangen, en geestelijke liederen, zingende en psalmende de Heer in uw hart. Kol. 3: 16 Het woord van Christus woont rijk in u in alle wijsheid; leer en vermaan elkaar met psalmen en lofzangen en geestelijke liederen, zingende de Heere met aangenaamheid in uw hart.

Efeziërs 5: 20 Dankende te allen tijd over alle dingen God en de Vader in de naam van onze Heere Jezus Christus. Kol. 3: 17 En al wat u doet met woorden of met werken, doet het alles in de naam van de Heere Jezus, dankende God en de Vader door Hem.

Efeziërs 5: 22 U vrouwen! Wees aan uw eigen mannen onderdanig, zoals aan de Heere. Kol. 3: 18 U vrouwen! Wees uw eigen mannen onderdanig, zoals het betaamt in de Heere.

Efeziërs 5: 25 U mannen! Heb uw eigen vrouwen lief, zoals ook Christus de gemeente liefgehad heeft en Zichzelf voor haar gegeven heeft. Kol. 3: 19 U mannen! Heb uw vrouwen lief en wordt niet verbitterd tegen haar.

Efeziërs 6: 1 U kinderen! Wees uw ouders gehoorzaam in de Heere; want dat is goed. Kol. 3: 20 U kinderen! Wees uw ouders gehoorzaam in alles; want dat is de Heere welbehaaglijk.

Efeziërs 6: 4 En u vaders! Verwek uw kinderen niet tot toorn, maar voed hen op in de lering en vermaning van de Heere. Kol. 3: 21 U vaders! Terg uw kinderen niet, opdat zij niet moedeloos worden.

Efeziërs 6: 5 U dienstknechten! Wees gehoorzaam uw heren naar het vlees, met vrezen en beven, in eenvoudigheid van uw hart, zoals aan Christus. Kol. 3: 22 U dienstknechten! Wees in alles gehoorzaam uw heren naar het vlees, niet met ogendiensten als mensenbehagers, maar met eenvoudigheid van het hart: God vrezend. Efeziërs 6: 6 Niet naar ogendienst als mensenbehagers, maar als dienstknechten van Christus, doende de wil van God van harte.

Kol. 3: 23 En al wat u doet, doe dat van harte als de Heere en niet de mensen. Efeziërs 6: 7 Dienende met goedwilligheid de Heere en niet de mensen.

Kol. 3: 24 Wetend, dat u van de Heere zult ontvangen de vergelding van de erfenis, want u dient de Heere Christus. Efeziërs 6: 8 Wetende, dat zo wat goed een ieder gedaan zal hebben, hij dat van de Heere zal ontvangen, hetzij dienstknecht hetzij vrije. Kol. 3: 25 Maar die onrecht doet, die zal het onrecht dragen, dat hij gedaan heeft; en er is geen aanneming van de persoon.

Efeziërs 6: 9 En u, heren! Doe hetzelfde bij hen, nalatende de dreiging, als die weet, dat ook uw eigen Heere in de hemel is en geen aanneming van de persoon bij Hem is. Kol. 4: 1 U heren! Doe uw dienstknechten recht en gelijk, wetend dat ook u een Heere heeft in de hemelen.

Efeziërs 6: 18 Met alle bidding en smeking biddend te allen tijd in de geest en daartoe wakend met alle gedurigheid en smeking voor al de heiligen. Kol. 4: 2 Houd sterk aan in het gebed en waak daarin met dankzegging.

Kol. 4: 3 Biddend meteen ook voor ons, dat God voor ons de deur van het woord opent, om te spreken de verborgenheid van Christus, waarvoor ik ook gebonden ben. Efeziërs 6: 19 En

voor mij, opdat mij het woord gegeven wordt in de openbaring van mijn mond met vrijmoedigheid, om de verborgenheid van het Evangelie bekend te maken.

Efeziërs 6: 20 Waarover ik een gezant ben in een keten, opdat ik daarin vrijmoedig moge spreken, zoals mij betaamt te spreken. Kol. 4: 4 Opdat ik die moge openbaren, zoals ik moet spreken.

Efeziërs 6: 21 En opdat u mag weten hetgeen mij aangaat en wat ik doe, dat alles zal u Tychicus, de geliefde broeder en getrouwe dienaar in de Heere, bekend maken. Kol. 4: 7 Al mijn zaken zal u bekend maken Tychicus, de geliefde broeder en getrouwe dienaar en mede-dienstknecht in de Heere.

Kol. 4: 8 Die ik met hetzelfde doel tot u gezonden heb, opdat hij uw zaken weet en uw harten vertroost. Efeziërs 6: 22 Die ik met datzelfde doel tot u gezonden heb, opdat u onze zaken zou weten en hij uw harten zou vertroosten. Kol. 4: 9 Met Onesimus, de getrouwe en geliefde broeder, die uit de uwe is; zij zullen u alles bekend maken wat hier is.

Wij hebben hier alleen die plaatsen naast elkaar gevoegd, waarin de overeenkomst het duidelijkst zichtbaar is. Er zijn bovendien ook andere, waarin de ene brief met de andere, hetzij in gedachten of ook in enkele woorden, zoveel overeenkomst heeft, dat men dadelijk de indruk verkrijgt, dat beide brieven tot een tijd behoorden, waarin de apostel met zijn beschouwingen, verwachtingen en wensen zich in een bepaalde gedachtekring bewoog. Hieruit vloeide vanzelf voort dat hij de gedachten, in de eerste brief geuit, de wendingen en uitdrukkingen, die nog in zijn ziel waren, op vrije manier en naar behoefte gebruikte in de anderen brief, die niet lang daarna is geschreven. Bij al die overeenkomst vinden wij aan de andere kant ook weer een groot verschil, dat zelfs in de bijna gelijkluidende plaatsen in zoverre op de voorgrond treedt, dat gelijke uitdrukkingen in geheel anderen zin, of ten minste in ander verband, dat overeenkomende zinnen in een werkelijk andere samenhang en met andere bedoeling voorkomen. Dit is alleen dan te verklaren, als wij aannemen, dat beide brieven met uno actu, als in één adem zijn geschreven, maar dat ondanks het gelijktijdige van de vervaardiging in het algemeen toch tussen het schrijven van de ene en van de andere brief een bepaalde tijdruimte verlopen is, waarbinnen de schrijver zich hoe langer hoe meer bewust werd van de hele volheid en de rijke uitgestrektheid van zijn gedachten hoe meer hij op de duur die overdacht. Zoals het woord, boven onze brief als motto geplaatst, reeds te kennen gegeven heeft, is er in de brief aan de Efeziërs meer een universalisme, in die aan de Kolossensen een monisme op te merken. Het is hier niet zozeer de oorsprong en de heerlijkheid van de kerk, als wel van Christus zelf wat hier wordt uiteengezet. Daarom treedt ook in de inleiding en in het eerste deel van elk de verwantschap van de beide brieven meer op de achtergrond. Des te beslister komt die daarentegen voor de dag in beider tweede deel en vervolgens ook in het slot. Wij hebben het niet kunnen aannemen dat de brief aan de Laodicensen, in Hoofdstuk 4: 16 genoemd en die de Kolossensen eveneens moesten lezen, de brief aan de Efeziërs zou zijn, hoewel de opvatting, die ook wij delen over het karakter van de laatste brief als een rondgaand schrijven aan de zeven Klein-Aziatische gemeenten van de Openbaring van Johannes, dat ten slotte tot Laodicea kwam, ons zou kunnen bewegen die mening te delen. Daarentegen houden wij het voor alleszins waarschijnlijk dat de apostel aan Tychicus, die hij oorspronkelijk gezegd had, de brief aan de Efeziërs in de eerste plaats geadresseerd, onder de gemeenten rondom Efeze (Efeze, Smyrna, Pergamus, Thyatire, Sardes en Filadelfi a) te laten circuleren, als Epafraas tot hen kwam en hem zijn bezorgdheid voor de door hem gestichte gemeenten (Kolosse, Laodicea en Hiërapolis) bekend maakte, bij toezending van de brief van de Kolossensen een nadere aanwijzing gaf om de circulatie ook

tot die gemeenten uit te breiden, waarom hij ook aan de Kolossensen vaak zich korter heeft uitgedrukt en veel daarin voorbijgaat, alsof de schrijver op andere uiteenzettingen rekende, die hun nog zouden toekomen. Opmerkelijk is het, dat in Hoofdstuk 4: 15-17 de gemeente te Hiërapolis volstrekt niet wordt genoemd. Waarschijnlijk stond deze nog kleine gemeente met die te Laodicea in zo nauw verband, dat zij in haar naam enigermate ook besloten was en geen bijzondere vermelding nodig had, waarom zij ook in Hoofdstuk 2: 1 alleen op indirecte manier wordt aangeroerd. Later komt ook Kolosse voor als met Laodicea tot één gemeente samengesmolten. Zo'n verhouding kan ten minste voor Openbaring 1: 11 worden aangenomen, terwijl Kolosse, oorspronkelijk als geboorteplaats van Epafras op de voorgrond staande, na diens heengaan aan de gemeente van Laodicea, die door Filemon en Nymfas werd vertegenwoordigd, de voorrang moest afstaan, zoals ook de plaats zelf toen bij Laodicea aanmerkelijk op de achtergrond stond.